

به نام خدا

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

(مصوب اسفندماه ۱۳۷۴)

و آئین‌نامه‌های آن شامل:

آئین‌نامه اجرایی مصوب ۱۳۷۵

آئین‌نامه ماده (۴) مصوب ۱۳۷۴

آئین‌نامه ماده (۲۷) مصوب ۱۳۷۹

آئین‌نامه ماده (۲۸) مصوب ۱۳۷۹

آئین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) مصوب ۱۳۸۳

با لحاظ تمامی اصلاحات و الحاقات تا پایان سال ۱۳۹۴

به اهتمام دوره ششم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان

تیرماه ۱۳۹۵

فهرست

- ۱- فهرست موضوعی مواد قانون ۵
- ۲- فهرست موضوعی مواد آئین نامه اجرایی ۷
- ۳- قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان ۱۳
- فصل اول: کلیات، اهداف و خطمشی ۱۷
- فصل دوم: تشکیلات، ارکان، وظایف و اختیارات سازمان ۱۹
- فصل سوم: امور کاردان ها و صنوف ساختمانی ۲۹
- فصل چهارم: مقررات فنی و کنترل ساختمان ۲۹
- فصل پنجم: آموزش و ترویج ۳۱
- فصل ششم: متفرقه ۳۲
- ۴- آئین نامه اجرایی ۳۵
- فصل اول: کلیات ۳۷
- فصل دوم: پروانه اشتغال به کار مهندسی، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال ۳۹
- فصل سوم: پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی ۴۸
- فصل چهارم: نظارت و کنترل ساختمان ۵۱
- فصل پنجم: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ۵۲
- فصل ششم: شورای انتظامی نظام مهندسی ۸۵
- فصل هفتم: هیأت عمومی ۸۹
- فصل هشتم: شورای مرکزی ۹۱
- فصل نهم: رئیس سازمان ۹۵
- فصل دهم: مقررات متفرقه ۹۶

۵- اصلاحات و الحاقات آئین نامه اجرایی تا پایان سال ۱۳۹۴..... ۹۹

- اصلاحیه مواد ۵۳، ۵۵، ۵۶، ۷۱، ۷۳، ۱۰۱ و ۱۱۴ در آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۵..... ۱۰۱
- تصویب نامه شماره ۳۲۱۴۰/ت/۴۲۴۲۸ ک مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۶ موضوع اصلاح مواد ۵۹، ۶۰، ۶۱
- ۶۲ و ۷۱ در آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۵..... ۱۰۴
- تصویب نامه شماره ۵۳۳۱۴/ر/ه/۵۳۸ هـ مورخ ۱۳۸۸/۳/۱۰ موضوع اصلاح تبصره الحاقی به ماده ۵۹، اصلاح ماده ۶۰، اصلاح ماده ۶۶ و اصلاح شماره بندهای اصلاحیه آئین نامه قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان موضوع تصویب نامه شماره ۳۲۱۴۰/ت/۴۲۴۲۸ ک مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۶..... ۱۰۹
- تصویب نامه شماره ۴۳۸۷۳ ک مورخ ۸۸/۱۰/۱ موضوع اصلاح ماده ۶۰ در آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، موضوع تصویب نامه شماره ۳۲۱۴۰/ت/۴۲۴۲۸ ک مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۶..... ۱۱۱
- تصویب نامه شماره ۱۶۰۲۷۷/ت/۵۲۶۶۰ هـ مورخ ۹۴/۱۲/۰۵ موضوع اصلاح مواد ۳، ۷، ۴۶، ۵۲، ۵۴، ۵۹، ۶۰، ۷۲، ۷۳، ۷۹، ۸۵، ۸۶، ۹۰، ۹۱، ۹۷، ۱۰۰ و ۱۰۱ و افزودن مواد ۲ مکرر و ۸۲ مکرر در آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۵..... ۱۱۳

۶- آئین نامه ماده (۴).....

- آئین نامه صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر..... ۱۲۹

۷- آئین نامه ماده (۲۷).....

- آئین نامه ارجاع امور کارشناسی به مهندسان دارای پروانه اشتغال..... ۱۳۵

۸- آئین نامه ماده (۲۸).....

- آئین نامه تشکیلات حرفه ای کاردان های فنی..... ۱۴۱
- تصویب نامه شماره ۴۲۰۱۴/ت/۴۶۴۶۴ ک مورخ ۹۰/۲/۲۷ موضوع اصلاح مواد ۱، ۴، ۵، ۸، ۱۰، ۱۳، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۶، ۳۷ و ۳۸ در آئین نامه تشکیلات حرفه ای کاردان های فنی موضوع تصویب نامه شماره ۲۹۲۵۳/ت/۱۹۲۹۵ هـ- مورخ ۱۳۷۹/۷/۹..... ۱۵۷

- ۹- آئین نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (مصوب ۱۳۸۳)..... ۱۶۳

۱- فهرست موضوعی مواد قانون

فصل اول: کلیات، اهداف و خط مشی

- ماده ۱- تعریف ۱۷
- ماده ۲- اهداف و خط مشی ۱۷
- ماده ۳- سازمان نظام مهندسی ساختمان ۱۸
- ماده ۴- پروانه اشتغال ۱۸
- فصل دوم: تشکیلات، ارکان، وظایف و اختیارات سازمان**
- ماده ۵- ارکان سازمان ۱۹
- ماده ۶- تشکیل سازمان استان ۱۹
- ماده ۷- عضویت در سازمان استان ۱۹
- ماده ۸- تشکیلات سازمان استان ۲۰
- ماده ۹- مجمع عمومی سازمان استان ۲۰
- ماده ۱۰- هیأت مدیره سازمان استان ۲۱
- ماده ۱۱- شرایط انتخاب شوندهگان هیأت مدیره سازمان استان ۲۱
- ماده ۱۲- تعداد اعضای هیأت مدیره سازمان استان ۲۱
- ماده ۱۳- هیأت اجرایی انتخابات ۲۱
- ماده ۱۴- هیأت مدیره، هیأت رئیسه و رئیس سازمان استان ۲۲
- ماده ۱۵- وظایف و اختیارات هیأت مدیره ۲۲
- ماده ۱۶- گروه‌های تخصصی ۲۳
- ماده ۱۷- شورای انتظامی سازمان استان ۲۴
- ماده ۱۸- بازرس سازمان استان ۲۴
- ماده ۱۹- هیأت عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان ۲۵
- ماده ۲۰- شورای مذکور ۲۵
- ماده ۲۱- وظایف و اختیارات شورای مرکزی ۲۶
- ماده ۲۲- رئیس سازمان ۲۷

- ماده ۲۳- مسئولیت رئیس سازمان ۲۷
- ماده ۲۴- شورای انتظامی نظام مهندسی ۲۷
- ماده ۲۵- شرایط تقاضای پروانه اشتغال به کار مهندسی ۲۸
- ماده ۲۶- بررسی عملکرد سازمان‌های استان ۲۸
- ماده ۲۷- ارجاع امور کارشناسی ۲۸

فصل سوم: امور کاردان ها و صنوف ساختمانی

- ماده ۲۸- مقررات و تشکیلات حرفه‌ای کاردان‌های فنی ۲۹
- ماده ۲۹- هیأت عالی نظارت ۲۹

فصل چهارم: مقررات فنی و کنترل ساختمان

- ماده ۳۰- پذیرش نقشه‌ها و مدارک توسط شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ۲۹
- ماده ۳۱- مسئولیت امضاء ۲۹
- ماده ۳۲- موارد تخلف از قانون ۲۹
- ماده ۳۳- مقررات ملی ساختمان ۳۰
- ماده ۳۴- رعایت مقررات ملی ساختمان ۳۰
- ماده ۳۵- نظارت عالی ۳۱

فصل پنجم: آموزش و ترویج

- ماده ۳۶- ترویج و آموزش مقررات ملی ساختمان ۳۱

فصل ششم: متفرقه

- ماده ۳۷- هزینه و درآمد سازمان و ارکان آن ۳۲
- ماده ۳۸- تأسیس سازمان‌ها و تنظیم روابط آنها ۳۲
- ماده ۳۹- تأمین هزینه‌های تدوین، ترویج و کنترل مقررات ملی ساختمان ۳۲
- ماده ۴۰- جزای نقدی متخلفان ۳۳
- ماده ۴۱- تهیه، اجراء و نظارت بر طرح‌های عمرانی ۳۳
- ماده ۴۲- تهیه آئین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان ۳۳

۲- فهرست موضوعی مواد آئین نامه اجرایی

فصل اول: کلیات

- ماده ۱- عناوین اختصاری ۳۷
- ماده ۲- مدارک حرفه‌ای ۳۷
- ماده ۲ مکرر- اصول اخلاق حرفه‌ای ۳۸
- ماده ۳- خدمات حرفه‌ای در محل‌های تعیین شده ۳۹

فصل دوم: پروانه اشتغال بکار مهندسی، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال

- ماده ۴- پروانه اشتغال اشخاص حقیقی ۳۹
- ماده ۵- سابقه کار ۴۰
- ماده ۶- گواهی اشتغال به کار ۴۰
- ماده ۷- تقاضای صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی ۴۰
- ماده ۸- صدور پروانه اشتغال ۴۱
- ماده ۹- دفاتر مهندسی ۴۱
- ماده ۱۰- پروانه اشتغال اشخاص حقوقی ۴۱
- ماده ۱۱- درجه‌بندی صلاحیت ۴۲
- ماده ۱۲- گروه‌بندی ساختمان‌ها و طبقه‌بندی صلاحیت ۴۳
- ماده ۱۳- ظرفیت اشتغال ۴۴
- ماده ۱۴- حدود صلاحیت اشخاص حقوقی ۴۵
- ماده ۱۵- واحد فنی سازمان‌های دولتی و نهادها ۴۵
- ماده ۱۶- مسئولیت امضاء ۴۵
- ماده ۱۷- پاسخ به استعلام ۴۶
- ماده ۱۸- اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی ۴۶
- ماده ۱۹- امضای مجاز ۴۶

- ماده ۲۰- صلاحیت بیش از یک رشته ۴۶
- ماده ۲۱- برگزاری آزمون ۴۶
- ماده ۲۲- مدت اعتبار پروانه اشتغال ۴۶
- ماده ۲۳- فقدان اعتبار پروانه اشتغال ۴۷
- ماده ۲۴- مفقود شدن پروانه اشتغال ۴۸
- ماده ۲۵- سند رسمی پروانه اشتغال ۴۸

فصل سوم: پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی

- ماده ۲۶- شرایط صدور پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی ۴۸
- ماده ۲۷- تقاضای صدور پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی ۴۹
- ماده ۲۸- آزمون کاردانی ۴۹
- ماده ۲۹- صلاحیت و ظرفیت اشتغال کاردان‌ها و معماران تجربی ۵۰
- ماده ۳۰- مدت اعتبار پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی ۵۰
- ماده ۳۱- مقررات مشترک ۵۰
- ماده ۳۲- مرجع رسیدگی به تخلفات ۵۰

فصل چهارم: نظارت و کنترل ساختمان

- ماده ۳۳- مسئولیت نظارت عالی ۵۱
- ماده ۳۴- ذکر مصوبات طرح‌ها ۵۱
- ماده ۳۵- درج اطلاعات ساختمان ۵۱
- ماده ۳۶- ارسال شکایات ۵۱
- ماده ۳۷- کنترل موردی ۵۱
- ماده ۳۸- رفع تخلف و جلوگیری از ادامه عملیات ۵۱
- ماده ۳۹- طرح‌های همسان ۵۲
- ماده ۴۰- شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان ۵۲

فصل پنجم: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

- ماده ۴۱- انتظام امور حرفه‌ای ۵۲
- ماده ۴۲- شخصیت حقوقی سازمان ۵۳
- ماده ۴۳- چگونگی تأسیس نظام مهندسی استان ۵۳
- ماده ۴۴- شرایط عضویت در نظام مهندسی استان ۵۳
- ماده ۴۵- تقاضای عضویت ۵۳
- ماده ۴۶- قطع عضویت ۵۴
- ماده ۴۷- انتقال اعضای نظام مهندسی استان ۵۴
- ماده ۴۸- عضویت در نظام مهندسی استان مجاور ۵۵
- ماده ۴۹- تسهیلات برای تأسیس نظام مهندسی استان ۵۵
- ماده ۵۰- امتیاز عضویت ۵۵
- ماده ۵۱- ارکان نظام مهندسی استان ۵۶
- ماده ۵۲- مجمع عمومی ۵۶
- ماده ۵۳- تشکیل مجمع عمومی ۵۶
- ماده ۵۴- دعوت مجامع عمومی ۵۷
- ماده ۵۵- حد نصاب رسمیت ۵۷
- ماده ۵۶- هیأت رئیسه مجمع عمومی ۵۸
- ماده ۵۷- وظایف و اختیارات مجمع عمومی ۵۸
- ماده ۵۸- هیأت مدیره ۵۹
- ماده ۵۹- شرایط انتخاب اعضای هیأت مدیره ۵۹
- ماده ۶۰- تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره ۶۱
- ماده ۶۱- تعداد اعضاء از هر رشته ۶۲
- ماده ۶۲- چگونگی انجام انتخابات ۶۴

- ماده ۶۳- هیأت اجرایی انتخابات ۶۳
- ماده ۶۴- اقدامات هیأت اجرایی انتخابات ۶۴
- ماده ۶۵- اعلام داوطلبی ۶۵
- ماده ۶۶- فهرست اسامی داوطلبان ۶۵
- ماده ۶۷- محل مخصوص رأی گیری ۶۶
- ماده ۶۸- رأی گیری ۶۶
- ماده ۶۹- شمارش و قرائت آراء ۶۶
- ماده ۷۰- شکایات مربوط به انتخابات ۶۶
- ماده ۷۱- هیأت رئیسه هیأت مدیره ۶۷
- ماده ۷۲- مصوبات هیأت مدیره ۶۷
- ماده ۷۳- اختیارات و وظایف هیأت مدیره ۶۸
- ماده ۷۴- مکاتبات نظام مهندسی استان ۷۱
- ماده ۷۵- نمایندگی نظام مهندسی استان ۷۱
- ماده ۷۶- تفویض اختیارات ۷۱
- ماده ۷۷- گروه‌های تخصصی ۷۲
- ماده ۷۸- تشکیل گروه‌های تخصصی ۷۲
- ماده ۷۹- هیأت رئیسه گروه‌های تخصصی ۷۲
- ماده ۸۰- کمیته پیشنهادات ۷۳
- ماده ۸۱- چگونگی انتخاب بازرس ۷۴
- ماده ۸۲- وظایف و اختیارات بازرس ۷۴
- ماده ۸۲ مکرر- شرایط بازرس نظام مهندسی استان ۷۵
- ماده ۸۳- تشکیل شورای انتظامی استان ۷۵
- ماده ۸۴- هیأت رئیسه شورای انتظامی استان ۷۶

- ماده ۸۵- مرجع رسیدگی به شکایات ۷۶
- ماده ۸۶- دبیرخانه شورای انتظامی استان ۷۷
- ماده ۸۷- رسیدگی به شکایات ۷۷
- ماده ۸۸- شکایت در مراجع قضایی ۷۸
- ماده ۸۹- اعلانات وزارت راه و شهرسازی ۷۸
- ماده ۹۰- مجازات‌های انتظامی ۷۸
- ماده ۹۱- تخلفات انضباطی و حرفه‌ای ۸۰
- ماده ۹۲- تشخیص انطباق مجازات‌ها ۸۵
- ماده ۹۳- اعتراض به آراء صادره ۸۵
- ماده ۹۴- مرجع تجدیدنظر ۸۵

فصل ششم: شورای انتظامی نظام مهندسی

- ماده ۹۵- شورای انتظامی نظام مهندسی ۸۵
- ماده ۹۶- هیأت رئیسه شورای انتظامی نظام مهندسی ۸۶
- ماده ۹۷- تقاضای تجدیدنظر ۸۶
- ماده ۹۸- رسیدگی به درخواست تجدیدنظر ۸۶
- ماده ۹۹- اجرای رأی قطعی ۸۷
- ماده ۱۰۰- ضبط پروانه اشتغال ۸۷
- ماده ۱۰۱- شکایات از اعضای هیأت مدیره و شورای انتظامی استان ۸۷

فصل هفتم: هیأت عمومی

- ماده ۱۰۲- تشکیل هیأت عمومی ۸۹
- ماده ۱۰۳- جلسات فوق‌العاده هیأت عمومی ۸۹
- ماده ۱۰۴- حد نصاب رسمیت ۸۹
- ماده ۱۰۵- اداره جلسات هیأت عمومی ۸۹

- ماده ۱۰۶- تاریخ تشکیل جلسات عادی ۹۰
- ماده ۱۰۷- وظایف و اختیارات هیأت عمومی ۹۰

فصل هشتم: شورای مرکزی

- ماده ۱۰۸- تشکیل شورای مرکزی ۹۱
- ماده ۱۰۹- مدت عضویت ۹۲
- ماده ۱۱۰- هیأت رئیسه شورای مرکزی ۹۲
- ماده ۱۱۱- مصوبات شورای مرکزی ۹۲
- ماده ۱۱۲- هزینه‌های سازمان ۹۳
- ماده ۱۱۳- منابع تأمین هزینه‌های سازمان ۹۳
- ماده ۱۱۴- وظایف و اختیارات شورای مرکزی ۹۳

فصل نهم: رئیس سازمان

- ماده ۱۱۵- رئیس شورای مرکزی ۹۵
- ماده ۱۱۶- وظایف و اختیارات رئیس سازمان ۹۵

فصل دهم: مقررات متفرقه

- ماده ۱۱۷- شورای بررسی و تأیید مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی ۹۶
- ماده ۱۱۸- عوارض پروانه اشتغال ۹۷
- ماده ۱۱۹- درآمد و هزینه ۹۷
- ماده ۱۲۰- تسهیلات لازم ۹۷
- ماده ۱۲۱- محل استقرار نهادهای سازمان ۹۸
- ماده ۱۲۲- بررسی عملکرد نظام مهندسی استان ۹۸
- ماده ۱۲۳- موارد سکوت یا ابهام ۹۸
- ماده ۱۲۴- اجراء و نظارت بر طرح‌های عمرانی ۹۸

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

«مصوب اسفندماه ۱۳۷۴»

ابلاغیه قانون:

شماره: ۴۷۷۵-ق

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ: ۱۳۷۴/۱۲/۲۸

مجلس شورای اسلامی

پیوست: دارد

دفتر رئیس

بسمه تعالی

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

لایحه شماره ۶۲۷۴۳ مورخ ۱۳۷۴/۰۴/۲۰ دولت در خصوص نظام مهندسی و کنترل ساختمان، که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۴/۰۴/۲۰ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است، در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

شماره: ۱۵۶۹۸

تاریخ: ۱۳۷۵/۰۱/۰۹

بسمه تعالی

وزارت مسکن و شهرسازی

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۴۷۷۵-ق مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۸ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس جمهور

فصل اول: کلیات، اهداف و خطمشی

ماده ۱- تعریف: نظام مهندسی و کنترل ساختمان عبارت است از مجموعه قانون، مقررات، آیین‌نامه‌ها، استانداردها و تشکلهای مهندسی، حرفه‌ای و صنفی که در جهت رسیدن به اهداف منظور در این قانون تدوین و به مورد اجراء گذاشته می‌شود.

ماده ۲- اهداف و خطمشی این قانون عبارتند از:

- ۱- تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در معماری و شهرسازی.
- ۲- تسبیق امور مربوط به مشاغل و حرفه‌های فنی و مهندسی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی.
- ۳- تأمین موجبات رشد و اعتلای مهندسی در کشور.
- ۴- ترویج اصول معماری و شهرسازی و رشد آگاهی عمومی نسبت به آن و مقررات ملی ساختمان و افزایش بهره‌وری.
- ۵- بالا بردن کیفیت خدمات مهندسی و نظارت بر حسن اجرای خدمات.
- ۶- ارتقای دانش فنی صاحبان حرفه‌ها در این بخش.
- ۷- وضع مقررات ملی ساختمان به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی و اجراء و کنترل آن در جهت حمایت از مردم به عنوان بهره‌برداران از ساختمان‌ها و فضاهای شهری و ابنیه و مستحدثات عمومی و حفظ و افزایش بهره‌وری منابع مواد و انرژی و سرمایه‌های ملی.
- ۸- تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی.
- ۹- الزام به رعایت مقررات ملی ساختمان، ضوابط و مقررات شهرسازی و مفاد طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی از سوی تمام دستگاه‌های دولتی، شهرداری‌ها، سازندگان، مهندسين، بهره‌برداران و تمام اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با بخش ساختمان به عنوان حاکم بر کلیه روابط و فعالیت‌های آنها و فراهم ساختن زمینه همکاری کامل میان وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها و تشکلهای مهندسی و حرفه‌ای و صنوف ساختمان.
- ۱۰- جلب مشارکت حرفه‌ای مهندسان و صاحبان حرفه‌ها و صنوف ساختمانی در تهیه و اجرای طرح‌های توسعه و آبادانی کشور.

ماده ۳- برای تأمین مشارکت هر چه وسیع‌تر مهندسان در انتظام امور حرفه‌ای خود و تحقق اهداف این قانون در سطح کشور سازمان نظام مهندسی ساختمان که از این پس در این قانون به اختصار سازمان خوانده می‌شود و در هر استان یک سازمان به نام سازمان نظام مهندسی ساختمان استان که از این پس به اختصار سازمان استان نامیده می‌شود، طبق شرایط یاد شده در این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن تأسیس می‌شود. سازمان‌های یاد شده غیر انتفاعی بوده و تابع قوانین و مقررات عمومی حاکم بر مؤسسات غیر انتفاعی می‌باشند.

ماده ۴- از تاریخی که وزارت راه و شهرسازی با کسب نظر از وزارت کشور در هر محل حسب مورد اعلام نماید، اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی به آن دسته از امور فنی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی که توسط وزارت یاد شده تعیین می‌شود، مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای است. این صلاحیت در مورد مهندسان از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی و در مورد کاردان‌های فنی و معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی یا تجربی و در مورد کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی احراز می‌شود. مرجع صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی و پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی وزارت راه و شهرسازی و مرجع صدور پروانه مهارت فنی وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌گردد. شرایط و ترتیب صدور، تمدید، ابطال و تغییر مدارک صلاحیت حرفه‌ای موضوع این ماده و چگونگی تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارندگان آنها، در آئین‌نامه اجرایی این قانون معین می‌شود.

تبصره ۱- وزارت راه و شهرسازی و وزارت کار و امور اجتماعی حسب مورد موظفند ظرف ۱۰ سال از تاریخ ابلاغ این قانون با استفاده از همکاری شهرداری‌ها، مهندسان و سازمان‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی شاغل در این بخش‌ها دامنه اجرای این ماده را به کل کشور توسعه دهند. اهداف مرحله‌ای این امر و بودجه مورد نیاز برای آموزش و آزمون اشخاص و سامان بخشیدن به صنوف و حرف فنی شاغل در این بخش‌ها همه ساله در بودجه سالیانه دستگاه اجرایی مربوط پیش‌بینی خواهد شد.

تبصره ۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی جهت انجام خدمات موضوع این قانون باید مدارک صلاحیت حرفه‌ای موقت دریافت دارند.

فصل دوم: تشکیلات، ارکان، وظایف و اختیارات سازمان

ماده ۵- ارکان سازمان عبارت است از هر یک از سازمان استان‌ها، هیأت عمومی سازمان، شورای مرکزی سازمان، رئیس سازمان و شورای انتظامی نظام مهندسی.

ماده ۶- برای تشکیل سازمان استان وجود حداقل ۵۰ نفر داوطلب عضویت از بین مهندسان حوزه آن استان که دارای مدرک مهندسی در رشته‌های اصلی مهندسی شامل معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی، تأسیسات برقی، شهرسازی، نقشه‌برداری و ترافیک باشند، ضروری است.

تبصره ۱- مهندس حوزه هر استان در این قانون به شخصی اطلاق می‌شود که حداقل متولد آن استان یا ۶ ماه ممتد پیش از تاریخ تسلیم درخواست عضویت، در آن استان مقیم باشد.

تبصره ۲- هر یک از مهندسان در بیش از یک سازمان نمی‌توانند عضویت یابند.

ماده ۷- عضویت اشخاص حقوقی شاغل به کار مهندسی در رشته‌های اصلی و اشخاص حقیقی در رشته‌های مرتبط با مهندسی ساختمان در سازمان استان بلامانع است.

تبصره ۱- رشته‌های مرتبط با مهندسی ساختمان به کلیه رشته‌هایی اطلاق می‌شود که عنوان آنها با رشته‌های اصلی یاد شده در ماده (۶) متفاوت بوده ولی محتوای علمی و آموزشی آنها با رشته‌های اصلی بیش از ۷۰٪ در ارتباط باشد و فارغ‌التحصیلان این گونه رشته‌ها خدمات فنی معینی را در زمینه‌های طراحی، محاسبه، اجراء، نگهداری، کنترل، آموزش، تحقیق و نظایر آن به بخش‌های ساختمان و شهرسازی عرضه می‌کنند اما این خدمات از حیث حجم، اهمیت و میزان تأثیر عرفاً هم‌تراز خدمات رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان نباشد.

تبصره ۲- حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان مدارک تحصیلی دانشگاهی مرتبط با مهندسی ساختمان و عناوین این رشته‌ها توسط کمیسیون متشکل از نمایندگان وزیر راه و شهرسازی، وزیر فرهنگ و آموزش عالی و رئیس سازمان تعیین و به تصویب وزیر راه و شهرسازی می‌رسد. مرجع تطبیق عناوین مدارک تحصیلی کمتر از معادل لیسانس و تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان آنها وزارت راه و شهرسازی است.

ماده ۸- هر سازمان استان دارای مجمع عمومی، هیأت مدیره، شورای انتظامی و بازرسان است و محل استقرار دائم دفتر مرکزی آن در مرکز استان می‌باشد. سازمان‌های استان می‌توانند در سایر شهرهای استان و همچنین در مناطق مختلف شهرهای بزرگ مرکز استان در صورت پیشنهاد شورای مرکزی و تصویب وزیر راه و شهرسازی، در مرکز استان‌های مجاوری که در آنها سازمان استان تأسیس نشده باشد، دفاتر نمایندگی دایر نموده و انجام تمام یا بخشی از وظایف مستمر سازمان در حوزه مربوط را به آن دفاتر محول کنند.

ماده ۹- مجمع عمومی سازمان استان از اجتماع تمامی اشخاص حقیقی عضو دارای حق رأی سازمان که منحصر به دارندگان مدرک تحصیلی در رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان و رشته‌های مرتبط است تشکیل می‌شود و وظایف و اختیارات آن به شرح زیر است:

الف- انتخاب اعضای هیأت مدیره.

ب- استماع گزارش عملکرد سالانه هیأت مدیره و اعلام نظر نسبت به آن.

ج- بررسی و تصویب ترازنامه سالانه سازمان استان و بودجه پیشنهادی هیأت مدیره.

د- تعیین و تصویب حق ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء و سایر منابع درآمد برای سازمان بر اساس پیشنهاد هیأت مدیره.

هـ- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قوانین و آئین‌نامه‌های مربوط به عهده سازمان استان و در صلاحیت مجمع عمومی می‌باشد.

تبصره ۱- جلسات مجمع عمومی به طور عادی سالی یک بار و به طور فوق‌العاده به تعداد دفعاتی که توسط مجمع عمومی در اجلاس عادی تعیین می‌شود، به دعوت هیأت مدیره تشکیل می‌شود.

هیأت مدیره ملزم به دعوت از نمایندگان وزیر راه و شهرسازی جهت شرکت در جلسات مجمع عمومی می‌باشد و جلسات یاد شده با رعایت سایر شرایط، مشروط به انجام دعوت یاد شده رسمیت خواهد یافت.

تبصره ۲- در صورت تصویب هیأت مدیره سازمان استان، نمایندگان اشخاص حقوقی عضو سازمان می‌توانند به عنوان ناظر به جلسات مجمع عمومی دعوت شوند و در آن حضور یابند.

تبصره ۳- بازرسان در اولین جلسه فوق‌العاده مجمع عمومی و به پیشنهاد هیأت مدیره تعیین می‌شوند.

ماده ۱۰- هر یک از سازمان‌های استان دارای هیأت مدیره‌ای خواهد بود که از بین اعضای داوطلب واجد شرایط در رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان برای یک دوره سه ساله انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد اعضای هیأت مدیره بلامانع است.

ماده ۱۱- شرایط انتخاب‌شوندگان هیأت‌های مدیره سازمان‌های نظام مهندسی به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.
- ۳- داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی عملی به مهندسی و رعایت اخلاق و شئون مهندسی.
- ۴- نداشتن پیشینه کیفری و عدم وابستگی به گروه‌های غیر قانونی.
- ۵- داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره- اقلیت‌های دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند.

۶- دارا بودن صلاحیت علمی و حرفه‌ای به میزان مندرج در آئین‌نامه.

ماده ۱۲- تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره سازمان استان‌ها بین ۵ و ۲۵ نفر متناسب با تعداد اعضاء به تفکیک رشته‌های اصلی خواهد بود.

تبصره- در هر یک از رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان که نماینده یا نمایندگانی در هیأت مدیره سازمان استان‌ها دارند، یک نفر به عنوان عضو علی‌البدل هیأت مدیره انتخاب خواهد شد.

نحوه شرکت اعضاء علی‌البدل در جلسات هیأت مدیره در آئین‌نامه اجرایی این قانون معین خواهد شد.

ماده ۱۳- هیأت اجرایی انتخابات که حسب مورد در هر استان متشکل از ۳ تا ۷ نفر از اعضای سازمان است با نظارت وزارت راه و شهرسازی وظیفه برگزاری انتخابات را به عهده دارد.

چگونگی انتخاب و تشکیل هیأت اجرایی و اختیارات و وظایف هیأت یاد شده به شرح مندرج در آئین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

تبصره ۱- هیأت اجرایی انتخابات موظف است صلاحیت داوطلبان عضویت در هیأت مدیره را از مراجع صلاحیت‌دار استعلام و بررسی نماید.

تبصره ۲- اولین دوره انتخابات هیأت مدیره به وسیله وزارت راه و شهرسازی برگزار می‌شود.

ماده ۱۴- هیأت مدیره سازمان استان نماینده آن سازمان بوده و دارای هیأت رئیسه‌ای متشکل از یک رئیس، دو نایب رئیس و یک دبیر برای انجام وظایف خود به ترتیب مندرج در آئین‌نامه اجرایی خواهد بود و می‌تواند به تعداد لازم کمیسیون‌های تخصصی و دفاتر نمایندگی تأسیس نماید. تفویض اختیار هیأت مدیره به این کمیسیون‌ها و نمایندگی‌ها از مسئولیت آن هیأت نمی‌کاهد. رئیس هیأت مدیره، رئیس سازمان استان نیز محسوب می‌شود.

ماده ۱۵- اهم وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:

- ۱- برنامه‌ریزی در جهت تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در معماری و شهرسازی.
- ۲- برنامه‌ریزی به منظور رشد و اعتلای حرفه‌های مهندسی ساختمان و مشاغل مرتبط با آن.
- ۳- ارتقای دانش فنی و کیفیت کار شاغلان در بخش‌های ساختمان و شهرسازی از طریق ایجاد پایگاه‌های علمی، فنی، آموزش و انتشارات.
- ۴- همکاری با مراجع مسئول در امر کنترل ساختمان از قبیل اجرای دقیق صحیح مقررات ملی ساختمان و ضوابط طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی شهرها توسط اعضای سازمان حسب درخواست.
- ۵- نظارت بر حسن انجام خدمات مهندسی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در طرح‌ها و فعالیت‌های غیر دولتی در حوزه استان و تعقیب متخلفان از طریق مراجع قانونی ذیصلاح.
- ۶- مشارکت در امر ارزشیابی و تعیین صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار شاغلان در امور فنی مربوط به فعالیت‌های حوزه‌های مشمول این قانون.
- ۷- دفاع از حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای اعضا و تشویق و حمایت از فعالیت‌های با ارزش و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی و معرفی طرح‌های ارزشمند.

۸- تنظیم روابط بین صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و کارفرمایان و کمک به مراجع مسئول در بخش ساختمان و شهرسازی در زمینه ارجاع مناسب کارها به صاحبان صلاحیت و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت در امور فنی.

۹- کمک به ترویج اصول صحیح مهندسی و معماری و همکاری با وزارت راه و شهرسازی در زمینه تدوین، اجراء و کنترل مقررات ملی ساختمان و استانداردها و معیارها.

۱۰- کمک به ارتقای کیفیت طرح‌های ساختمانی، عمرانی و شهرسازی در محدوده استان و ارائه گزارش بر حسب درخواست، شرکت در کمیسیون‌ها و شوراهای تصمیم‌گیری در مورد این گونه طرح‌ها و همکاری با وزارت راه و شهرسازی و شهرداری‌ها در زمینه کنترل ساختمان و اجرای طرح‌های یاد شده با استفاده از خدمات اعضای سازمان استان.

۱۱- ارائه خدمات کارشناسی فنی به مراجع قضایی و قبول داورى در اختلافاتی که دارای ماهیت فنی است.

۱۲- همکاری با مراجع استان در هنگام بروز سوانح و بلایای طبیعی.

۱۳- تأیید ترازنامه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی.

۱۴- معرفی نماینده هیأت مدیره سازمان استان جهت عضویت در کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی در رسیدگی و تشخیص مالیات فنی و مهندسی اعضای سازمان.

۱۵- تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی در استان و پیشنهاد به وزارت راه و شهرسازی، مرجع تصویب مبانی و قیمت خدمات مهندسی در آئین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

۱۶- سایر مواردی که برای تحقق اهداف این قانون در آئین‌نامه اجرایی معین می‌شود.

تبصره ۱- برای رسیدگی و تشخیص صحیح مالیات مشاغل فنی و مهندسی اعضای سازمان استان، نماینده هیأت مدیره سازمان در جلسات کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی آن استان شرکت خواهد داشت.

تبصره ۲- مفاد این ماده شامل چگونگی فعالیت وزارتخانه‌ها و سایر دستگاه‌های دولتی و کارکنان آنها در انجام وظایف محوله نمی‌شود.

ماده ۱۶- به منظور گسترش همکاری‌های حرفه‌ای و جلب مشارکت اعضاء و کارشناسی دقیق‌تر مسائل ویژه هر یک از رشته‌های تخصصی موجود در سازمان اجازه داده می‌شود گروه‌های

تخصصی مهندسان هر رشته، متشکل از اعضای سازمان در همان رشته تشکیل شود. چگونگی فعالیت و مدیریت گروه‌ها به موجب آئین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۷- هر سازمان استان دارای یک شورای انتظامی متشکل از یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام که به معرفی هیأت مدیره و با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسان ساختمان برای مدت ۳ سال منصوب می‌شوند، خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

رسیدگی بدوی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی در خصوص تخلفات حرفه‌ای و انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان‌های فنی به عهده شورای یاد شده است. چگونگی رسیدگی به تخلفات و طرز تعقیب و تعیین مجازات‌های انضباطی و موارد قابل تجدیدنظر در شورای انتظامی نظام مهندسی در آئین‌نامه اجرایی تعیین می‌شود.

تبصره- مراجع قضایی برای رسیدگی به شکایات و دعاوی مطروح علیه اعضای سازمان استان که منشأ آنها امور حرفه‌ای باشد، بنا به درخواست مشتکی‌عنه یا خوانده می‌توانند نظر کارشناسی سازمان استان محل را نیز خواستار شوند. هیأت مدیره مکلف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ وصول استعلام، نظر خود را به طور کتبی اعلام نماید و در صورت عدم اعلام نظر، مراجع مربوط می‌توانند رأساً به کار رسیدگی ادامه دهند. همچنین در سایر دعاوی که موضوع آنها مرتبط با مفاد این قانون باشد محاکم قضایی می‌توانند جهت انجام کارشناسی نیز از سازمان استان محل خواستار معرفی یک کارشناس یا هیأت کارشناسی خبره و واجد شرایط شوند. هیأت مدیره سازمان استان مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز نسبت به معرفی کارشناس یا کارشناسان صلاحیت‌دار در رشته مربوط به ماهیت دعوی اقدام نماید. در مواردی که به لحاظ ماهیت کار، نیاز به وقت بیشتر باشد هیأت مدیره می‌تواند با ذکر دلیل از مراجع قضایی ذیربط استمهال نماید.

ماده ۱۸- هر سازمان استان حسب مورد دارای یک یا چند بازرس می‌باشد که موظفند در چارچوب قانون و آئین‌نامه اجرایی آن و آئین‌نامه مالی سازمان به حساب‌ها و ترازنامه سازمان استان رسیدگی و گزارش‌های لازم را جهت ارائه به مجمع عمومی تهیه نمایند و نیز تمامی وظایف و اختیاراتی را که به موجب قوانین و مقررات عمومی به عهده بازرس محول است انجام

دهند. بازرسان مکلفند نسخه‌ای از گزارش خود را پانزده روز پیش از تشکیل مجمع عمومی به هیأت مدیره تسلیم کنند. بازرسان با اطلاع هیأت مدیره حق مراجعه به کلیه اسناد و مدارک سازمان را دارند، بدون اینکه در عملیات اجرایی دخالت کنند و یا موجب وقفه در عملیات سازمان شوند.

ماده ۱۹- به منظور هماهنگی در امور سازمان‌های استان، هیأت عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان که از این پس به اختصار هیأت عمومی خوانده می‌شود از کلیه اعضای اصلی هیأت مدیره سازمان‌های استان در سطح کشور تشکیل می‌شود. هیأت عمومی هر سال یکبار یک جلسه عادی با حضور نماینده وزیر راه و شهرسازی خواهد داشت و اولین جلسه عادی آن پس از انتخاب و آغاز به کار هیأت مدیره سازمان‌های استان در دو سوم استان‌های کشور (که باید در بر گیرنده تمام سازمان‌هایی که دارای ۷۰۰ نفر عضو یا بیشتر هستند، باشد) به دعوت وزارت راه و شهرسازی و جلسات بعد با دعوت شورای مرکزی نظام مهندسی ساختمان که از این پس به اختصار شورای مرکزی خوانده می‌شود، تشکیل می‌شود. جلسات فوق‌العاده هیأت عمومی بنا به تصمیم آخرین جلسه عادی آن هیأت و یا به تقاضای دو سوم اعضای شورای مرکزی و یا دعوت وزیر راه و شهرسازی تشکیل خواهد شد. وظایف و اختیارات هیأت عمومی به شرح زیر است:

الف- انتخاب افراد واجد شرایط عضویت در شورای مرکزی به میزان حداقل دو برابر تعداد مورد نیاز در هر رشته (با قید اصلی و علی‌البدل) جهت معرفی به وزیر راه و شهرسازی، برای انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل شورای یاد شده از میان آنها.

ب- استماع گزارش سالیانه شورای مرکزی.

ج- تصویب خط‌مشی‌های عمومی پیشنهادهای شورای مرکزی.

د- حصول اطلاع از فعالیت‌ها، وضعیت و مشکلات سازمان‌های استان و ارائه طریق به آنها.

ماده ۲۰- شورای مرکزی متشکل از ۲۵ نفر عضو اصلی و ۷ نفر عضو علی‌البدل با ترکیب رشته‌های یاد شده در آئین‌نامه است که از بین اعضای هیأت مدیره سازمان‌های استان معرفی شده از سوی هیأت عمومی و توسط وزیر راه و شهرسازی برای مدت ۳ سال انتخاب می‌شوند. اعضای شورای مرکزی باید علاوه بر عضویت در هیأت مدیره سازمان استان،

خوشنام و دارای سابقه انجام کارهای طراحی یا اجرایی یا علمی و تحقیقی و آموزشی برجسته و ارزنده باشند.

ماده ۲۱- اهم وظایف و اختیارات شورای مرکزی به این شرح است:

- الف- برنامه‌ریزی و فراهم آوردن زمینه اجرای اهداف و خطمشی‌های این قانون با جلب مشارکت سازمان استان‌ها و هماهنگی وزارت راه و شهرسازی.
- ب- بررسی مسائل مشترک سازمان‌های استان و سازمان نظام مهندسی و تعیین خطمشی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و درازمدت و ابلاغ آنها.
- ج- ایجاد زمینه‌های مناسب برای انجام وظایف ارکان سازمان از طریق مذاکره و مشاوره با مراجع ملی و محلی، در امور برنامه‌ریزی، مدیریت، اجراء و کنترل طرح‌های ساختمانی و شهرسازی و با مراجع قضایی در مورد اجرای مواد این قانون که به امور قضایی و انتظامی مربوط می‌باشد.
- د- حل و فصل اختلافات بین ارکان داخلی سازمان‌های استان یا بین سازمان‌های استان با یکدیگر یا بین اعضای سازمان‌های استان با سازمان خود از طریق داوری.
- ه- همکاری با وزارت راه و شهرسازی در امر نظارت بر عملکرد سازمان‌های استان و اصلاح خطمشی آن سازمان‌ها از طریق مذاکره و ابلاغ دستورالعمل‌ها.
- و- همکاری با مراکز تحقیقاتی و علمی و آموزشی و ارائه مشورت‌های لازم در زمینه تهیه مواد درسی و محتوای آموزش علوم و فنون مهندسی در سطوح مختلف به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و فرهنگ و آموزش عالی.
- ز- همکاری با وزارت راه و شهرسازی و سایر دستگاه‌های اجرایی در زمینه تدوین مقررات ملی ساختمان و ترویج و کنترل اجرای آن و تهیه شناسنامه فنی و ملکی ساختمان‌ها و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی.
- ح- همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی در زمینه ارتقای سطح مهارت کارگران ماهر شاغل در بخش‌های ساختمانی و شهرسازی و تعیین استاندارد مهارت و کنترل آن.
- ط- تلاش در جهت جلب مشارکت و تشویق به سرمایه‌گذاری اشخاص و مؤسسات در طرح‌های مسکن و تأسیسات و مستحذات عمرانی عام‌المنفعه و همکاری با دستگاه‌های اجرایی در ارتقای کیفیت این گونه طرح‌ها.

ی- جمع‌آوری کمک‌های داخلی و بین‌المللی جهت کمک به دستگاه‌های مسئول در امر امداد و نجات در زمان وقوع حوادث غیر مترقبه.

ک- همکاری در برگزاری آزمون‌های تخصصی مهندسين، کارداناان فنی و کارگران ماهر و آموزش‌های تکمیلی برای به‌هنگام نگاه داشتن دانش فنی و همچنین شناسایی و تدارک فرصت‌های کارآموزی و معرفی به دانشگاه‌ها.

ل- حمایت اجتماعی از اعضای سازمان‌های استان و دفاع از حیثیت و حقوق حقه آنها و همچنین دفاع از حقوق متقابل جامعه به عنوان مصرف‌کنندگان محصولات، تولیدات و خدمات مهندسی در بخش‌های ساختمان، عمران و شهرسازی.

م- مشارکت در برگزاری کنفرانس‌ها و گردهمایی‌های تخصصی در داخل کشور و در سطح بین‌المللی.

ن- ارائه گزارش عملکرد به هیأت عمومی و وزیر راه و شهرسازی.

س- ارائه نظرات مشورتی سازمان نظام مهندسی به دولت و دستگاه‌های اجرایی در زمینه برنامه‌های توسعه و طرح‌های بزرگ ساختمانی، عمرانی و شهرسازی حسب درخواست دستگاه‌های مربوط.

انجام وظایف شورای مرکزی در سطح کشور، مانع از اقدام هیأت مدیره سازمان‌های استان در زمینه برخی از وظایف فوق که در مقیاس استانی قابل انجام باشد، نخواهد بود.

ماده ۲۲- شورای مرکزی دارای هیأت رئیسه‌ای است متشکل از یک رئیس و دو دبیر اجرایی و دو منشی که دبیران و منشی‌ها با اکثریت آراء از بین اعضاء انتخاب می‌شوند. شورای مرکزی برای تعیین رئیس شورا، سه نفر را به وزیر راه و شهرسازی پیشنهاد می‌کند و وزیر یاد شده یک نفر را به عنوان رئیس شورای مرکزی که رئیس سازمان نیز محسوب می‌شود، جهت صدور حکم به رئیس جمهور معرفی می‌نماید. دوره تصدی رئیس سازمان سه سال و دوره مسئولیت سایر اعضای هیأت رئیسه یک سال است و انتخاب مجدد آنان بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۳- مسئولیت اجرای تصمیمات شورای مرکزی و مسئولیت اجرایی و نمایندگی سازمان در مراجع ملی و بین‌المللی با رئیس سازمان است.

ماده ۲۴- شورای انتظامی نظام مهندسی از چهار نفر عضو سازمان که دو نفر با معرفی وزیر راه و شهرسازی و دو نفر دیگر با معرفی شورای مرکزی سازمان و یک حقوقدان با

معرفی ریاست قوه قضائیه تشکیل می‌شود. نظرات شورای انتظامی نظام مهندسی با اکثریت سه رأی موافق، قطعی و لازم‌الاجراء است.

ماده ۲۵- مهندسان متقاضی پروانه اشتغال به کار مهندسی در رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان و رشته‌های مرتبط ضمن داشتن کارت عضویت نظام مهندسی استان مربوط و احراز شرایط یاد شده در آئین‌نامه موظفند پس از فراغت از تحصیل به مدت معینی که در آئین‌نامه برای هر رشته و پایه تحصیلی تعیین می‌شود، در زمینه‌های تخصصی مربوط به رشته خود، کارآموزی نمایند.

ماده ۲۶- وزارت راه و شهرسازی مجاز است ضمن بررسی عملکرد سازمان‌های استان و گزارش هیأت عمومی سازمان، در خصوص چگونگی ادامه کار آن سازمان‌ها توصیه‌های لازم را بنماید و در صورتی که به دلیل انحراف از اهداف سازمان، انحلال هر یک از آنها را لازم بداند، موضوع را در هیأتی مرکب از وزیر راه و شهرسازی، وزیر دادگستری و رئیس سازمان مطرح نماید. تصمیم هیأت با دو رأی موافق لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره- انجام وظایف قانونی سازمان و سازمان‌های استان تا زمانی که تشکیل نشده است و همچنین در زمان تعطیل یا انحلال با وزارت راه و شهرسازی است که حداکثر به مدت شش ماه به عنوان قائم مقامی عمل می‌نماید و ظرف این مدت موظف به برگزاری انتخابات برای تشکیل مجدد سازمان‌های یاد شده خواهد بود.

ماده ۲۷- وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، نهادها، نیروهای نظامی و انتظامی، شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها می‌توانند در ارجاع امور کارشناسی با رعایت آئین‌نامه خاصی که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و شهرسازی و وزارت دادگستری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به جای کارشناسان رسمی دادگستری از مهندسان دارای پروانه اشتغال که به وسیله سازمان استان معرفی می‌شوند استفاده نمایند.

فصل سوم: امور کاردان‌ها و صنوف ساختمانی

ماده ۲۸- وزارت راه و شهرسازی موظف است ظرف ۶ ماه از زمان ابلاغ این قانون ضوابط، مقررات و تشکیلات حرفه‌ای مناسب برای کاردان‌های فنی شاغل در رشته‌ها و حرفه‌های موضوع این قانون را در قالب آئین‌نامه‌ای تدوین و برای تصویب به هیأت وزیران پیشنهاد نماید.

ماده ۲۹- وزیر راه و شهرسازی از تاریخ ابلاغ این قانون به عضویت هیأت عالی نظارت موضوع ماده (۵۲) قانون نظام صنفی در خواهد آمد. وزارت راه و شهرسازی با هماهنگی دبیرخانه هیأت عالی نظارت حداکثر ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون، آئین‌نامه نظام صنفی کارهای ساختمانی را برابر قانون نظام صنفی تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران پیشنهاد می‌نماید.

فصل چهارم: مقررات فنی و کنترل ساختمان

ماده ۳۰- شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمان، پروانه شهرک‌سازی و شهرسازی و سایر مجوزهای شروع عملیات ساختمان و کنترل و نظارت بر این گونه طرح‌ها در مناطق و شهرهای مشمول ماده (۴) این قانون برای صدور پروانه و سایر مجوزها تنها نقشه‌هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال به کار و در حدود صلاحیت مربوط امضاء شده باشد و برای انجام فعالیت‌های کنترل و نظارت از خدمات این اشخاص در حدود صلاحیت مربوط استفاده نمایند.

ماده ۳۱- در مواردی که نقشه‌های تسلیمی به شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمانی و تفکیک اراضی توسط اشخاص حقوقی امضاء و یا تعهد نظارت می‌شود مسئولیت صحت طراحی و محاسبه و نظارت به عهده مدیرعامل یا رئیس مؤسسه تهیه‌کننده نقشه است و امضای وی رافع مسئولیت طراح، محاسب و ناظر نخواهد بود، مگر اینکه نقشه‌ها توسط اشخاص حقیقی دیگر در رشته مربوطه امضاء و یا تعهد نظارت شده باشد.

ماده ۳۲- اخذ پروانه کسب و پیشه در محل‌ها و امور موضوع ماده (۴) این قانون موکول به داشتن مدارک صلاحیت حرفه‌ای خواهد بود. در محل‌های یاد شده اقدام به امور زیر تخلف از قانون محسوب می‌شود:

- الف- مداخله اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد مدرک صلاحیت در امور فنی که اشتغال به آن مستلزم داشتن مدرک صلاحیت است.
- ب- اشتغال به امور فنی خارج از حدود صلاحیت مندرج در مدرک صلاحیت.
- ج- تأسیس هرگونه مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه برای انجام خدمات فنی بدون داشتن مدرک صلاحیت مربوط.
- د- ارائه خدمات مهندسی طراحی، اجراء و نظارت توسط اشخاص حقیقی و حقوقی که مسئولیت بررسی یا تأیید نقشه و یا امور مربوط به کنترل ساختمان آن پروژه را نیز بر عهده دارند.
- ماده ۳۳-** اصول و قواعد فنی که رعایت آنها در طراحی، محاسبه، اجراء، بهره‌برداری و نگهداری ساختمان‌ها به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی ضروری است، به وسیله وزارت راه و شهرسازی تدوین خواهد شد. حوزه شمول این اصول و قواعد و ترتیب کنترل اجرای آنها و حدود اختیارات و وظایف سازمان‌های عهده‌دار کنترل و ترویج این اصول و قواعد در هر مبحث به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به وسیله وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- مجموعه اصول و قواعد فنی و آئین‌نامه کنترل و اجرای آنها مقررات ملی ساختمان را تشکیل می‌دهند.
- سازمان‌های استان** می‌توانند متناسب با شرایط ویژه هر استان پیشنهاد تغییرات خاصی را در مقررات ملی ساختمان قابل اجراء در آن استان بدهند. این پیشنهادات پس از تأیید شورای فنی استان ذیربط با تصویب وزارت راه و شهرسازی قابل اجراء خواهد بود.
- تبصره-** مقررات ملی ساختمان متناسب با تغییر شرایط، هر سه سال یک بار مورد بازنگری قرار می‌گیرد و عنداللزوم با رعایت ترتیبات مندرج در این ماده قابل تجدیدنظر است.
- ماده ۳۴-** شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل و نظارت بر اجرای ساختمان و امور شهرسازی، مجریان ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و شهرسازی و مالکان و کارفرمایان در شهرها، شهرک‌ها و شهرستان‌ها و سایر نقاط واقع در حوزه شمول مقررات ملی ساختمان و ضوابط و مقررات شهرسازی مکلفند مقررات ملی ساختمان را رعایت نمایند. عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی تخلف از این قانون محسوب می‌شود.

تبصره ۱- وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، کشور و صنایع مکلفند با توجه به امکانات و موقعیت هر محل، آن دسته از مصالح و اجزاء ساختمانی که باید به تأیید مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران برسد را طی فهرست‌هایی احصاء و آگهی نمایند. از تاریخ اعلام، کلیه تولیدکنندگان و واردکنندگان و توزیع‌کنندگان مصالح و اجزای ساختمانی موظف به تولید و توزیع و استفاده از مصالح استاندارد شده خواهند بود.

تبصره ۲- از تاریخ تصویب این قانون وزیر راه و شهرسازی به عضویت شورای عالی استاندارد منصوب می‌گردد.

ماده ۳۵- مسئولیت نظارت عالی بر اجرای ضوابط و مقررات شهرسازی و مقررات ملی ساختمان در طراحی و اجرای تمامی ساختمان‌ها و طرح‌های شهرسازی و عمرانی شهری که اجرای ضوابط و مقررات مزبور در مورد آنها الزامی است، بر عهده وزارت راه و شهرسازی خواهد بود. به منظور اعمال این نظارت، مراجع و اشخاص یاد شده در ماده (۳۴) موظفند در صورت درخواست، حسب مورد اطلاعات و نقشه‌های فنی لازم را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهند و در صورتی که وزارت یاد شده به تخلفی برخورد نماید با ذکر دلایل و مستندات دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به مهندس مسئول نظارت و مرجع صدور پروانه ساختمانی ذیربط ابلاغ نماید و تا رفع تخلف، موضوع قابل پیگیری است. در اجرای این وظیفه کلیه مراجع ذیربط موظف به همکاری می‌باشند.

تبصره- این ماده شامل طرح‌های وزارتخانه‌ها و سایر دستگاه‌های دولتی که دارای مقررات خاص می‌باشند، نمی‌شود.

فصل پنجم: آموزش و ترویج

ماده ۳۶- وزارت راه و شهرسازی با همکاری سازمان‌های استان و شهرداری‌ها ترتیبی خواهد داد که در شهرهایی که برای انجام خدمات فنی و مهندسی اشخاص واجد صلاحیت به تعداد کافی وجود ندارد، خدمات مشورتی و راهنمایی در زمینه طراحی و اجرای ساختمان‌ها از طریق تهیه طرح‌های همسان (تیپ) و انتشار جزوات آموزشی به زبان ساده و یا نوارهای آموزشی و سایر روش‌های مناسب با بهای اندک در اختیار اشخاص قرار گیرد.

هزینه‌های خدمات موضوع این ماده از محل کمک‌های دولت و عواید حاصل از اجرای تبصره (۳) ماده (۱۴) قانون کارآموزی مصوب ۱۳۹۴ به ترتیبی که در آئین‌نامه معین می‌شود، تأمین خواهد شد. آئین‌نامه یاد شده به وسیله وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل ششم: متفرقه

ماده ۳۷- هزینه‌های سازمان و ارکان آن از محل حق عضویت‌های پرداختی اعضا، صندوق مشترک سازمان‌های استان، کمک‌های اعطایی دولت، نهادها، اشخاص حقیقی و حقوقی، دریافت بهای ارائه خدمات پژوهشی، فنی و آموزشی، فروش نشریات و سایر مواد کمک آموزشی و مهندسی و درصدی از حق الزحمه دریافتی اعضا بابت ارائه خدمات مهندسی ارجاع شده از طرف سازمان تأمین خواهد شد.

ماده ۳۸- وزارت راه و شهرسازی تسهیلات لازم برای تأسیس و شروع به کار سازمان و سازمان‌های استان را فراهم آورده و در تنظیم روابط آنان با دستگاه‌های اجرایی و مراجع قضایی در سطوح ملی و محلی تا آنجا که به اهداف این قانون کمک کند، اقدام می‌نماید.

ماده ۳۹- ذیحسابان و مسئولین امور مالی موظفند در هنگام پرداخت به مشاوران و پیمانکاران طرح‌های عمرانی کشور معادل $0/0002$ (دو در ده هزار) از دریافتی آنها را کسر و شهرداری‌ها معادل $0/001$ (یک در هزار) از هزینه ساخت واحدهای مسکونی با زیر بنای بیش از الگوی مصرف مسکن و واحدهای غیر انتفاعی را که هر ساله به وسیله وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور تعیین می‌شود از سازندگان وصول و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نمایند. معادل 100% (صد درصد) وجوه واریزی بر اساس ردیفی که به همین منظور در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌گردد در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار خواهد گرفت تا صرف انجام مطالعات و تدوین مقررات ملی ساختمان، امور کنترل ساختمان، ترویج و توسعه و اعتلای نظام مهندسی، کمک به سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان برای انجام وظایف قانونی خود، برقراری دوره‌های آموزشی در سطوح مختلف، برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی و ترویج روش‌های صرفه‌جویی در مصرف انرژی نماید.

ماده ۴۰- متخلفان از مواد (۳۲) و (۳۴) و تبصره آن توسط مراجع قضایی حسب مورد به پرداخت جزای نقدی از یکصد هزار (۱۰۰/۰۰۰) ریال تا ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند. پرداخت جزای نقدی مانع از پیگیری انتظامی نخواهد بود.

ماده ۴۱- در مورد تهیه، اجراء و نظارت بر طرح‌های عمرانی (منظور در بودجه عمومی کشور) قانون برنامه و بودجه و ضوابط منبعث از آن جایگزین این قانون خواهد بود.

ماده ۴۲- وزارت راه و شهرسازی مکلف است حداکثر ظرف شش ماه نسبت به تهیه آئین‌نامه‌های اجرایی این قانون اقدام نماید. تا زمانی که آئین‌نامه‌های اجرای این قانون تصویب نشده است آئین‌نامه‌های قانون آزمایشی مصوب ۱۳۷۱ تا آنجا که با مفاد این قانون مغایرت ندارد مورد اجراء خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر چهل و دو ماده و بیست و یک تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و دوم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

با لحاظ تمامی اصلاحات و الحاقات تا پایان سال ۱۳۹۴

شماره: ۱۲۳۳۲۹/ت ۱۷۴۹۶-ه
تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۲۸

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

وزارت مسکن و شهرسازی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۷ بنا به پیشنهاد شماره ۱۵۰۷۹/۱۰۰ مورخ ۱۳۷۵/۰۹/۲۸ وزارت مسکن و شهرسازی و به استناد ماده (۴۲) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴- آئین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

فصل اول: کلیات

■ ماده ۱- در این آئین نامه عبارتهای زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

قانون: قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴

مهندسی ساختمان: امور فنی و مهندسی؛ معماری و شهرسازی؛ بخش‌های ساختمان و شهرسازی.

سازمان: سازمان نظام مهندسی ساختمان.

نظام مهندسی استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان.

پروانه اشتغال: پروانه اشتغال به کار مهندسی؛ کاردانی؛ تجربی.

رشته‌های اصلی: رشته‌های اصلی مهندسی شامل معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی، تأسیسات برقی، شهرسازی، نقشه‌برداری و ترافیک.

رشته‌های مرتبط: رشته‌های مرتبط با رشته‌های اصلی.

■ ماده ۲- اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی برای امور طراحی، محاسبه، نظارت، اجراء و سایر

خدمات فنی در بخش‌های مهندسی ساختمان، در محل‌هایی که تاکنون در اجرای قوانین قبلی به وسیله وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور تعیین و اعلام شده و همچنین در شهرها و شهرستان‌ها و محل‌هایی که به وسیله وزارت راه و شهرسازی با کسب نظر از وزارت کشور مشخص و آگهی خواهد شد، داشتن مدرک صلاحیت حرفه‌ای ضروری است.

تیسره ۱- صلاحیت موضوع این ماده در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی به ترتیب زیر احراز می‌شود:

الف- در مورد مهندسان از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی.

ب- در مورد کاردان‌های فنی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی.

پ- در مورد معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار تجربی.

ت- در مورد استادکاران و کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی.

ث- در مورد اشخاص حقوقی از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی (حقوقی).

ج- در مورد اشخاص حقوقی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی فنی (حقوقی).

تبصره ۲- پروانه مهارت فنی به وسیله وزارت کار و امور اجتماعی و سایر پروانه‌های اشتغال به وسیله وزارت راه و شهرسازی صادر می‌شود.

■ **ماده ۲ مکرر-** اصول اخلاق حرفه‌ای که همه اشخاص در ارائه خدمات مهندسی خود ملتزم به رعایت و لحاظ کردن آن هستند به شرح زیر می‌باشد:

۱- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط‌زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع.

۲- انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه‌ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق عمومی، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد.

۳- رفتار شرافتمندانه، مسئولانه، توأم با امانتداری، رازداری، انصاف و حسن نیت و منطبق بر دانش حرفه‌ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد.

۴- احتراز از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد.

۵- اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد.

مصادیق رفتارهای مشمول رعایت یا نقض اصول فوق در حرفه‌های مهندسی موضوع قانون، بر اساس نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان خواهد بود که پس از کسب نظر از شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تشکل‌های قانونی و رسمی مرتبط با حرفه، با تصویب وزیر راه و شهرسازی ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این تصویب‌نامه، نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به مواد آزمون‌های اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی موضوع ماده (۵) آئین‌نامه افزوده می‌شود.

تبصره ۲- در هر سازمان استان با انتخاب هیأت مدیره، کارگروهی متشکل از مهندسان موجه و مشهور به پای‌بندی به اخلاق حرفه‌ای در رشته‌های اصلی مهندسی تحت عنوان کارگروه ترویج و پایش اخلاق حرفه‌ای تشکیل می‌شود. این کارگروه‌ها در چارچوب ترتیباتی که شورای مرکزی معین و ابلاغ می‌کند عهده‌دار وظایف زیر خواهند بود:

۱- آموزش و ترویج اصول اخلاق حرفه‌ای و نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به اعضای سازمان استان.

۲- پایش مستمر و ارزیابی ادواری میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای و همه‌گیری رعایت آن به وسیله اعضای سازمان استان و تشخیص موانع توسعه آن و پیگیری رفع آنها و ارسال آن برای انتشار عمومی در ارگان نظام مهندسی در سطح کشور.

۳- پیشنهاد اعمال اصلاحات اعم از تغییر و تکمیل مصادیق و معیارهای رفتار حرفه‌ای اخلاقی به شورای مرکزی برای ارائه به وزارت راه و شهرسازی.

■ ماده ۳- شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمان، پروانه شهرک‌سازی و شهرسازی و همچنین مراجع صدور مجوزهای مربوط به تفکیک اراضی و سایر مراجع صدور مجوزهای مربوط به اجراء، کنترل، نظارت و نظایر آن در محل‌های مندرج در ماده (۲) برای صدور پروانه یا مجوزهای مذکور تنها نقشه‌هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال و در حدود صلاحیت و ظرفیت مربوط امضاء شده باشد و برای انجام فعالیت‌های اجراء، کنترل و نظارت نیز فقط از خدمات این اشخاص در حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال آنها می‌توان استفاده نمود.

تبصره- نقشه تفکیک اراضی که توسط شهرداری‌ها تهیه می‌شود از مفاد این ماده مستثنی است.

فصل دوم: پروانه اشتغال به کار مهندسی، حدود صلاحیت و ظرفیت

اشتغال

الف- پروانه اشتغال به کار مهندسی

■ ماده ۴- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناس و بالاتر، در هر یک از رشته‌های اصلی یا رشته‌های مرتبط می‌توانند از طریق تقاضای صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی با توجه به مدارک تحصیلی و سوابق کار و تجربه در یک یا چند زمینه خدمات مهندسی از قبیل طراحی، محاسبه، نظارت، اجراء، بهره‌برداری، نگهداری، کنترل و بازرسی امور آزمایشگاهی، مدیریت ساخت و تولید، نصب، آموزش و تحقیق درخواست تشخیص صلاحیت نمایند.

■ **ماده ۵-** برای صدور پروانه اشتغال علاوه بر دارا بودن مدرک تحصیلی، گواهی اشتغال به کارآموزی و گواهی قبولی در آزمون‌های مربوط و سابقه کار حرفه‌ای در رشته‌های تخصصی و فنی مربوط، بعد از تاریخ اخذ مدرک به شرح زیر ضروری است:

الف- دارندگان مدرک علمی دکتری با حداقل ۱ سال کارآموزی یا سابقه کار.

ب- دارندگان مدرک کارشناسی ارشد با حداقل ۲ سال کارآموزی یا سابقه کار.

پ- دارندگان مدرک کارشناسی با حداقل ۳ سال کارآموزی یا سابقه کار.

■ **ماده ۶-** گواهی اشتغال به کار و تجربه عملی و سابقه کار متقاضی در صورتی معتبر شناخته خواهد شد که توسط واحدهای فنی وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی یا وابسته به دولت، شهرداری‌ها، شخصیت‌های حقوقی شاغل در رشته‌های موضوع قانون، شرکت‌های ساختمانی یا مهندسان مشاور که دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی شخص حقوقی می‌باشند و یا توسط دو نفر از مهندسان با بیش از ده سال سابقه کار و دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی و یا توسط نظام مهندسی استان تأیید و صادر شده باشد. در گواهی اشتغال مذکور موارد زیر باید درج شود:

الف- نام، محل و مشخصات پروژه‌ای که متقاضی در آن اشتغال داشته است.

ب- مدت اشتغال متقاضی با ذکر تاریخ شروع و خاتمه کار.

پ- نام و مشخصات تحصیلی متقاضی.

ت- نام، مشخصات، سمت و شماره پروانه اشتغال شخص حقیقی یا حقوقی صادرکننده گواهی.

■ **ماده ۷-** متقاضی پروانه اشتغال باید تقاضای کتبی خود را طبق فرم مخصوصی که توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه شده و حاوی نکات ضروری که متقاضی باید تعهد و رعایت نماید نیز می‌باشد، تکمیل نموده، همراه با مدارک زیر تسلیم نماید.

الف- فتوکپی مصدق مدرک تحصیلی که ارزش دانشگاهی و رشته و درجه علمی آن صریحاً توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی مورد تصویب و تأیید قرار گرفته باشد، به کیفیتی که اطمینان به صحت آن برای مرجع صادرکننده پروانه اشتغال محرز شود.

ب- گواهی اشتغال به کار به ترتیبی که در ماده (۶) این آیین‌نامه مقرر شده است.

پ- گواهی قبولی در آزمون.

ت- فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی.

ث- فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال.

ج- مدارک عضویت نظام مهندسی استان مربوط.

چ- مدارک هویت به تریبی که در فرم تقاضای پروانه اشتغال تعیین و مقرر شده است.

ح- کارت پایان خدمت نظام وظیفه یا کارت معافیت.

خ- سایر مدارکی که ارائه آنها به موجب مقررات این آئین نامه و یا قوانین حاکم بر صدور این گونه مدارک الزامی باشد.

■ ماده ۸- وزارت راه و شهرسازی پس از بررسی تقاضای پروانه اشتغال و مدارک ضمیمه آن در صورت کامل بودن، حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول، پروانه اشتغال مورد درخواست را صادر خواهد نمود و در صورت کافی نبودن مدارک، مراتب را ظرف ۱۵ روز با ذکر نواقص به طور کتبی به متقاضی اعلام خواهد نمود.

تبصره- وزارت راه و شهرسازی در استان‌هایی که شرایط را مقتضی تشخیص دهد، وصول تقاضای پروانه اشتغال و مدارک مربوط را به عهده نظام مهندسی استان محول خواهد کرد. نظام مهندسی استان در این حالت پس از بررسی و تأیید و تنظیم پرونده، آن را برای صدور پروانه اشتغال به وزارت راه و شهرسازی ارسال خواهد کرد.

■ ماده ۹- اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی در رشته و تخصصی که تشخیص صلاحیت شده‌اند به طور فردی یا به طور مشترک با مسئولیت مشترک می‌توانند اقدام به تأسیس دفتر مهندسی بنمایند. دفاتر مهندسی قائم به شخص یا اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال می‌باشد و امتیاز آن قابل واگذاری نیست. اشخاص مذکور موظف به نگهداری دفاتر قانونی بر اساس ماده (۹۶) قانون مالیات‌های مستقیم می‌باشند.

دفاتر مهندسی مذکور می‌توانند با توجه به حدود صلاحیت افراد دارنده پروانه اشتغال که عضو دفتر می‌باشند از وزارت راه و شهرسازی درخواست صلاحیت بنمایند.

■ ماده ۱۰- اشخاص حقوقی با دارا بودن شرایط و ارائه مدارک به شرح زیر، می‌توانند در یک یا چند رشته مشروط بر اینکه حداقل دو نفر از مدیران آن دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کردانی باشند تقاضای صدور پروانه اشتغال شخص حقوقی بنمایند.

الف- فتوکپی پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کردانی اشخاص حقیقی فوق‌الذکر.

ب- یک نسخه فتوکپی اساسنامه و روزنامه رسمی حاوی آگهی تأسیس و آخرین تغییرات و یک نسخه از صورتجلسه مجمع عمومی و مدارک مربوط به ثبت آن در مورد انتخاب مدیر یا مدیران و کسانی که دارای حق امضاء می‌باشند.

پ- مدارک مربوط به احراز صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه و سایر مراجع ذیربط در صورت وجود.

ت- فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی.

ث- فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال.

ج- ارائه مدارک عضویت در نظام مهندسی استان.

چ- هر نوع مدارک دیگری که در فرم تقاضای پروانه اشتغال اشخاص حقوقی تعیین و مقرر شده باشد.

تبصره- تغییرات اساسنامه یا ترکیب مدیران باید ظرف حداکثر یک ماه به مرجع صادرکننده پروانه اشتغال اطلاع داده شود و در صورتی که تغییرات مذکور به موقع اطلاع داده نشود و یا مدیرانی که دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی می‌باشند از مدیریت شخص حقوقی خارج شوند، وزارت راه و شهرسازی می‌تواند حسب مورد پروانه اشتغال مدیران یا شخصیت حقوقی یا هر دو را لغو کند.

ب- حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال

■ ماده ۱۱- پروانه اشتغال به کار مهندسی در چهار درجه، پایه ۳، پایه ۲، پایه ۱ و ارشد صادر می‌شود. برای متقاضیان پروانه اشتغال، با داشتن سوابق تجربی یا کارآموزی به میزان مندرج در ماده (۵) پروانه اشتغال پایه ۳ صادر می‌گردد. جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۴ سال و از پایه ۲ به پایه ۱، ۵ سال و از پایه ۱ به ارشد ۶ سال سابقه کار حرفه‌ای در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

تبصره ۱- اشخاصی که در حال حاضر دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی در رشته‌های اصلی می‌باشند و یا با داشتن سوابق کار بیشتر از میزان مندرج در ماده (۵) این آئین‌نامه، متقاضی دریافت پروانه اشتغال هستند، چنانچه ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آئین‌نامه جهت تعویض یا دریافت پروانه اشتغال مراجعه نمایند، با احتساب سنوات تجربه حرفه‌ای طبقه‌بندی و

بدون آزمون در یک درجه پایین‌تر قرار خواهند گرفت و در صورتی که بعد از ضرب‌الاجل مذکور مراجعه نمایند درجه پروانه اشتغال با توجه به سنوات تجربه حرفه‌ای و موفقیت در آزمون هر یک از درجات مذکور تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- در ظرف یک سال موضوع تبصره (۱) این ماده جهت انطباق اشخاص به درجه مهندسی ارشد، **ثبوتی** مرکزی سوابق و شرایط متقاضیان را بررسی و پس از تأیید صلاحیت حرفه‌ای، آنها را جهت اخذ درجه مهندسی ارشد به وزارت راه و شهرسازی معرفی می‌کند. اشخاص مذکور می‌توانند تا سیر تشریفات مذکور، با اخذ پروانه اشتغال پایه ۱ به کار خود ادامه دهند.

پس از پایان مهلت مذکور، انطباق درجه متقاضیان مهندسی ارشد یا احراز درجه مذکور نیز تابع شرایط عمومی مندرج در این آئین‌نامه خواهد بود.

تبصره ۳- وزارت راه و شهرسازی موظف است با توجه به تعداد متقاضیان هر درجه و رعایت تناسب مورد نیاز جامعه به آن به طور مستمر در فواصل زمانی معین نسبت به برگزاری آزمون‌های مربوط اقدام کند.

تبصره ۴- تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشخاص حقوقی که به وسیله سازمان برنامه و بودجه تشخیص صلاحیت و تعیین ظرفیت شده یا می‌شوند مطابق دستورالعملی خواهد بود که به طور مشترک توسط وزارت راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و ابلاغ می‌شود.

■ **ماده ۱۲-** به منظور تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال، در مهندسی ساختمان فعالیت‌های مهندسی بر اساس پیچیدگی عوامل و حجم کار به چهار گروه «الف»، «ب»، «ج» و «د» تقسیم می‌شود.

تبصره ۱- برای تعیین فعالیت‌های مهندسی در بخش ساختمان، ساختمان‌ها به چهار گروه به ترتیب زیر تقسیم می‌شوند:

گروه «الف» با مقیاس کاربری محله ۱ تا ۲ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۶۰۰ مترمربع.

گروه «ب» با مقیاس کاربری ناحیه تا ۵ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۲۰۰۰ مترمربع.

گروه «ج» با مقیاس کاربری منطقه ۶ تا ۱۰ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۵۰۰۰ مترمربع.

گروه «د» با مقیاس کاربری شهر بیش از ۱۰ طبقه ارتفاع از روی زمین یا بیش از ۵۰۰۰ مترمربع. تبصره ۲- تهیه طرح معماری و انجام محاسبات سازه و همچنین نظارت معماری و نظارت سازه برای تمام گروه‌های ساختمانی مندرج در تبصره (۱) این ماده الزامی و به شرح جدول موضوع این ماده می‌باشد:

طبقه‌بندی صلاحیت برای هر یک از گروه‌های ساختمانی

صلاحیت گروه ساختمان‌ها	تهیه طرح معماری توسط:	انجام محاسبات سازه توسط:	نظارت بر طرح معماری توسط:	نظارت بر اجرای سازه توسط:
گروه «الف»	مهندس معمار پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۳ یا بالاتر	مهندس معمار یا عمران پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران یا معمار پایه ۳ یا بالاتر
گروه «ب»	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۲ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۲ یا بالاتر
گروه «ج»	مهندس معمار پایه ۱ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۱ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۲ یا بالاتر
گروه «د»	مهندس معمار ارشد	مهندس عمران ارشد	مهندس معمار پایه ۱ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۱ یا بالاتر

در محل‌هایی که مهندس معمار یا عمران به تعداد کافی نباشد طبق نظر وزارت راه و شهرسازی حسب مورد از خدمات مهندسی رشته‌های مرتبط یا رشته‌های دیگر یا کاردان‌های دارای صلاحیت استفاده می‌شود.

تبصره ۳- گروه‌بندی سایر فعالیت‌های مهندسی موضوع قانون و همچنین تعیین حدود صلاحیت سایر دارندگان پروانه اشتغال به موجب دستورالعملی که به وسیله وزارت راه و شهرسازی تهیه و ابلاغ می‌شود تعیین می‌گردد.

■ ماده ۱۳- ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال در رشته‌های مختلف و در هر استان به پیشنهاد نظام مهندسی استان و تصویب وزارت راه و شهرسازی تعیین می‌شود.

تبصره- دارندگان پروانه اشتغال و کلیه مراجع صادرکننده پروانه ساختمان، و سایر مجوزهای مربوط موظفند حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال مندرج در پروانه اشتغال را رعایت نمایند.

■ ماده ۱۴- حدود صلاحیت دارندگان پروانه اشتغال شخص حقوقی در رشته و تخصص مورد تقاضا از طریق بررسی و ارزیابی سوابق شخص حقوقی طبق دستورالعمل صادرشده توسط وزارت راه و شهرسازی صورت خواهد گرفت و در مواردی که نقشه‌های تسلیمی به شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان و تفکیک اراضی توسط اشخاص حقوقی امضاء و یا تعهد نظارت می‌شود باید برحسب الزامی بودن هر یک از موارد تهیه طرح معماری و نظارت بر اجرای آن، انجام محاسبات سازه و نظارت بر اجرای آن، تهیه طرح‌های تأسیسات مکانیکی و برقی و نظارت بر اجرای آنها و نظایر آن و نقشه‌ها و محاسبات فنی توسط مهندسان دارای پروانه اشتغال تهیه، امضاء و یا تعهد نظارت شود.

■ ماده ۱۵- در مورد شرکت‌های دولتی وابسته به دولت، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به استثنای شهرداری‌ها که به طور قانونی وظیفه تهیه و یا تأیید نقشه و انجام کارهای اجرایی ساختمانی به عهده آنها می‌باشد و اقدام به تأسیس واحدهای سازمانی فنی خاص، چه در مرکز و چه در هر یک از نقاط مختلف کشور برای انجام این قبیل امور نموده باشند، مشروط بر اینکه تشکیلات سازمانی آنها به تصویب مراجع صلاحیت‌دار رسیده و مسئول واحد فنی آنها دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی باشد، با ارائه مدارک و مجوزها و مصوبات مراجع صلاحیت‌دار، برای هر یک از واحدهای سازمانی فنی تابع آنها به ترتیب مقرر در این آئین‌نامه پروانه اشتغال شخص حقوقی صادر خواهد شد.

■ ماده ۱۶- مسئولیت صحت طراحی و محاسبه، اجراء، نظارت و نظایر آن به عهده مدیرعامل یا رئیس مؤسسه و در مورد اشخاص موضوع ماده (۱۵) این آئین‌نامه به عهده مسئولان واحدهای فنی مربوط، که دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی بوده و به امضای آنها رسیده است خواهد بود و این مسئولیت قائم به شخص امضاءکننده بوده و با تغییر سمت وی، ساقط نخواهد شد. همچنین امضای وی رافع مسئولیت مهندس طراح، محاسب و ناظر که در رشته مربوط امضاء یا تعهد نظارت کرده‌اند، نخواهد بود.

■ **ماده ۱۷-** با توجه به اصلاحیه تبصره (۱) ماده (۱) نظام صنفی مصوب ۱۳۶۸ پاسخ به استعلامات مراجع ذیصلاح در خصوص اشخاص حقوقی شامل شرکت‌های ساختمانی، شرکت‌های تأسیساتی و تجهیزاتی و شرکت‌های مهندسان مشاور و شرکت‌های خدمات مهندسی و سایر مؤسساتی که ارائه خدمات و فعالیت آنها مستلزم داشتن پروانه اشتغال می‌باشد، و همچنین پاسخگویی به مسائل صنفی آنها با نظام مهندسی استان است که وفق دستورالعمل وزارت راه و شهرسازی عمل خواهد نمود.

■ **ماده ۱۸-** کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی جهت انجام خدمات موضوع قانون ضمن رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط به احراز کلیه شرایط مقرر در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی باید پروانه اشتغال موقت از وزارت راه و شهرسازی دریافت دارند. در پروانه اشتغال موقت مدت اعتبار، صلاحیت متقاضی و سایر شرایط حسب مورد باید درج شود.

■ **ماده ۱۹-** امضای مجاز اشخاص حقیقی و حقوقی ذیل نقشه‌ها و اسناد تعهدآور همراه با مهری خواهد بود که در آن نام کامل و شماره پروانه اشتغال و شماره عضویت نظام مهندسی، رشته و کد اقتصادی درج شده باشد.

■ **ماده ۲۰-** برای متقاضیانی که در بیش از یک رشته دارای شرایط اخذ پروانه اشتغال می‌باشند یا بعداً صلاحیت جدید کسب نمایند فقط یک پروانه اشتغال صادر می‌شود و در پروانه اشتغال مذکور رشته‌ها و تخصص‌هایی که دارنده پروانه اشتغال در آن تعیین صلاحیت شده است با قید تاریخ احراز و ظرفیت اشتغال آنها درج خواهد شد.

■ **ماده ۲۱-** وزارت راه و شهرسازی می‌تواند در مورد تمام یا بعضی از رشته‌ها و تخصص‌ها، صدور یا تجدید یا تمدید پروانه و همچنین ارتقاء پایه مهندسی را موکول به گذراندن آزمون‌های عمومی و تخصصی نماید.

■ **ماده ۲۲-** پروانه اشتغال برای مدت سه سال در سراسر کشور، در رشته و تخصص تعیین شده معتبر است. وزارت راه و شهرسازی مکلف است در صورت درخواست متقاضی و دارا بودن شرایط لازم ظرف یک ماه نسبت به تجدید یا تمدید پروانه اشتغال اقدام، و در صورت رد تقاضا یا وجود نواقص مراتب را به طور کتبی با ذکر دلایل به متقاضی اعلام نماید. تاریخ تجدید یا تمدید پروانه اشتغال باید در محل مخصوصی از متن پروانه اشتغال درج شود.

تبصره ۱- در صورتی که اعتبار یک یا بعضی از مدارک لازم جهت صدور یا تجدید یا تمدید پروانه اشتغال محدود به مدت معینی کمتر از ۳ سال باشد، در این صورت مدت اعتبار پروانه اشتغال با توجه به محدودیت‌های زمانی مدارک مذکور تعیین و درج خواهد شد.

تبصره ۲- در صورتی که دارنده پروانه اشتغال بخواهد در خارج از محدوده استانی که در نظام مهندسی استان آن عضو است، از پروانه اشتغال خود استفاده نماید، مکلف است مراتب را به طور کتبی به اطلاع نظام مهندسی استان هر دو استان برساند.

■ ماده ۲۳- در موارد زیر پروانه اشتغال حسب مورد فاقد اعتبار شناخته شده و یا اعتبار آن معلق یا اساساً ابطال خواهد شد:

الف- فوت دارنده پروانه اشتغال.

ب- حجر دارنده پروانه اشتغال تا زمانی که رفع حجر نشده باشد.

پ- عدم تمدید یا تجدید یا عدم پرداخت وجوه و عوارض مقرر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انقضای مهلت.

ت- محکومیت قطعی دارنده پروانه اشتغال به مجازاتی که کیفر تبعی آن محرومیت از حقوق اجتماعی باشد، تا انقضای مدت محرومیت از حقوق اجتماعی.

ث- در صورتی که دارنده پروانه اشتغال به موجب رأی قطعی شورای انتظامی استان یا شورای انتظامی نظام مهندسی محکوم به محرومیت از کار شود، در مدت محرومیت از کار.

ج- تصمیم وزیر راه و شهرسازی در صورت عدم توجه به ابلاغیه‌ها و اطلاعیه‌های قانونی وزارت راه و شهرسازی.

چ- قطع عضویت از نظام مهندسی استان یا اخراج از آن.

ح- انحلال یا فقدان شرایط لازم در خصوص اشخاص حقوقی.

تبصره- دارنده پروانه اشتغال در مدتی که پروانه اشتغال او فاقد اعتبار شده یا اعتبار آن معلق شده است، حق استفاده از پروانه اشتغال را جز برای ادامه کارها و مسئولیت‌هایی که قبل از آن به عهده گرفته است (آن هم مشروط به رعایت مقررات و رفع تخلفات موجود) نخواهد داشت.

■ **ماده ۲۴-** چنانچه پروانه اشتغال مفقود شود، صاحب پروانه اشتغال می‌تواند تقاضای صدور المثنی بنماید، و مرجع صادر کننده موظف خواهد بود پس از انقضای مدت سه ماه از تاریخ تقاضا، در صورتی که یابنده آن را به مرجع مذکور ارسال ننموده باشد نسبت به صدور المثنی اقدام نماید.

■ **ماده ۲۵-** با توجه به ماده (۱۲۸۷) قانون مدنی پروانه اشتغال یک سند رسمی دولتی است و کلیه آثار و تبعات اسناد رسمی را داراست.

فصل سوم: پروانه اشتغال به کار کردانی و تجربی

■ **ماده ۲۶-** برای دارندگان مدرک تحصیلی کردانی فنی، دیپلم فنی و همچنین معماران تجربی در صورت قبول در آزمون علمی و عملی مربوط، در یکی از رشته‌های موضوع قانون حسب مورد پروانه اشتغال در سه درجه پایه ۳، پایه ۲ و پایه ۱ به شرح زیر صادر می‌شود:

الف- برای دارندگان مدرک کردانی فنی مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با:

- داشتن ۵ سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت مدرک کردانی در رشته مربوط، پروانه اشتغال به کار کردانی پایه ۳.

- جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۴ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

ب- برای دارندگان مدرک کردانی فنی سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با:

- داشتن ۶ سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت مدرک کردانی در رشته مربوط، پروانه اشتغال کار به کردانی پایه ۳.

- جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۴ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

پ- برای دارندگان مدرک دیپلم فنی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با:

- داشتن ۷ سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت دیپلم در رشته مربوط، پروانه اشتغال به کار تجربی پایه ۳.

- جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۵ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

ت- برای دارندگان سایر مدارک تحصیلی و معماران تجربی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با: - داشتن ۸ سال سابقه کار و تجربه مفید بر اساس مدارک تحصیلی و تجربی در رشته مربوط، پروانه اشتغال به کار تجربی پایه ۳.

- جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۵ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

تبصره- سابقه و تجربه مفید حسب گواهی‌ها و مدارک مندرج در ماده (۶) این آئین‌نامه و سایر مستندات مورد قبول وزارت راه و شهرسازی احراز می‌شود.

■ ماده ۲۷- متقاضیان موضوع این فصل از آئین‌نامه باید تقاضای کتبی خود را همراه با مدارک زیر در تهران به وزارت راه و شهرسازی و در استان‌ها به اداره کل راه و شهرسازی استان تسلیم نمایند:

الف- تصویر مصدق مدرک تحصیلی که به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده است و در مورد کاردان‌ها با تعیین و تصریح رشته و گرایش آن.

ب- گواهی سابقه و تجربه مفید به شرح مذکور در ماده (۶) این آئین‌نامه.

پ- ارائه مدرک قبولی در آزمون علمی و عملی.

ت- فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی.

ث- فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال.

ج- مدارک عضویت در تشکل حرفه‌ای مربوط، در صورت تأسیس تشکیلات مذکور.

چ- ارائه مدرک هویت به ترتیبی که در فرم تقاضا قید شده است.

ح- سایر مدارکی که ارائه آنها به موجب قوانین و مقررات مصوب ضروری است.

■ ماده ۲۸- نحوه برگزاری آزمون و سوالات علمی و تجربی و عنداللزوم مصاحبه حضوری در سراسر کشور یکسان و متحدالشکل می‌باشد.

سوالات به صورت کتبی و به وسیله وزارت راه و شهرسازی تهیه و در اختیار اداره کل راه و شهرسازی استان قرار می‌گیرد، تا با نظارت مستقیم و همکاری نظام مهندسی استان آزمون برگزار شود. تصحیح اوراق و اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان و عداللزوم انجام مصاحبه حضوری در تهران با وزارت راه و شهرسازی و در استان‌ها با اداره کل راه و شهرسازی استان است. پس از تأسیس تشکیلات حرفه‌ای، در برگزاری آزمون‌ها از همکاری تشکیلات مذکور استفاده خواهد شد.

■ ماده ۲۹- به منظور تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای و ظرفیت اشتغال کاردان‌ها و معماران تجربی، فعالیت‌های فنی مهندسی در بخش اجرای ساختمان بر اساس پیچیدگی عوامل و حجم کار و موقعیت جغرافیایی به سه گروه «الف»، «ب» و «ج» تقسیم می‌شود. سپس با توجه به پایه پروانه اشتغال و مدرک تحصیلی و سوابق کار حرفه‌ای و توانایی متقاضی و سایر عوامل موثر، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارنده پروانه اشتغال طبق دستورالعملی که به وسیله وزارت راه و شهرسازی تهیه و ابلاغ می‌شود تعیین و در پروانه اشتغال درج می‌شود.

■ ماده ۳۰- مدت اعتبار پروانه اشتغال به کار کاردانی یا کار تجربی ۳ سال است و در انقضای مدت، در صورت وجود شرایط لازم قابل تمدید است.

■ ماده ۳۱- کلیه امور مربوط به پروانه اشتغال اعم از فقدان اعتبار، یا معلق شدن اعتبار و سایر موارد از جمله تفویض اختیار در مورد صدور و غیر اینها تابع مقررات مصوب مربوط به دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی است.

■ ماده ۳۲- مرجع و نحوه رسیدگی به تخلفات حرفه‌ای و انضباطی دارندگان پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی نیز مانند دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی است؛ لکن پس از تأسیس تشکیلات حرفه‌ای مربوط، شورای انتظامی استان و مرجع تجدیدنظر با همکاری و هماهنگی تشکیلات مذکور اقدام خواهند کرد و موارد خاصی که در مورد این گروه باید مورد توجه مراجع رسیدگی کننده قرار گیرد و یا باید از آن استثناء شود با توجه به پیشنهادات تشکیلات حرفه‌ای مربوط طی دستورالعملی به وسیله وزارت راه و شهرسازی به شورای انتظامی استان و مرجع تجدیدنظر ابلاغ خواهد شد.

فصل چهارم: نظارت و کنترل ساختمان

■ ماده ۳۳- مسئولیت نظارت عالی بر اجرای ضوابط و مقررات ملی ساختمان در طراحی و اجرای تمامی ساختمان‌ها و طرح‌های شهرسازی و شهرک‌سازی و عمران شهری که اجرای ضوابط و مقررات مزبور در مورد آنها الزامی است، بر عهده وزارت راه و شهرسازی است و وزارت مذکور با انتشار اعلامیه و اطلاعیه‌ها، آگاهی‌های لازم را به افراد جامعه خواهد داد.

■ ماده ۳۴- شهرداری‌ها موظفند در متن تأییدیه نقشه‌های تفکیک زمین و متن پروانه‌های ساختمانی و متن پاسخ به هر گونه استعلام درباره کاربری و تراکم اراضی، مشخصات مصوبات طرح‌های جامع، تفصیلی و هادی را که شامل نام مرجع تصویب‌کننده، تاریخ تصویب و شماره و تاریخ ابلاغیه قانونی است ذکر نمایند.

■ ماده ۳۵- مالکان و کارفرمایانی که اقدام به احداث ساختمان می‌کنند موظفند از نخستین روز شروع عملیات اجرایی، یک نسخه از نقشه ساختمان مهیور شده به مهر شهرداری و یک نسخه از پروانه ساختمان راه در تمام مدت اجرای ساختمان، در محل کارگاه نگهداری نمایند تا در صورت مراجعه مأموران کنترل ساختمان در اختیار آنها گذاشته شود.

■ ماده ۳۶- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی و غیر دولتی می‌توانند در هر موردی که با تخلف مواجه شده یا احتمال تخلف از ضوابط و مقررات شهرسازی و مقررات ملی ساختمان می‌دهند، شکایت یا اطلاعات خود را به وزارت راه و شهرسازی در تهران و اداره کل راه و شهرسازی در استان ارسال یا تسلیم نمایند.

■ ماده ۳۷- وزارت راه و شهرسازی یا اداره کل راه و شهرسازی استان، ساختمان‌ها را رأساً به صورت کنترل نمونه‌ای، سرزده و موردی یا پس از دریافت شکایت مورد رسیدگی و بازرسی قرار می‌دهد، در صورت احراز تخلف از مقررات مذکور در مواد (۳۴) و (۲۵) قانون و مواد مندرج در این فصل، با ذکر دلایل و مستندات دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمانی و مهندس مسئول نظارت ذیربط ابلاغ می‌نماید.

■ ماده ۳۸- به منظور اعمال نظارت موضوع ماده (۳۵) قانون، مراجع و اشخاص یاد شده در ماده (۳۴) موظفند در صورت درخواست، حسب مورد اطلاعات و نقشه‌های فنی لازم را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهند و در صورتی که وزارت یاد شده به تخلفی برخورد نماید با ذکر

دلایل و مستندات دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به مهندس مسئول نظارت و مرجع صدور پروانه ساختمانی ذریبط ابلاغ نماید و تا رفع تخلف، موضوع قابل پیگیری است. در اجرای این وظیفه کلیه مراجع ذریبط موظف به همکاری می‌باشند.

■ **ماده ۳۹-** اداره کل راه و شهرسازی استان موظف است با همکاری‌های نظام مهندسی استان و شهرداری‌ها در محل‌هایی که مشمول ماده (۴) قانون نمی‌باشند، در اجرای ماده (۳۶) قانون نسبت به تهیه طرح‌های همسان (تیپ) در زمینه طراحی و اجرای ساختمان اقدام نماید. شهرداری‌ها نقشه‌های مذکور را در اختیار متقاضیان قرار می‌دهند و چنانچه متقاضی بر اساس نقشه همسان، درخواست پروانه ساختمان بنماید، شهرداری‌ها موظفند با رعایت سایر مقررات، پروانه ساختمانی را صادر و رأساً اعمال نظارت نمایند.

■ **ماده ۴۰-** به منظور مطالعات و تحقیقات مورد نیاز برای توسعه نظام مهندسی و اصلاح سیستم کنترل در مهندسی ساختمان و گسترش آن در سطح کشور، متناسب با امکانات و مقتضیات محلی و ارتقاء کیفی مهندسی ساختمان از طریق پیشنهاد اصلاح قوانین، تدوین آئین‌نامه‌های قانونی، اصلاح روش‌ها و ساختار اداری و اجرایی و تدوین برنامه‌های آموزشی در سطوح مختلف، شورایی مرکب از ۷ عضو تحت عنوان **شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان** در وزارت راه و شهرسازی تشکیل می‌شود. اعضاء و رئیس شورای مذکور توسط وزیر راه و شهرسازی انتخاب و دبیرخانه شورای مذکور در وزارت راه و شهرسازی تشکیل می‌شود.

فصل پنجم: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

■ **ماده ۴۱-** به منظور تأمین مشارکت هر چه وسیع‌تر مهندسان در انتظام امور حرفه‌ای خود و تحقق اهداف قانون در سطح کشور سازمانی تحت عنوان **سازمان نظام مهندسی ساختمان** تشکیل می‌شود.

ارکان سازمان متشکل است از **نظام مهندسی استان**، هیأت عمومی، شورای مرکزی، رئیس سازمان و شورای انتظامی نظام مهندسی.

■ ماده ۴۲- سازمان و نظام مهندسی استان‌ها دارای شخصیت حقوقی مستقل و غیر انتفاعی بوده و تابع قوانین و مقررات عمومی حاکم بر مؤسسات غیر انتفاعی می‌باشد.

■ ماده ۴۳- برای تشکیل نظام مهندسی استان وجود حداقل ۵۰ داوطلب عضویت از بین مهندسان مقیم حوزه آن استان که واجد شرایط مقرر در ماده (۶) قانون و تبصره‌های آن باشند، ضروری است.

تبصره- عضویت اشخاص حقوقی شاغل به کار مهندسی در رشته‌های اصلی و اشخاص حقیقی در رشته‌های مرتبط در نظام مهندسی استان بلامانع است ولی در مجامع عمومی فقط اشخاص حقیقی عضو، حق رأی دارند.

■ ماده ۴۴- عضویت در نظام مهندسی استان مستلزم احراز شرایط و انجام ترتیبات زیر است:

الف- دارا بودن مدرک کارشناسی یا بالاتر در یکی از رشته‌های اصلی یا رشته‌های مرتبط.
ب- متولد آن استان بوده و یا حداقل شش ماه ممتد قبل از تسلیم درخواست عضویت، در حوزه استان مقیم باشد، به طوری که فعالیت حرفه‌ای وی در آن استان متمرکز بوده و اقامت غالب وی در آن استان باشد.

پ- نداشتن محکومیت قطعی به محرومیت از اشتغال به کار در هنگام تقاضای عضویت.

ت- دادن تعهد نسبت به انجام وظایفی که از طریق نظام مهندسی استان یا شورای مرکزی تصویب و ابلاغ شده یا می‌شود، در چهارچوب اهداف قانون و آئین‌نامه اجرایی آن.

ث- پرداخت ورودیه و حق عضویت سالانه طبق تعرفه‌های مصوب مربوط.

ج- تنظیم و تسلیم تقاضای عضویت، طبق فرم مخصوصی که در اختیار متقاضیان عضویت قرار خواهد گرفت، همراه با مدارک مقرر در فرم مذکور.

■ ماده ۴۵- متقاضی عضویت در نظام مهندسی استان، تقاضای خود را به دبیرخانه نظام مهندسی استان تسلیم خواهد نمود. مرجع مذکور مکلف است حداکثر ظرف ۱۵ روز به تقاضای واصل شده رسیدگی نماید و در صورتی که متقاضی را واجد کلیه شرایط تشخیص دهد، نسبت به صدور و تسلیم کارت عضویت او اقدام و چنانچه تقاضا را ناقص و یا متقاضی را فاقد

شرایط کافی تشخیص دهد، نظر خود را در مورد نقص یا رد تقاضا به طور صریح و کتبی به متقاضی ابلاغ نماید.

■ ماده ۴۶- کسانی که به عضویت نظام مهندسی استان پذیرفته می‌شوند در موارد زیر عضویت آنها قطع می‌شود و در هر زمان، عللی که موجب قطع عضویت شده است برطرف شود بنا به تقاضای متقاضی عضویت تجدید و ادامه خواهد یافت:

الف- تغییر اقامتگاه به استان دیگر

ب- استعفاء از عضویت نظام مهندسی استان

پ- سلب هر یک از شرایط عضویت موضوع ماده (۴۴) این آئین‌نامه.

ت- اخراج از سازمان به دلیل تکرار تخلف.

تبصره ۱- قطع عضویت در نظام مهندسی استان موجب قطع عضویت در کلیه نهادهای وابسته به آن نیز خواهد بود، ولی برقراری مجدد عضویت، لزوماً موجب برقراری مجدد عضویت در نهادهای مذکور نخواهد شد و مستلزم تجدید انتخاب یا صدور حکم مجدد خواهد بود.

تبصره ۲- احراز شرایط و مدارک عضویت در نظام مهندسی استان به عهده هیأت مدیره است. هیأت مدیره موظف است اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای شرایط عضویت را با اخذ مدارک لازم به عضویت نظام مهندسی استان بپذیرد. در صورت احراز هر یک از شرایط فوق، به صورت مستند، این عضویت توسط هیأت مدیره نظام مهندسی استان پس از دو اخطار کتبی، هر یک به فاصله پانزده روز، قطع می‌شود.

■ ماده ۴۷- شخص حقیقی یا حقوقی نمی‌تواند در آن واحد، عضویت بیش از یک نظام مهندسی استان را دارا باشد و در مواقعی که اقامتگاه شخص از یک استان به استان دیگر تغییر می‌کند، کارت عضویت سازمان نظام مهندسی جدید پس از موافقت نظام مهندسی استان و تحقق شش ماه اقامت در استان جدید صادر و کارت عضویت قبلی باطل شده و همراه با مدارک مربوط به نظام مهندسی استان محل صدور آن فرستاده می‌شود. در فاصله شش ماه مذکور کارت عضویت سازمان مهندسی استان قبلی به اعتبار خود باقی است. همچنین نظام مهندسی استان قبلی موظف است حسب درخواست نظام مهندسی استان جدید رونوشتی از پرونده و سوابق عضو انتقالی برای نظام مهندسی استان جدید ارسال دارد.

■ **ماده ۴۸-** در استان‌هایی که به واسطه کافی نبودن تعداد مهندسان واجد شرایط، نظام مهندسی استان تشکیل نشده است، مهندسان حوزه آن استان می‌توانند به عضویت نظام مهندسی استان مجاور که توسط وزیر راه و شهرسازی تعیین می‌شود، پذیرفته شوند. در این قبیل موارد، وظایف مربوط به استان مذکور نیز توسط نظام مهندسی استان مجاور که به شرح فوق تعیین شده انجام خواهد شد. هرگاه تعداد این افراد به حد نصاب رسید اداره کل راه و شهرسازی مربوط اقدام به برگزاری اولین دوره انتخابات و تشکیل نظام مهندسی استان خواهد کرد.

■ **ماده ۴۹-** به منظور تشکیل سازمان در استان‌ها وفق قانون اولین دوره برگزاری انتخابات در استان‌ها به وسیله وزارت راه و شهرسازی با همکاری سازمان‌های موجود نظام مهندسی ساختمان در استان انجام می‌گیرد و پس از تشکیل نظام مهندسی استان طبق قانون، کلیه امکانات، اموال، دارایی و تعهدات سازمان موجود به نظام مهندسی استان با نمایندگی هیأت مدیره قانونی آن و با حضور نماینده وزارت مذکور منتقل و تحویل می‌شود.

■ **ماده ۵۰-** عضویت در نظام مهندسی استان دارای امتیازاتی به شرح زیر می‌باشد:

- الف- دریافت پروانه اشتغال به کار مهندسی با رعایت سایر شرایط.
- ب- شرکت در انتخابات هیأت مدیره، اعم از انتخاب نمودن یا انتخاب شدن.
- پ- امکان انتخاب شدن به عضویت هیأت عمومی و شورای مرکزی و سایر مجامع و کمیسیون‌ها و هیأت‌های وابسته به نظام مهندسی استان.
- ت- استفاده از تسهیلات و خدماتی که نظام مهندسی استان بنا به وظایف و هدف‌های خود در اختیار اعضاء قرار می‌دهد. از جمله حفظ حقوق و شئون و حیثیت حرفه‌ای اعضای نظام مهندسی استان و دفاع در مقابل تعرض به آنها از طریق ارائه خدمات مشاوره حقوقی، مالی، فنی و غیره.
- ث- استفاده از پایگاه‌های علمی، فنی، آموزشی و انتشاراتی به منظور بالا بردن دانش فنی اعضاء.
- ج- استفاده از تسهیلات قانونی، که برای دارندگان پروانه اشتغال فراهم می‌شود.
- چ- استفاده از ارجاع خدمات کارشناسی موضوع ماده (۲۷) قانون
- ح- استفاده از خدمات مالیاتی.

■ ماده ۵۱- ارکان نظام مهندسی استان به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- مجمع عمومی،

ب- هیأت مدیره،

ج- بازرسان،

د- شورای انتظامی استان.

محل استقرار دائم آن در مرکز استان است و می‌تواند در سایر شهرها و همچنین مناطق مختلف شهرهای بزرگ استان دفاتر نمایندگی دایر و انجام تمام یا بخشی از وظایف مستمر خود را در حوزه مربوط به آن دفاتر محول نماید.

الف- مجمع عمومی

■ ماده ۵۲- مجمع عمومی نظام مهندسی استان از اجتماع تمامی اشخاص حقیقی عضو

نظام مهندسی استان دارای مدرک تحصیلی در رشته‌های اصلی یا رشته‌های مرتبط و

کارت عضویت معتبر، که اصالتاً یا وکالتاً حق رأی دارند تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- هر عضو حقیقی نظام مهندسی استان می‌تواند حداکثر از دو عضو دیگر برای

حضور در مجمع عمومی و دادن رأی، وکالت بگیرد. وکالت‌نامه باید در دفتر اسناد رسمی یا حداقل

بیست و چهار ساعت قبل در سازمان استان تنظیم و امضاء شده باشد. اعضای که حق رأی خود را

تفویض می‌کنند باید کارت عضویت خود را برای حضور در مجمع عمومی ضمیمه وکالت‌نامه کنند

و نمی‌توانند جداگانه در مجمع عمومی و رأی‌گیری شرکت نمایند.

تبصره ۲- در استان‌هایی که هنوز سازمان نظام مهندسی ساختمان به موجب قانون

آزمایشی تشکیل نشده باشد، به منظور برگزاری اولین دوره انتخابات، اداره کل راه و شهرسازی

استان، کارت عضویت موقت با حداکثر مدت اعتبار یک سال صادر خواهد کرد.

تبصره ۳- نحوه تشکیل و اداره مجمع عمومی طبق شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد

شورای مرکزی توسط هیأت عمومی تصویب و توسط وزیر راه و شهرسازی تأیید می‌شود.

■ ماده ۵۳- جلسات مجمع عمومی به دعوت هیأت مدیره در موارد زیر تشکیل می‌شوند:

الف- جلسات مجمع عمومی به طور عادی سالی یک بار.

ب- جلسات مجمع عمومی به طور فوق العاده به تعداد دفعات و در زمان هایی که در جلسه عادی تعیین می شود و یا در مواردی که وزارت راه و شهرسازی یا بازرس (بازرسان) و یا با تصویب شورای مرکزی و یا دو سوم اعضای هیأت مدیره و یا حداقل بیست درصد اعضای نظام مهندسی استان تشکیل آن را از هیأت مدیره خواستار می شوند.

تبصره ۱- در مواردی که اشخاص و مراجع مذکور در بند (ب) درخواست تشکیل مجمع عمومی به طور فوق العاده را نمایند، هیأت مدیره مکلف است به فاصله حداکثر ۴۵ روز نسبت به تشکیل جلسه مجمع عمومی اقدام نماید. در صورت استنکاف هیأت مدیره از تشکیل جلسه مجمع عمومی در مدت مذکور، بازرس (بازرسان) مکلفند با اطلاع وزارت راه و شهرسازی اقدامات لازم را به منظور تشکیل جلسه مجمع عمومی به عمل آورند.

تبصره ۲- هیأت مدیره ملزم به دعوت از نماینده وزیر راه و شهرسازی جهت شرکت در جلسات مجمع عمومی است و جلسات یاد شده با رعایت سایر شرایط، مشروط به انجام دعوت مذکور رسمیت خواهد یافت.

تبصره ۳- نمایندگان اشخاص حقوقی عضو نظام مهندسی استان می توانند به عنوان ناظر در جلسات مجمع عمومی حضور یابند.

■ ماده ۵۴- دعوت به تشکیل جلسات مجمع عمومی باید حداقل ۳۰ روز قبل از تشکیل جلسه از طریق دو نوبت آگهی در روزنامه کثیرالانتشار و در صورت لزوم از طریق دعوت نامه و یا به وسیله رسانه های گروهی و جمعی دیگر به اطلاع اعضاء برسد. در آگهی و یا دعوت نامه و یا اطلاعیه های مزبور باید روز و ساعت و محل تشکیل و دستور جلسه قید شود.

■ ماده ۵۵- جلسات مجمع عمومی با حضور حداقل نصف به اضافه یک نفر کلیه اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات آن با رأی موافق نصف به اضافه یک عده حاضر در جلسه معتبر می باشد، در صورت عدم حصول اکثریت لازم برای رسمیت یافتن جلسه در نوبت اول، جلسه دوم به فاصله حداکثر ۲۰ روز پس از آن مجدداً تشکیل و با حضور هر تعداد شرکت کننده رسمیت خواهد یافت و تصمیمات آن با رأی مثبت نصف به اضافه یک عده حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

تبصره- در مجامع عمومی که دستور کار جلسه، انتخاب اعضای هیأت مدیره می باشد، اجتماع در محل واحد و احراز حد نصاب فوق الذکر ضروری نیست و انتخابات از طریق مراجعه مستقیم

اعضای مجمع عمومی به صندوق‌های رأی‌گیری با رأی مخفی و با رعایت مواد آتی انجام می‌شود و در این مورد هر عضو فقط حق یک رأی داشته و مجاز به دادن رأی به نمایندگی غیر نمی‌باشد.

■ **ماده ۵۶-** مجمع عمومی توسط هیأت رئیسه موقت مرکب از مسن‌ترین عضو به عنوان رئیس سنی و جوان‌ترین عضو به عنوان منشی و دو ناظر که با رأی اعضای حاضر انتخاب می‌شوند، تشکیل می‌گردد. هیأت رئیسه اصلی مجمع عمومی استان از بین اعضای داوطلب و با رأی اعضای حاضر در مجمع عمومی، با اکثریت نسبی انتخاب خواهند شد. هیأت رئیسه اصلی مجمع عمومی مرکب از رئیس و یک منشی و دو ناظر خواهد بود.

از مذاکرات و تصمیمات مجمع عمومی صورتجلسه‌ای در سه نسخه توسط منشی تدوین و پس از امضای هیأت رئیسه مجمع عمومی، به رؤیت و امضای بازرس (بازرسان) سازمان استان می‌رسد و نسخ آن به ترتیب به دبیرخانه نظام مهندسی استان، اداره کل راه و شهرسازی استان و دفتر شورای مرکزی ارسال می‌شود.

■ **ماده ۵۷-** وظایف و اختیارات مجمع عمومی اعم از اینکه به طور عادی یا فوق‌العاده تشکیل شده باشد به شرح زیر است:

الف- انتخاب اعضای هیأت مدیره.

ب- انتخاب بازرس یا بازرسان اصلی و علی‌البدل.

پ- شنیدن گزارش عملکرد سالانه هیأت مدیره و اعلام نظر نسبت به آن.

ت- بررسی و تصویب ترازنامه سالانه نظام مهندسی استان و بودجه پیشنهادی هیأت مدیره.

ث- تعیین و تصویب ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء و سایر منابع درآمد برای نظام مهندسی استان بر اساس پیشنهاد هیأت مدیره.

ج- اتخاذ تصمیم در مورد پرداخت حق‌الزحمه اعضای هیأت مدیره، بازرسان و اعضای شورای انتظامی استان.

چ- تعیین روزنامه کثیرالانتشار برای اطلاعیه‌های نظام مهندسی استان.

ح- شنیدن گزارش فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فرهنگی و تصویب پیشنهادات مربوط به آن.

خ- تقدیر و تشویق و اعطای جوایز به فعالیتهای ارزنده انجام شده در سطح استان توسط اعضاء و مؤسسات و نظایر آن.

د- بررسی و نظرخواهی در مورد موضوعات حرفه‌ای و مهندسی.

ذ- تعیین حداکثر دفعاتی که نیاز به تشکیل مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده در طول هر سال خواهد بود در اولین جلسه مجمع عمومی عادی سالانه.

ر- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قوانین و آئین‌نامه‌های مربوط به عهده نظام مهندسی استان و در صلاحیت مجمع عمومی می‌باشد.

ب- هیأت مدیره

■ ماده ۵۸- هر یک از نظام مهندسی استان‌ها دارای هیأت مدیره‌ای خواهد بود که از بین اعضاء داوطلب در رشته‌های اصلی برای یک دوره سه ساله انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد اعضاء هیأت مدیره بلامانع است.

■ ماده ۵۹- احراز شرط حسن شهرت اجتماعی و شغلی و رعایت اخلاق و شئون مهندسی، موضوع بند (۳) ماده (۱۱) قانون و دارا بودن حداقل صلاحیت علمی و حرفه‌ای، موضوع بند (۶) ماده یاد شده، برای داوطلبان عضویت در هیأت مدیره نظام مهندسی استان به شرح زیر می‌باشد:

الف- حسن شهرت اجتماعی و شغلی و رعایت اخلاق و شئون مهندسی:

۱- نداشتن محکومیت انتظامی قطعی درجه سه یا بالاتر در زمان تسلیم درخواست داوطلبی، یا گذشت ۷ سال از زمان صدور رای قطعی مذکور.

۲- نداشتن محکومیت قضایی در امور مدنی و حقوقی مرتبط با فعالیتهای حرفه‌ای بیش از یک بار.

۳- نداشتن سابقه ورشکستگی به تقصیر یا تقلب در فعالیتهای حرفه‌ای خود یا بیش از دو بار خلع ید در پیمانکاری عمرانی خود.

۴- عدم تخطی از اصول و شئون اخلاق و رفتار حرفه‌ای مذکور در ماده (۲ مکرر) و نظام‌نامه آن به نحوی که منجر به محکومیت انتظامی قطعی درجه سه یا بالاتر شده باشد.

تبصره- اثبات تخطی از اصول مذکور مستلزم ارائه دلیل معتبر و دادن فرصت مناسب به داوطلب برای پاسخ نسبت به آن می‌باشد.

ب- صلاحیت علمی:

۱- دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در یکی از رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان که درخواست عضویت برای آن را در هیأت مدیره دارد. عناوین رشته‌ها از جهت اصلی یا مرتبط بودن مدرک تحصیلی توسط کمیسیون موضوع تبصره (۲) ماده (۷) قانون تعیین و به تصویب وزیر راه و شهرسازی می‌رسد.

تبصره- مدارک پیوسته بالاتر از کارشناسی در تمام رشته‌های اصلی یا مدرک ناپیوسته بالاتر از کارشناسی در رشته‌های اصلی که فاقد دوره کارشناسی در ایران در زمان فراغت از تحصیل تا ۱۰ سال پس از تصویب قانون بوده یا دارای مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های اصلی دیگر باشد، پذیرفته خواهد بود.

۲- گذراندن سه دوره آموزشی مصوب وزارت راه و شهرسازی مربوط به حرفه مهندسی پس از دوره کارشناسی و اخذ گواهینامه مورد قبول وزارت راه و شهرسازی.

پ- صلاحیت حرفه‌ای:

۱- دارا بودن پروانه اشتغال به کار مهندسی پایه یک معتبر در رشته‌ای که داوطلب خواهان عضویت در هیأت مدیره در آن رشته است به علاوه حداقل دو سال سابقه فعالیت حرفه‌ای از تاریخ صدور پروانه اشتغال به کار در صلاحیت پایه یک.

۲- اشتغال به یکی از امور فنی زیر در رشته مهندسی که برای آن درخواست عضویت در هیأت مدیره دارد در ۵ سال مداوم آخر یا ۱۰ سال متناوب متصل به زمان تسلیم درخواست داوطلبی:

یک- انجام طراحی، محاسبه، نظارت، عملیات اجرایی، تولید و نصب، نقشه‌برداری، راهبری، نگهداری، کنترل و بازرسی، امور آزمایشگاهی و کارشناسی و مانند این عناوین.

دو- مدیریت مستقیم همراه با مشارکت حرفه‌ای در فعالیت‌های فوق.

سه- آموزش و تحقیق در زمینه‌های حرفه‌ای رشته مورد تقاضا.

تبصره ۱- برای داوطلبانی که به دلیل ریاست نظام مهندسی استان اشتغال تمام وقت آنان به امور حرفه‌ای در تمام یا بخشی از ۵ سال مذکور ناممکن بوده، داشتن مجموعاً ۵ سال فعالیت حرفه‌ای یا آموزشی و تحقیقی در سال‌های متصل به زمان داوطلبی بدون احتساب دوران ریاست نظام مهندسی استان الزامی است.

تبصره ۲- داشتن حداقل یک سال سابقه عضویت در نظام مهندسی همان استان، قبل از تقاضای داوطلبی الزامی است.

تبصره ۳- به منظور رفع تعارض منافع و تسهیل رقابت سالم و اجتناب از اختلال در انجام وظایف، تصدی همزمان کارکنان دستگاه‌های نظارتی یا اجرایی مرتبط با موضوع قانون، مجاز نمی‌باشد.

تبصره ۴- داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون و این ماده در تمام دوره عضویت در هیأت مدیره الزامی است و هرگاه عضو هیأت مدیره شرایط مذکور را از دست دهد، علاوه بر از دست دادن عضویت در هیأت مدیره از کلیه سمت‌هایی که به اعتبار این عضویت احراز کرده، ساقط می‌شود.

■ **ماده ۶۰-** تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره متناسب با تعداد اعضای نظام مهندسی استان است که به شرح زیر تعیین می‌شود:

از ۵۰ تا ۲۰۰۰ نفر	تعداد اعضای هیأت مدیره	۷ نفر
از ۲۰۰۱ تا ۵۰۰۰ نفر	تعداد اعضای هیأت مدیره	۹ نفر
از ۵۰۰۱ تا ۱۰۰۰۰ نفر	تعداد اعضای هیأت مدیره	۱۱ نفر
از ۱۰۰۰۱ تا ۲۰۰۰۰ نفر	تعداد اعضای هیأت مدیره	۱۳ نفر
از ۲۰۰۰۱ تا ۱۵۰۰۰۰ نفر	تعداد اعضای هیأت مدیره	۱۵ نفر
از ۱۵۰۰۰۱ نفر به بالا	تعداد اعضای هیأت مدیره	۲۵ نفر

هیأت مدیره در هر یک از رشته‌های اصلی ساختمان یک عضو علی‌البدل خواهد داشت و در مواقعی که جایگزین عضو علی‌البدل به عنوان عضو اصلی در رشته یا رشته‌های مربوط به تعداد کافی عضو علی‌البدل با اولویت در همان رشته و سپس در گروه نباشد بدون توجه به رشته یا گروه به ترتیب از اعضای علی‌البدل موجود که حائز اکثریت آراء بوده و هنوز داوطلب و واجد شرایط نیز باشند، انتخاب صورت می‌گیرد. مدت عضویت اعضای علی‌البدل در هیأت مدیره برای باقیمانده مدت همان دوره خواهد بود.

تبصره ۱- تا زمانی که تعداد اعضای نظام مهندسی هیچ یک از استان‌ها به نصاب مقرر برای تعیین هیأت مدیره ۲۵ نفره نرسیده باشد، تعداد اعضای هیأت مدیره استانی که بالاترین اعضا را در سازمان‌های نظام مهندسی دارد، ۲۵ نفر خواهد بود. در استان‌هایی که شرایط مذکور در این تبصره را داشته باشند، بر اساس انتخابات به عمل آمده و آرای مأخوذه که به تأیید هیأت اجرایی رسیده است، وزارت راه و شهرسازی با رعایت ماده (۱۲) قانون، اعتبارنامه اعضای هیأت مدیره را صادر خواهد نمود.

تبصره ۲- در صورتی که در مورد سازمان‌های نظام مهندسی استانی که تعداد اعضای آن تا دو هزار نفر باشد، داوطلب واجد شرایط برای تشکیل هیأت مدیره ۷ نفره به ازای یک نفر در هر رشته اصلی وجود نداشته باشد، تعداد اعضای هیأت مدیره ۵ نفر خواهد بود، اعضای مذکور هیأت مدیره شامل اعضای اصلی و علی‌البدل می‌باشد.

■ **ماده ۶۱-** تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره متناسب با تعداد اعضای نظام مهندسی استان به تفکیک رشته‌های اصلی به شرح جدول موضوع این ماده خواهد بود.

تبصره ۱- در تمامی موارد اعضای هر یک از رشته‌های اصلی یا مجموع اعضای هر گروه باید حداقل مشتمل بر ۷ نفر باشد تا حسب مورد، نماینده آن رشته یا گروه بتواند یک عضو اصلی در هیأت مدیره داشته باشد.

تبصره ۲- چنانچه در گروهی به تعداد کافی از رشته‌ای داوطلب واجد شرایط وجود نداشته باشد از سایر رشته‌های آن گروه به تعداد مورد نیاز از حائزین بالاترین آراء انتخاب خواهند شد و اگر در هیچ یک از رشته‌های یک گروه داوطلب واجد شرایط و حد نصاب لازم وجود نداشته باشد، برای تأمین باقیمانده اعضای هیأت مدیره از رشته‌ها و گروه‌های دیگر بدون توجه به رشته و به ترتیب حائزین اکثریت آراء انتخاب خواهند شد.

جدول تعداد اعضای هیات مدیره هر یک از رشته‌های اصلی

ردیف	۶		۵		۴		۳		۲		۱		تعداد اعضای هیات مدیره	رشته‌ها
	اعضای گروه	حفاظت عمومی	اعضای گروه	حفاظت عمومی	اعضای گروه	حفاظت عمومی	اعضای گروه	حفاظت عمومی	اعضای گروه	حفاظت عمومی	اعضای گروه	حفاظت عمومی		
۶	۱۵۰۰۰ تا ۱۵۰۰۰۰ نفر	۱	۲۰۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰۰ نفر	۱	۳۰۰۰۰ تا ۳۰۰۰۰۰ نفر	۱	۱۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰ نفر	۱	۵۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ نفر	۱	۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر	۱	تعداد اعضای هیات مدیره	رشته‌ها
	۲۵ عضو	۱	۱۵ عضو	۱	۱۳ عضو	۱	۱۱ عضو	۱	۹ عضو	۱	۷ عضو	۱		
۱۳	۸	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	عموم	گروه عموم
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
۵	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	تولید برق	گروه تأسیسات
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
۷	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	معماری	گروه معماری و شهرسازی
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		

■ **ماده ۶۲-** برای انجام انتخابات هیأت مدیره، هیأت اجرایی انتخابات مرکب از ۳ تا ۷ عضو نظام مهندسی استان، با حداقل هفت سال سابقه کار انتخاب خواهند شد. تعداد اعضای هیأت اجرایی انتخابات برای استان‌هایی که تا ۲۰۰۰ عضو دارند ۳ تا ۵ نفر و تا ۵۰۰۰ عضو ۵ تا ۷ نفر و بیش از ۷ نفر خواهد بود. هیأت مذکور با نظارت وزارت راه و شهرسازی به عنوان دستگاه نظارت وظیفه برگزاری انتخابات را بر عهده خواهد داشت.

به منظور تعیین اعضای هیأت اجرایی انتخابات، اداره کل راه و شهرسازی استان، به تعداد ۲ برابر مورد نیاز از اعضای نظام مهندسی استان را انتخاب می‌نماید و آنها از بین خود نصف اعضاء را با اکثریت آراء به عنوان هیأت اجرایی انتخابات تعیین و به اداره کل راه و شهرسازی استان اعلام می‌نمایند. هیأت اجرایی انتخابات باید چهار ماه قبل از اتمام هر دوره هیأت مدیره انتخاب و تشکیل شود.

تبصره- وزارت راه و شهرسازی می‌تواند در اولین دوره انتخابات، هیأت اجرایی انتخابات را رأساً از بین اعضای نظام مهندسی استان انتخاب نماید.

■ **ماده ۶۳-** اعضای هیأت اجرایی انتخابات در اولین جلسه، از بین خود یک رئیس، یک نایب رئیس و یک منشی انتخاب خواهند کرد و جلسات آن با حضور دو سوم اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت آرای موافق معتبر خواهد بود. نماینده دستگاه نظارت نیز مجاز به شرکت در جلسات هیأت اجرایی انتخابات است.

تبصره- اعضای هیأت اجرایی انتخابات نمی‌توانند نامزد عضویت در هیأت مدیره باشند.

■ **ماده ۶۴-** هیأت اجرایی انتخابات پس از تشکیل، موظف است ظرف یک هفته اقدامات زیر را انجام و به روش‌های مقتضی آگهی و اعلام نماید:

الف- اعلام شرایط عضویت در هیأت مدیره.

ب- تعیین مهلت قبول تقاضای نامزدی عضویت در هیأت مدیره که مدت آن نباید کمتر از ۱۵ روز از تاریخ انتشار آگهی مربوط باشد.

پ- اعلام نشانی و شماره تلفن تماس محل استقرار هیأت اجرایی انتخابات و همچنین نشانی محل‌های ثبت نام داوطلبین.

ت- درج مدارکی که داوطلبان همراه تقاضای خود باید ارسال نمایند.

ث- تعیین روز و ساعت و محل یا محل‌های برگزاری انتخابات که باید در یک روز انجام شود، پس از تأیید **دستگاه نظارت**.

ج- اعلام تعداد اعضای هیأت مدیره در هر رشته و گروه بر اساس جدول ماده (۶۱) این آیین‌نامه.

چ- اعلام سایر مواردی که برای داوطلبان و شرکت‌کنندگان در انتخابات ضروری به نظر می‌رسد.
ح- ارسال آگهی‌های منتشر شده به آدرس کلیه اعضای نظام مهندسی استان در صورت لزوم.

■ **ماده ۶۵-** داوطلبان عضویت در هیأت مدیره می‌توانند ظرف مهلتی که توسط هیأت اجرایی انتخابات تعیین شده است، داوطلبی خود را به طور کتبی همراه با فتوکپی پروانه اشتغال و سایر مدارک لازم به هیأت اجرایی انتخابات یا یکی از محل‌های ثبت نام تسلیم و رسید دریافت دارند.

■ **ماده ۶۶-** هیأت اجرایی انتخابات موظف است حداکثر ظرف یک هفته از پایان مهلت ثبت نام جهت احراز شرایط داوطلبان، از ادارات کل اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی استان و شورای انتظامی استان استعلام و نتایج را به هیأت اجرایی ارائه نماید. هیأت اجرایی موظف است ظرف یک ماه از تاریخ مذکور اعم از اینکه پاسخ استعلام‌ها واصل شده یا نشده باشد با اکثریت آراء نسبت به صلاحیت نامزدها اتخاذ تصمیم و نتیجه را به **دستگاه نظارت** و متقاضی اعلام نماید.

افرادی که صلاحیت آنها رد شده است می‌توانند ظرف ۳ روز از تاریخ وصول نظریه شکایت خود را به طور کتبی به **دستگاه نظارت** تسلیم و رسید دریافت دارند. **دستگاه نظارت** موظف است ظرف یک هفته به شکایات واصل شده رسیدگی و نظر قطعی خود را در مورد صلاحیت شاکیان و سایر داوطلبان به هیأت اجرایی انتخابات اعلام دارد.

پس از تأیید فهرست نهایی نامزدها به وسیله **دستگاه نظارت**، هیأت اجرایی انتخابات فهرست مذکور را به تعداد کافی تکثیر و توزیع نموده، حداقل دو هفته قبل از روز اخذ رأی آن را در روزنامه محلی یا روزنامه کثیرالانتشار آگهی یا در صورت لزوم به وسایل مقتضی به اطلاع اعضاء می‌رساند.

تبصره ۵- فهرست اسامی داوطلبان شامل نام و نام خانوادگی، با ذکر رشته تحصیلی، نام دانشکده، سال دریافت مدرک، نوع مدرک، رشته تحصیلی به صورت الفبایی و به تفکیک رشته باید تنظیم شود و در روز رأی گیری در محل های مناسب در معرض دید رأی دهندگان قرار داده شود.

■ **ماده ۶۷-** در صورتی که هیأت اجرایی انتخابات با توجه به امکانات، وسعت استان، تعداد اعضا، پراکندگی شهرهای استان و سایر عوامل، محل های متعددی جهت برگزاری انتخابات تعیین نماید، باید برای هر یک از محل های مذکور هیأت اجرایی انتخابات فرعی مرکب از سه عضو نظام مهندسی استان که واجد شرایط انتخاب شدن در هیأت اجرایی انتخابات باشند تعیین کند، ولی به هر حال مسئولیت حسن انجام انتخابات با هیأت اجرایی انتخابات می باشد. **دستگاه نظارت** نیز برای هر محل یک ناظر خواهد داشت.

■ **ماده ۶۸-** هر یک از اعضای نظام مهندسی استان می تواند با ارائه کارت عضویت همان استان به تشخیص خود به تمام یا بعضی از داوطلبان در هر یک از رشته های اصلی و حداکثر به تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره نظام مهندسی استان رأی دهد و در صورتی که بیش از آن در ورقه رأی خود نوشته باشد، اسامی اضافی از آخر حذف خواهد شد. **تبصره ۶-** در صورتی که رأی دهنده اسامی افرادی غیر از داوطلبان اعلام شده را بنویسد فقط آن اسامی حذف می شود.

■ **ماده ۶۹-** پس از خاتمه رأی گیری، هیأت اجرایی انتخابات موظف است زیر نظر **دستگاه نظارت** اقدام به شمارش آراء نماید. در هر یک از رشته های اصلی از بین کسانی که دارای رأی بیشتر باشد به ترتیب اولویت، اعضای اصلی و علی البدل در آن رشته تعیین می شود و نتایج رأی گیری صورتجلسه شده و توسط اعضای هیأت اجرایی انتخابات و نمایندگان **دستگاه نظارت** امضاء و اعلام می شود.

■ **ماده ۷۰-** مدت قبول شکایات مربوط به انتخابات تا ۵ روز بعد از روز اخذ رأی خواهد بود و مدت رسیدگی به آنها یک هفته پس از انقضای مدت مذکور می باشد. مرجع رسیدگی به این شکایات هیأت اجرایی انتخابات به اتفاق نماینده **دستگاه نظارت** است. به شکایات بدون نام و مشخصات و نشانی شاکی ترتیب اثر نخواهد شد. پس از انجام رسیدگی، در صورت تأیید انتخابات، نتایج قطعی اعلام و کلیه اوراق و دفاتر و مدارک مربوط به

دبیرخانه نظام مهندسی استان تحویل می‌شود و در صورت ابطال انتخابات، هیأت اجرایی انتخابات حداکثر ظرف مدت یک ماه نسبت به شروع تشریفات انتخابات مجدد، اقدام خواهد نمود. تأیید یا ابطال انتخابات منحصرأ از اختیارات دستگاه نظارت است. پس از خاتمه انتخابات و تأیید آن، اعتبارنامه‌های اعضای هیأت مدیره به وسیله وزارت راه و شهرسازی امضاء و صادر می‌شود.

■ ماده ۷۱- هیأت مدیره که از اعضای اصلی تشکیل می‌شود، در اولین جلسه خود هیأت رئیسه‌ای مرکب از یک رئیس، دو نایب رئیس و یک دبیر را به ترتیب و به طور مجزا با اکثریت آرای نسبی اعضای اصلی هیأت مدیره با تعداد آراء نصف به علاوه یک نفر اعضای اصلی هیأت مدیره برای مدت یک سال انتخاب می‌کند و تجدید انتخاب آنان در سال‌های بعد بلامانع است. هیأت رئیسه از بین خود و یا از میان هیأت مدیره یک نفر را با تأیید هیأت مدیره به عنوان خزانه‌دار انتخاب می‌کند. رئیس هیأت مدیره، رئیس سازمان نظام مهندسی استان می‌باشد.

تبصره ۱- رئیس نظام مهندسی استان باید موظف بوده و به طور تمام وقت در محل حضور داشته باشد، چنانچه شخص یاد شده در یکی از ادارات دولتی یا مؤسسات و نهادهای عمومی اشتغال به کار داشته باشد، مسئولان مراجع یاد شده مکلفند با مأموریت شخص مذکور به نظام مهندسی استان موافقت نمایند.

تبصره ۲- چنانچه آرای مأخوذه در مورد هر یک از اعضای هیأت رئیسه مساوی باشد عضو مربوط به قید قرعه انتخاب می‌شود و یا چنانچه در صورت فوت یا حجر یا تعلیق یا لغو عضویت هر یک از اعضای هیأت رئیسه نسبت به انتخاب جایگزین، ظرف یک ماه توافق حاصل نشود هیأت مدیره مکلف است موضوع را بلافاصله به شورای مرکزی منعکس نماید، شورای مزبور مکلف است ظرف یک ماه عضو یا اعضای مورد نظر را از بین اعضای هیأت مدیره تعیین و معرفی نماید.

■ ماده ۷۲- جلسات هیأت مدیره حداقل ماهی سه بار تشکیل می‌شود و با حضور دو سوم اعضای اصلی رسمیت می‌یابد. تصمیمات و مصوبات هیأت مدیره با رعایت نصاب اکثریت نصف به اضافه یک اعضای حاضر معتبر بوده و توسط دبیر در دفتر مخصوصی ثبت و به امضای اعضای حاضر در جلسه می‌رسد و اسامی غائبین ذیل آن ذکر می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه هر یک از اعضای اصلی هیأت مدیره چهار جلسه پیاپی یا هشت جلسه متناوب در مدت شش ماه بدون عذر موجه و به تشخیص شورای مرکزی غیبت نمایند مستعفی شناخته می‌شوند و عضو علی‌البدل جایگزین آنها خواهد شد.

تبصره ۲- در صورت فوت، استعفاء، حجر یا سلب صلاحیت قانونی هر یک از اعضای هیأت مدیره، عضو علی‌البدل جایگزین آنها خواهد شد.

تبصره ۳- در صورتی که هر یک از اعضاء هیأت مدیره به اعتبار عضویت در هیأت مدیره نظام مهندسی استان در شوراها، کمیسیون‌ها، کارگروه‌ها و امثال آن عضویت داشته باشند، در صورت خروج از عضویت هیأت مدیره به هر دلیل، عضویت ایشان در نهادهای مذکور نیز منتفی می‌شود.

تبصره ۴- در مواقعی که هنگام جایگزینی عضو علی‌البدل به عنوان عضو اصلی در رشته یا رشته‌های مربوط به تعداد کافی عضو علی‌البدل در همان رشته یا گروه نباشد، از اعضای علی‌البدل رشته‌های دیگر به ترتیب آرای مآخوذه در زمان برگزاری انتخابات تعیین می‌شود به نحوی که تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره از چهار پنجم اعضای اصلی کمتر نباشد، هیأت مدیره به ادامه وظایف خود تا پایان دوره ادامه می‌دهد ولی هرگاه تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره از چهار پنجم کل اعضای اصلی کمتر شود، بلافاصله نسبت به برگزاری انتخابات برای تکمیل تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل برای مدت باقیمانده دوره اقدام خواهد شد.

■ **ماده ۷۳-** اختیارات و وظایف هیأت مدیره به شرح زیر تعیین می‌شود:

- ۱- برنامه‌ریزی در جهت تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در معماری و شهرسازی.
- ۲- برنامه‌ریزی به منظور رشد و اعتلای حرفه‌های مهندسی ساختمان و مشاغل مرتبط با آن و جلب مشارکت اعضاء در جهت توسعه فعالیت‌های حرفه‌ای و مهندسی.
- ۳- ارتقای دانش فنی و کیفیت کار شاغلان در بخش‌های مهندسی ساختمان و شهرسازی از طریق ایجاد پایگاه‌های علمی، فنی، آموزشی و نظایر آن.
- ۴- همکاری با مراجع مسئول در امر کنترل ساختمان از قبیل اجرای دقیق و صحیح مقررات ملی ساختمان و ضوابط طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی شهرها توسط اعضای نظام مهندسی استان حسب درخواست.

- ۵- نظارت بر حسن اجرای انجام خدمات مهندسی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در طرح‌ها و فعالیت‌های غیر دولتی در حوزه استان و تعقیب متخلفان از طریق مراجع قانونی ذیصلاح.
- ۶- مشارکت در امر ارزشیابی و تعیین صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار شاغلان در امور فنی مربوط به فعالیت‌های حوزه‌های مشمول قانون.
- ۷- دفاع از حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای اعضا و تشویق و حمایت از فعالیت‌های با ارزش و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی و معرفی طرح‌های ارزشمند.
- ۸- تنظیم روابط بین صاحبان حرفه مهندسی ساختمان و شهرسازی و کارفرمایان و کمک به مراجع مسئول در بخش مهندسی ساختمان و شهرسازی در زمینه ارجاع مناسب کارها به صاحبان صلاحیت و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت در امور فنی.
- ۹- کمک به ترویج اصول صحیح مهندسی ساختمان و همکاری با وزارت راه و شهرسازی در زمینه تدوین، اجراء و کنترل مقررات ملی ساختمان و استانداردها و معیارها.
- ۱۰- کمک به ارتقای کیفیت طرح‌های ساختمانی، عمرانی و شهرسازی در محدوده استان و ارائه گزارش بر حسب درخواست، شرکت در کمیسیون‌ها و شوراهای تصمیم‌گیری در مورد این گونه طرح‌ها و همکاری با وزارت راه و شهرسازی و شهرداری‌ها در زمینه کنترل ساختمان و اجرای طرح‌های یاد شده با استفاده از خدمات اعضای نظام مهندسی استان.
- ۱۱- ارائه خدمات کارشناسی فنی به مراجع قضایی و قبول داورى در اختلافاتی که دارای ماهیت فنی است.
- ۱۲- همکاری با مراجع استان در هنگام بروز سوانح و بلایای طبیعی.
- ۱۳- تهیه و تنظیم و تصویب برنامه و بودجه و ترازنامه سالانه نظام مهندسی استان و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.
- ۱۴- معرفی نماینده هیأت مدیره جهت عضویت در کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی به منظور رسیدگی و تشخیص مالیات فنی و مهندسی اعضای نظام مهندسی استان.
- ۱۵- تهیه و تنظیم مبنای قیمت‌گذاری خدمات مهندسی در استان و پیشنهاد آن به وزارت راه و شهرسازی جهت تصویب و ابلاغ.
- ۱۶- پیشنهاد اسامی بازرسان به میزان دو برابر تعداد آنها از بین اعضای نظام مهندسی استان به مجمع عمومی برای انتخاب بازرسان اصلی و علی‌البدل.

- ۱۷- انتخاب و معرفی حسب مورد دو تا چهار عضو شورای انتظامی استان به شورای مرکزی جهت صدور حکم عضویت در شورای انتظامی استان موضوع ماده (۱۷) قانون و فراهم کردن موجبات و وسایل تشکیل شورای انتظامی استان.
- ۱۸- تنظیم امور اداری و مالی نظام مهندسی استان طبق مقررات و نظام‌نامه‌های مربوط.
- ۱۹- تعیین میزان ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.
- ۲۰- ارسال شکایات واصل شده به شورای انتظامی استان.
- ۲۱- استخدام و عزل و نصب کارکنان نظام مهندسی استان و تعیین شغل و حقوق و دستمزد و پاداش آنها.
- ۲۲- افتتاح حساب بانکی، به نام نظام مهندسی استان نزد بانکها و برداشت از این حساب‌ها جهت انجام امور نظام مهندسی استان و پرداخت هزینه‌ها.
- ۲۳- تعیین امضاء یا امضاهای مجاز به منظور برداشت از حساب‌های بانکی، امضای قراردادهای اسناد و اوراق تعهدآور، اقامه دعوی و صلح و سازش.
- ۲۴- تعیین فهرست کارشناسان خبره و واجد شرایط به تفکیک رشته‌های اصلی از بین اعضای نظام مهندسی استان با رعایت ضوابط و دستورالعمل وزارت راه و شهرسازی جهت معرفی به مراجع قضایی یا شوراهای انتظامی یا سایر مراجع متقاضی.
- ۲۵- اعلام نظر کتبی به مراجع قضایی یا معرفی کارشناس یا هیأت کارشناسی خبره واجد شرایط به محاکم قضایی ظرف مهلت‌های تعیین شده، موضوع ماده (۱۷) قانون.
- ۲۶- همکاری در برگزاری آزمون‌های موضوع قانون و آئین‌نامه اجرایی آن.
- ۲۷- تشکیل کمیته نظام پیشنهادات در نظام مهندسی استان و تعیین وظایف و نحوه هماهنگی با سایر استان‌ها موضوع ماده (۸۰) این آئین‌نامه.
- ۲۸- تشکیل هیأت مشورتی نظام مهندسی استان و تعیین وظایف و نحوه همکاری.
- ۲۹- ایجاد تسهیلات لازم جهت انجام کارآموزی فارغ‌التحصیلان رشته‌های اصلی و رشته‌های مرتبط و در مهندسی ساختمان.
- ۳۰- تشکیل دفاتر مشاوره و راهنمایی به منظور کسب اطلاعات لازم و ارائه آن به عموم به منظور اطلاع‌رسانی به مراجعین و اعضای سازمان و ارجاع امور به اعضای حقیقی و حقوقی نظام

مهندسی استان و مراجع ذیربط در موارد نیاز، نظیر حل و فصل موضوعات، رفع اختلافات، خدمات مشاوره فنی و مهندسی.

۳۱- انتشار خبرنامه و نشریات تخصصی و تهیه و توزیع نشریات حرفه‌ای، نرم‌افزارها و غیره.

۳۲- تشکیل نمایشگاه‌های تخصصی، فنی، تولیدی، و ایجاد تسهیلات لازم برای شرکت اعضاء در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی.

۳۳- پیشنهاد تغییرات خاص متناسب با شرایط ویژه استان در مقررات ملی ساختمان بر اساس ماده (۳۳) قانون.

۳۴- مشورت با گروه‌های تخصصی و کسب نظر از آنها در امور مرتبط با رشته مربوط.

۳۵- هر نوع وظیفه دیگری که به موجب قانون و آئین‌نامه اجرایی و سایر مقررات مربوط و یا عرفاً ضروری است و به عهده هیأت مدیره می‌باشد.

تبصره- در مواردی که مجمع عمومی پس از استماع گزارش بازرس (بازرسان) عملکرد یا ترازنامه سالیانه هیأت مدیره را تأیید و تصویب نکند، موارد اشکال و ابهام را دقیقاً مشخص و به انضمام ترازنامه جهت انجام اصلاحات لازم به هیأت مدیره اعاده می‌نماید. هیأت مدیره مکلف است ظرف یک ماه مراتب را مورد رسیدگی قرار داده و پس از انجام اصلاحات لازم و تأیید بازرس یا بازرسان ترازنامه را جهت تصویب به مجمع عمومی تسلیم نماید. چنانچه مجدداً ترازنامه به تصویب مجمع عمومی نرسد هیأت مدیره بلافاصله مراتب را به شورای مرکزی منعکس می‌نماید، و نظر نهایی شورای مرکزی برای هیأت مدیره لازم‌الاجراء خواهد بود.

■ ماده ۷۴- کلیه مکاتبات نظام مهندسی استان با امضای رئیس هیأت مدیره و در غیاب او به ترتیب با امضای نایب رئیس اول یا دوم انجام می‌شود، مگر آنکه در موارد معینی، هیأت مدیره نحوه خاصی تعیین کرده باشد.

■ ماده ۷۵- نمایندگی و اداره نظام مهندسی استان با هیأت مدیره است، که به طور کلی و یا موردی نماینده یا نمایندگان خود را با حق انتخاب و کیل با حق توکیل غیر یا بدون آن و با تعیین حدود اختیارات و صلاحیت تعیین خواهد کرد.

■ ماده ۷۶- هیأت مدیره می‌تواند در جهت اجرای تصمیمات و وظایف محوله تمام یا قسمتی از اختیارات خود را در موارد معین و یا برای مدت محدود و معین به هر یک یا چند نفر از

اعضای هیأت مدیره تفویض نماید. همچنین هیأت مدیره می‌تواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را به موجب نظام‌نامه‌های مربوط به دفاتر نمایندگی و کمیسیون‌های تخصصی مهندسان هر رشته در شهرستان‌های تابعه استان واگذار کند. این نظام‌نامه‌ها ممکن است در صورت قبول و تأیید شورای انتظامی استان نیز شامل دریافت شکایات انتظامی و رسیدگی مقدماتی نسبت به آنها بر اساس مفاد توافق‌نامه‌های منعقد شده و ارسال پرونده به شورای انتظامی استان جهت رسیدگی و صدور رأی باشد.

■ ماده ۷۷- گروه‌های تخصصی در هر یک از استان‌ها و در هر یک از رشته‌های اصلی که تعداد آنها حداقل به (۷) نفر بالغ شود، تشکیل می‌شود. گروه‌های مذکور، امور تخصصی مرتبط با رشته خود را در جلسات گروه، طرح و مورد بررسی و حل و فصل قرار می‌دهند و نظرات و پیشنهادات خود را برای نظام مهندسی استان ارسال می‌دارند. هیأت مدیره نیز قبل از تصمیم‌گیری در اموری که اختصاصاً مرتبط با یکی از رشته‌های اصلی است نظر گروه تخصصی مربوط را استعلام نموده، آن را در تصمیم‌گیری‌های خود مورد توجه قرار می‌دهد.

■ ماده ۷۸- هیأت مدیره نظام مهندسی استان موظف است ظرف ۳ ماه از تاریخ تشکیل نظام مهندسی استان نسبت به تشکیل گروه‌های تخصصی موجود در استان اقدام کند.

■ ماده ۷۹- هر یک از گروه‌های تخصصی دارای یک هیأت رئیسه متشکل از هفت نفر خواهد بود که از بین داوطلبان در رشته مربوط که شرایط آنان به ترتیب زیر احراز می‌شود به وسیله اعضای نظام مهندسی استان در همان رشته به ترتیب اکثریت آراء برای سه سال انتخاب می‌شوند. تجدید انتخاب آنان برای دوره‌های بعد بلامانع است. اعضای هیأت رئیسه گروه‌های تخصصی باید دارای کلیه شرایط داوطلبان عضویت در هیأت مدیره بوده و ضمناً از اشخاص دارای سوابق و اشتغال علمی و حرفه‌ای شاخص در رشته خود باشند.

بررسی احراز شرایط مذکور به وسیله کارگروه‌های پنج نفره سنجش در هر رشته متشکل از دو عضو به انتخاب شورای مرکزی خارج از اعضای این شورا، دو عضو به انتخاب شورای تدوین مقررات ملی ساختمان و یک عضو آن رئیس نظام مهندسی استان ذیربط خواهد بود. اعضای

کارگروه هر رشته غیر از رئیس نظام مهندسی استان، از اشخاص شاخص همان رشته معرفی می‌شود.

دبیرخانه کارگروه‌های سنجش در شورای مرکزی مستقر می‌باشد و وزارت راه و شهرسازی بر فعالیت آنها نظارت خواهد نمود.

هیأت رئیسه گروه تخصصی، هیأت مشورتی علمی و حرفه‌ای بوده و در موضوعات تخصصی مرجعیت دارد.

■ ماده ۸+ - به منظور دسترسی و مورد استفاده قرار دادن تجربه‌ها، روش‌های اسلامی و آداب سنتی، ملی و فرهنگی در طراحی، محاسبه، اجراء، بهره‌برداری، نگهداری و سایر فعالیت‌های مهندسی، کمیته‌ای تحت عنوان کمیته نظام پیشنهادات در وزارت راه و شهرسازی و همچنین در هر یک از نهادهای قانون نظیر شورای مرکزی، نظام مهندسی استان و گروه‌های تخصصی موضوع ماده (۱۶) قانون تشکیل می‌شود. نحوه گردش اطلاعات و چگونگی استفاده از آن به ترتیب زیر خواهد بود:

الف- گروه‌های تخصصی استان نظریات و پیشنهادات واصل شده را ضمن اعلام وصول کتبی به پیشنهاد دهندگان دسته‌بندی نموده، در پایان هر ماه گزارش آن را همراه اظهارنظر یا هر گونه پیشنهادی به نظام مهندسی استان ارسال می‌دارند.

ب- نظام مهندسی استان گزارش‌های واصل شده گروه‌های تخصصی استان و نظرات و پیشنهادات واصل شده از سایر اعضا را ضمن اعلام وصول به گروه‌های تخصصی و اعضا و همچنین درج در خبرنامه نظام مهندسی استان دسته‌بندی و طبقه‌بندی موضوعی نموده و مواردی را که در حدود اختیارات و صلاحیت نظام مهندسی استان است رأساً اقدام می‌نماید و در پایان هر فصل گزارش آن را همراه اظهارنظر یا هر گونه پیشنهادی به شورای مرکزی ارسال خواهد داشت.

پ- شورای مرکزی گزارش‌های واصل شده نظام مهندسی استان‌ها را ضمن اعلام وصول و همچنین درج در خبرنامه شورای مرکزی همراه گزارشی شامل:

- اظهارنظر و پیشنهادات شورای مرکزی،
- دسته‌بندی و طبقه‌بندی موضوعی مطالب،

- تعیین اولویت‌های پیشنهاداتی که باید مورد عمل قرار گیرد،
- ضرورت تحقق و شرایط و ملزومات مورد نیاز،

هر شش ماه یک بار به کمیته نظام پیشنهادات وزارت راه و شهرسازی ارسال خواهد داشت.
ت- کمیته نظام پیشنهادات وزارت راه و شهرسازی با توجه به پیشنهادات شورای مرکزی از محل بودجه موضوع ماده (۳۹) قانون که به این منظور تخصیص یافته، به پیشنهاداتی که مورد عمل قرار گرفته بر اساس دستورالعمل مصوب وزیر راه و شهرسازی در هر سال جایزه‌ای تحت عنوان جایزه پیشنهاد به پیشنهاد دهندگان اعطاء می‌نماید.

ج- بازرس و بازرسان

■ ماده ۸۱- هر نظام مهندسی استان که تا ۱۰۰۰ عضو داشته باشد یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل و از ۱۰۰۱ تا ۵۰۰۰ عضو ۲ بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل و از ۵۰۰۱ عضو و بیشتر ۳ بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل خواهد داشت. بازرسان نباید عضو هیأت مدیره یا شورای انتظامی استان باشند و حداقل باید ۱۰ سال سابقه کار داشته، متعهد و خوشنام باشند.

به منظور انتخاب بازرسان، هیأت مدیره اسامی دو برابر تعداد بازرسان اصلی و علی‌البدل واجد شرایط را از بین اعضای نظام مهندسی استان انتخاب و به اولین جلسه مجمع عمومی که بعد از انتخاب هیأت مدیره تشکیل می‌شود پیشنهاد می‌نماید. حائزین اکثریت آراء به ترتیب نفرات اول به عنوان بازرس یا بازرسان اصلی و نفر بعدی به عنوان بازرس علی‌البدل برای مدت ۲ سال انتخاب می‌شوند.

■ ماده ۸۲- وظایف و اختیارات بازرس (بازرسان) به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- اظهارنظر درباره صحت و درستی صورت داری‌ها و صورت حساب دوره عملکرد و ترازنامه‌ای که هیأت مدیره برای ارائه به مجمع عمومی تهیه نموده است و تهیه گزارش و تسلیم آن به هیأت مدیره حداقل ۱۵ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی.

ب- اظهارنظر درباره صحت مطالب و گزارش‌ها و اطلاعاتی که هیأت مدیره برای ارائه به مجمع عمومی تنظیم نموده است.

پ- بازرسان باید اطمینان حاصل نمایند اقدامات و عملکرد هیأت مدیره در حدود قانون و آئین‌نامه‌های اجرایی آن بوده و حقوق اعضاء در حدودی که قانون و آئین‌نامه‌های آن تعیین کرده به طور یکسان رعایت شده باشد و در صورتی که هیأت مدیره تخلف یا تخطی از قانون و آئین‌نامه داشته و یا اطلاعاتی بر خلاف حقیقت در اختیار مجمع عمومی قرار دهند بازرسان یا بازرسان مکلفند که مجمع عمومی را از آن آگاه نمایند.

ت- بازرسان یا بازرسان با اطلاع هیأت مدیره حق دارند، در هر موقع هر گونه رسیدگی و بازرسی لازم را انجام داده و اسناد و مدارک و اطلاعات مربوط به نظام مهندسی استان را از هیأت مدیره مطالبه کرده و مورد رسیدگی قرار دهند. این رسیدگی نباید به گونه‌ای باشد که موجب وقفه در عملیات جاری شود.

ث- بازرسان یا بازرسان می‌توانند به مسئولیت خود در انجام وظایفی که بر عهده دارند از نظر کارشناسان استفاده کنند، مشروط بر اینکه آنها را از قبل به طور رسمی و کتبی به نظام مهندسی استان معرفی کرده باشند. این کارشناسان در موارد و حدودی که بازرسان یا بازرسان تعیین می‌کنند مانند خود بازرسان حق هر گونه تحقیق و رسیدگی را خواهند داشت.

د- شورای انتظامی استان

■ ماده ۸۲ مکرر- الف- بازرسان نظام مهندسی استان باید علاوه بر داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون برای اعضای هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه یک، اطلاعات کافی در زمینه وظایف خود و عدم سابقه محکومیت انتظامی از درجه سه به بالا از پنج سال قبل از انتخاب باشند.

ب- اعضای شورای انتظامی نظام مهندسی استان باید علاوه بر داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون برای اعضای هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه یک، اطلاعات کافی حقوقی مرتبط با حرفه مهندسی و عدم سابقه محکومیت انتظامی از درجه سه به بالا باشند.

■ ماده ۸۳- هر یک از نظام مهندسی استان‌ها دارای یک شورای انتظامی استان خواهد بود. تعداد اعضای شورای انتظامی استان در استان‌هایی که تعداد اعضای نظام مهندسی استان تا ۱۰۰۰ نفر باشد از سه عضو و بیش از ۱۰۰۰ نفر از پنج عضو تشکیل می‌شود.

یک عضو شورای انتظامی استان توسط رئیس دادگستری استان و بقیه از بین اعضای خوشنام نظام مهندسی استان توسط هیأت مدیره برای مدت سه سال انتخاب و به شورای مرکزی جهت صدور حکم عضویت در شورای انتظامی استان معرفی می‌شوند.

■ ماده ۸۴- شورای انتظامی استان در اولین جلسه از بین خود یک رئیس و یک نایب رئیس برای مدت یک سال انتخاب خواهد کرد و تجدید انتخاب آنها پس از انقضای هر دوره یک ساله بلامانع خواهد بود.
جلسات شورای انتظامی استان با حضور دو سوم از اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت آرای حاضر در جلسه معتبر است.

■ ماده ۸۵- شورای انتظامی استان مرجع رسیدگی به شکایات و دعاوی اشخاص حقیقی و حقوقی در خصوص تخلفات حرفه‌ای، انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان‌های فنی عضو نظام مهندسی استان و یا دارندگان پروانه اشتغال می‌باشد.

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، اعم از صاحب‌کار، زیان‌دیده از تخلف، دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت یا غیر دولتی یا نهادهای انقلاب اسلامی، شهرداری‌ها و مؤسسات عمومی و به طور کلی هر شخصی که در مورد هر یک از اعضای نظام مهندسی استان یا دارنده پروانه اشتغال شکایتی در مورد تخلف انضباطی، انتظامی و یا حرفه‌ای وی داشته باشد می‌تواند شکایت خود را به طور کتبی و با درج مشخصات و شرح تخلف مورد ادعا به انضمام اسناد و مدارک مربوط به دبیرخانه شورای انتظامی استان ارسال یا تحویل نماید.

تبصره ۱- رسیدگی به تخلفات اشخاصی که بر اساس قوانین قبلی دارای پروانه اشتغال هستند ولی هنوز عضویت نظام مهندسی استان را دارا نمی‌باشند، در صلاحیت شورای انتظامی استان است.

تبصره ۲- در صورتی که مشتکی‌عنه عضو نظام مهندسی استان دیگری غیر از نظام مهندسی استان واصل‌کننده شکایت باشد، نظام مهندسی استان محل وقوع تخلف صالح برای رسیدگی به شکایت است.

تبصره ۳- به شکایات واصل شده که بدون امضاء و نام و نشانی کامل شاکی باشد ترتیب اثر داده نخواهد شد.

تبصره ۴- هیأت مدیره مکلف است در صورت اطلاع از وقوع تخلف، بدون دریافت شکایت، رأساً نیز به شورای انتظامی استان اعلام شکایت کند.

■ ماده ۸۶- دبیرخانه شورای انتظامی استان، کلیه شکایات واصله را در دفتر مخصوصی ثبت و پس از تشکیل پرونده و ضمیمه نمودن سوابق عضویت مشتکی عنه با رعایت نوبت، تعیین وقت نموده و به شورای انتظامی استان تسلیم می نماید. موارد خارج از نوبت به تشخیص رئیس شورای انتظامی استان تعیین خواهد شد.

تبصره- کلیه مکاتبات و تصمیمات و آراء شورای انتظامی استان با امضای رئیس یا نایب رئیس شورای انتظامی استان از طریق همین دبیرخانه انجام و ابلاغ خواهد شد.

■ ماده ۸۷- شورای انتظامی استان ملزم است به شکایات واصله شده رسیدگی و در صورتی که شکایت را وارد نداند و یا رسیدگی به موضوع را در صلاحیت خود تشخیص ندهد نظر به رد شکایت یا عدم صلاحیت داده و در غیر این صورت حسب مورد از محل بازدید و یا از شاکی و مشتکی عنه و یا هر شخص دیگر که در ارتباط با موضوع شکایت است دعوت به عمل آورده و ضرورتاً پس از شنیدن اظهارات و دفاعیات آنها اتخاذ تصمیم کند. عدم حضور شاکی یا وکیل یا نماینده او در اولین جلسه رسیدگی در حکم انصراف از شکایت است لکن عدم حضور مشتکی عنه مانع رسیدگی و اخذ تصمیم نخواهد بود.

تبصره ۱- مشتکی عنه می تواند در صورت عدم امکان حضور، لایحه دفاعیه خود را قبل از جلسه رسیدگی به دبیرخانه شورای انتظامی استان تسلیم و یا یک نفر را به عنوان وکیل معرفی نماید.

تبصره ۲- شورای انتظامی استان در هر مورد که به مصلحت تشخیص دهد می تواند از نظرات مشورتی کارشناسان خبره نظام مهندسی استان موضوع بند (۲۵) ماده (۷۳) این آیین نامه و یا متخصصان واجد شرایط یا نظرات کمیسیون های تخصصی تشکیل شده در نظام مهندسی استان نیز استفاده کند و می تواند دریافت و ثبت شکایات و انجام امور مقدماتی از قبیل بازدید از محل، کسب نظر کارشناسی، تهیه گزارش و همچنین ارسال و ابلاغ اوراق و دعوت نامه ها و آرای صادر شده را به دفاتر نمایندگی در استان تفویض اختیار نماید.

- ماده ۸۸- طرح و رسیدگی به شکایت در مراجع قضایی مانع از رسیدگی در شورای انتظامی استان و اعمال مجازات‌های انضباطی و حرفه‌ای مندرج در این آئین‌نامه نخواهد بود.
- ماده ۸۹- شورای انتظامی استان مکلف است به شکایات و اعلانات وزارت راه و شهرسازی در مورد تخلفاتی که از اجرای مواد (۳۴) و (۳۵) و سایر مواد قانون و آئین‌نامه اجرایی آن روی داده، خارج از نوبت و حداکثر ظرف یک ماه رسیدگی و اعلام رأی نماید.
- ماده ۹۰- مجازات‌های انتظامی به قرار زیر است:

الف- مجازات‌های انتظامی اصلی:

- درجه ۱- اخطار کتبی با درج در پرونده عضویت در نظام مهندسی استان.
- درجه ۲- توبیخ کتبی با درج در پرونده عضویت در نظام مهندسی استان.
- درجه ۳- محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت سه ماه تا یک سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت محرومیت.
- درجه ۴- محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت یک سال تا سه سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت محرومیت.
- درجه ۵- محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت سه سال تا پنج سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت محرومیت.
- درجه ۶- محرومیت دائم از عضویت نظام مهندسی استان‌ها و استفاده از پروانه اشتغال.

ب- مجازات‌های انتظامی تبعی:

- ۱- سلب امتیاز کسب‌شده در مواردی که کسب امتیاز حرفه‌ای یا سازمانی از قبیل عضویت در سازمان استان و ارکان آن یا اخذ و ارتقای پایه پروانه اشتغال از طریق انجام تخلف انتظامی باشد، در صورت محکومیت قطعی درجه سه به بالا.
- ۲- محرومیت از انتخاب شدن به سمت عضو هیأت مدیره سازمان استان تا پنج سال پس از قطعیت حکم مجازات انتظامی درجه سه تا درجه پنج و محرومیت از تصدی یا انتخاب شدن به سمت عضو شورای انتظامی و بازرس نظام مهندسی استان، شورای مرکزی و شورای انتظامی نظام مهندسی به مدت دو برابر مدت محرومیت استفاده از پروانه اشتغال فقط برای

محکومان به مجازات انتظامی درجه‌های چهار و پنج و محرومیت دائم از انتخاب شدن یا تصدی تمام سمت‌های مذکور در این بند برای محکومان به مجازات انتظامی درجه شش.

تبصره ۱- شورای انتظامی مکلف است محکومیت به مجازات‌های انتظامی تبعی را در متن احکام صادره آن شورا ذکر کند.

تبصره ۲- اشخاصی که به سه مرتبه محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال محکوم شده باشند، در صورتی که برای دفعات بعدی مرتکب تخلفی شوند که باز هم مستلزم اعمال مجازات محرومیت موقت از درجه چهار یا پنج باشد، به مجازات مربوط به اضافه یک برابر مجموع مدت محرومیت‌های قبلی از استفاده از پروانه اشتغال و ضبط آن یا مجازات درجه شش محکوم خواهند شد.

تبصره ۳- محکومان به مجازات درجه شش پس از گذراندن ۱۰ سال از زمان قطعیت رأی انتظامی می‌توانند از شورای انتظامی نظام مهندسی تقاضای عضویت مجدد و رفع منع استفاده از پروانه اشتغال نمایند. در صورت نظر مثبت شورای انتظامی نظام مهندسی و موافقت رئیس شورای مرکزی، موضوع توسط رئیس شورای مرکزی به وزیر راه و شهرسازی پیشنهاد و با تصویب وی عضویت متقاضی در نظام مهندسی استان و اخذ پروانه اشتغال جدید با احراز شرایط و آزمون و آموزش اعمال می‌شود. مجازات تبعی مشمول بخشودگی فوق نمی‌شود.

تبصره ۴- مجازات انتظامی اشخاص حقوقی که به صورت محرومیت آنها از استفاده از پروانه اشتغال به کار اعمال می‌شود مانع اعمال مجازات انتظامی بر مدیر عامل و سایر اشخاص حقیقی که به طور مستقیم و مؤثر در تخلف شخص حقیقی دخیل بوده‌اند، نیست.

تبصره ۵- اشخاصی که به سه مرتبه محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال محکوم شده باشند، در صورتی که برای دفعات بعدی مرتکب تخلفی شوند که باز هم مستلزم اعمال مجازات محرومیت موقت از درجه چهار یا پنج باشد، به مجازات مربوط به اضافه یک برابر مجموع مدت محرومیت‌های قبلی از استفاده از پروانه اشتغال و ضبط آن و یا مجازات از نوع درجه شش محکوم خواهند شد.

■ ماده ۹۱- تخلفات انتظامی موضوع قانون شامل تخلفات حرفه‌ای و تخلفات انضباطی زیر است و انجام آنها توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی عضو سازمان نظام مهندسی یا نظام کاردانی ساختمان، مستوجب محکومیت به مجازات‌های انتظامی در محدوده حداقل و حداکثرهای ذکر شده برای ارتکاب هر یک می‌باشد که متناسب با نوع، درجه اهمیت و آثار تخلف و حسن و سوءسابقه متخلف و درجه تجری وی به هنگام تخلف از حیث قصد، آگاهی، بی‌پروایی و بی‌مبالاتی تعیین و مورد صدور حکم قرار می‌گیرد:

الف- تخلفات حرفه‌ای:

- ۱- عدم رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی، الزامات مقررات ملی ساختمان، آئین کارها و آئین‌نامه‌های لازم‌الرعایه و استانداردهای اجباری در انجام خدمات مهندسی یا انجام هرگونه فعل یا ترک فعل که مخالف یا متناقض با آنها باشد اعم از آن که مستقیماً یا توسط عوامل تحت مدیریت، کنترل و نظارت شخص صورت پذیرد به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه پنج.
- ۲- عدم انجام یا قصور و تقصیر در انجام وظایف حرفه‌ای که به موجب قوانین و مقررات موظف به آن است یا تعهدات قراردادی یا خلف وعده مکرر در مورد انجام آنها به نحوی که موجب زیان یا تضییع حقوق صاحب کار یا اشخاص ثالث شود یا به اموال عمومی، منابع مواد و انرژی یا محیط زیست آسیب رساند، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۳- تحمیل هزینه‌های عرفاً فاحش غیر ضروری به کارفرما، اعم از آنکه خود در آن ذینفع باشد یا نباشد به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.
- ۴- اشتغال به حرفه‌های مهندسی موضوع قانون یا پذیرفتن یا تعهد به انجام کاری که شرایط روانی - به تشخیص قطعی مراجع قضایی - یا شرایط قانونی یا مدرک صلاحیت معتبر یا ظرفیت اشتغال یا شرایط جسمی یا امکانات مالی و فنی لازم برای انجام آن را ندارد یا از دست بدهد یا مهلت اعتبار پروانه اشتغال به کار وی برای انجام آن کار خاتمه یافته باشد، یا تصدی یا اشتغال همزمان به دو یا چند شغل یا حرفه که انجام همزمان آنها با قوانین، مقررات یا ماده (۲ مکرر) این آئین‌نامه مغایرت داشته باشد، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.
- تبصره- انجام خدمات مهندسی به عنوان کارآموز یا استخدامی برای مهندسی که دارای شرایط قانونی باشد و تحت مسئولیت او صورت می‌گیرد، مشمول این بند نمی‌باشد.

۵- ارائه خدمات یا مشارکت در ارائه خدمات طراحی، محاسبه، اجرای طرح توسط اشخاص حقیقی و حقوقی که مسئولیت بررسی و تأیید نقشه و یا امور مربوط به کنترل و بازرسی آن طرح را در شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، سایر مراجع صدور پروانه ساختمان یا سازمان‌های دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی بر عهده دارند، در مدت تصدی همان شغل، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه پنج.

۶- تصدی همزمان مسئولیت در دو مرجع که یکی بر دیگری وظیفه نظارتی دارد، به مجازات انتظامی درجه دو تا چهار.

۷- تأیید غیر واقعی میزان عملیات انجام شده و صورت‌وضعیت یا مدارک فنی و مالی مشابه، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۸- امتناع از اظهارنظر کارشناسی پس از قبول انجام آن در مواردی که از طریق مراجع ذیصلاح قانونی نظرخواهی شده است، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.

۹- تعلل در تنظیم و تسلیم به موقع گزارش‌هایی که به موجب ضوابط و مقررات یا دستور مراجع ذیصلاح قانونی موظف به تهیه و تسلیم آنها به مراجع ذیربط بوده است، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.

۱۰- صدور گواهی یا ادای شهادت فنی خلاف واقع یا اعلام نظر رسمی و داوری و کارشناسی در موضوعات فنی بدون داشتن صلاحیت لازم به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۱- عدم رعایت بی‌طرفی در داوری یا کارشناسی یا عدم اعلام جهات رد به طرفین اختلاف، در صورت وجود، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۲- سپردن انجام کار حرفه‌ای به اشخاص فاقد صلاحیت فنی، حرفه‌ای و اخلاقی لازم برای انجام آن کار، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۳- قصور یا تقصیر مؤثر در خلع ید از شرکت تحت مدیریت یا محل اشتغال خود در امور ساختمانی، بیش از دو بار، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.

ب- تخلفات انضباطی:

۱- نقض مقررات انضباطی وضع شده به وسیله و در محدوده اختیارات مراجع قانونی سازمان نظام مهندسی ساختمان، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه دو.

- ۲- درج یا نشر یا نقل قول هر گونه متن، تصویر یا سایر موارد مغایر با اصول اخلاقی و شئون حرفه‌ای در رسانه‌های گروهی و شبکه‌های اجتماعی و پیام انبوه از درجه دو تا درجه پنج.
- ۳- سوء استفاده از عضویت یا موقعیت‌های شغلی و اداری **نظام مهندسی استان** به نفع خود یا غیر به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۴- تعلل یا عدم انجام به هنگام وظایف قانونی در **هیأت مدیره، شورای انتظامی** یا بازرسان **نظام مهندسی استان** به وسیله آن عضو یا اعضای ارکان مذکور که در تخلف دخیل باشند، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.
- ۵- انجام اقداماتی که موجب ایجاد اخلال در انجام وظایف قانونی و جاری سازمان نظام مهندسی ساختمان و ارکان آن شود یا نامه‌پراکنی یا سخنرانی که موجب اتهام، وهن و لطمه به حیثیت سایر مهندسان شود، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.
- ۶- بی‌توجهی به مفاد شیوه‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، اطلاعیه‌ها و اخطاربه‌های قانونی و مانند آنها، ابلاغی مراجع ذیربط قانونی که مکلف به رعایت آنها بوده، یا مبادرت به انجام کارهایی که در مقررات کاری از آن منع شده، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه چهار.
- ۷- تمکین در برابر دستور یا تقاضای نقض الزامات قانونی در امور حرفه‌ای بدون وجود اجبار و اکراه، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.
- ۸- تأسیس هر گونه مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه تحت هر نام برای انجام خدمات فنی و مهندسی بدون داشتن مدرک صلاحیت مربوط، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه سه.
- ۹- مراعات نکردن کامل حقوق معنوی مربوط به حرفه مهندسی همکاران مهندس خود اعم از شخص حقیقی یا حقوقی و معرفی محصول کار حرفه‌ای متعلق به دیگری به نام خود یا کارفرما یا مؤسسه خود، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۱۰- قرار دادن محصول کار حرفه‌ای خود در اختیار دیگری برای استفاده از آن به نام وی، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.
- ۱۱- اجازه سوء استفاده از نام و نشان خود یا شخص حقوقی متبوع خود به شخصی که به فعالیت اقتصادی یا مهندسی فریبکارانه یا غیر درستکارانه مبادرت می‌ورزد، به مجازات انتظامی از درجه سه تا پنج.

- ۱۲- عدم مراقبت از مهر، نشان، سربرگ و گذرواژه‌های خصوصی مورد استفاده در خدمات مهندسی و امضاهای الکترونیکی خود به نحوی که منجر به سوء استفاده اشخاص ثالث شود، به مجازات انتظامی از درجه یک تا دو.
- ۱۳- استتکاف از امضای نقشه‌هایی که انفراداً یا به صورت گروهی به منظور اجراء تهیه و ارائه می‌کند، ولو آنکه در قبال آن حق الزحمه دریافت نکند، به مجازات انتظامی از درجه یک تا دو.
- ۱۴- جعل در اوراق و اسناد و مدارک حرفه‌ای و مدارک لازم برای دریافت پروانه اشتغال به کار و تصاویر آنها یا استفاده از سند معمول، به مجازات انتظامی از درجه چهار تا درجه شش.
- ۱۵- دادن یا گرفتن هر گونه مال یا امتیاز خارج از ضوابط یا تبانی یا توسل به وسایل متقلبانه در انجام وظایف حرفه‌ای یا برای گرفتن یا برای واگذاری کار یا گرفتن یا دادن تأییدیه یا ردیه و مانند آنها در امور فنی و مهندسی، به مجازات انتظامی از درجه چهار تا درجه شش.
- ۱۶- سوء استفاده از اضطراب یا عدم اطلاع کارفرما برای گرفتن امتیاز یا حق الزحمه بسیار نامتناسب با عرف رایج برای انجام خدمات مهندسی از وی به مجازات انتظامی از درجه یک تا سه.
- ۱۷- تبانی در ارائه پیشنهاد قیمت در مناقصه و مزایده‌های مرتبط با طرح‌های ساختمانی و عمرانی، به مجازات از درجه چهار تا درجه شش.
- ۱۸- ارائه مدارک تقلب‌آمیز یا سابقه یا صلاحیت حرفه‌ای خود یا دیگری یا تقلب در آزمون‌ها یا توسل به راه‌های متقلبانه یا اظهارات خلاف واقع برای کسب امتیاز شغلی و حرفه‌ای یا احراز سمت یا جلب آراء در هر گونه انتخابات مربوط به حرفه، جز در موارد مقرر در جزء (۱۴) بند (ب) این ماده، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.
- ۱۹- ورشکستگی به تقصیر و تقلب در فعالیت حرفه‌ای به موجب حکم قطعی قضایی، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۲۰- مبادرت مأموران کلیه نهادهای کنترل و بازرسی ساختمان از جمله شاغلان در شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان و شرکت‌های عهده‌دار کنترل طراحی و بازرسی ساختمان و طرح‌های شهرسازی و ترافیکی، به بیش از دو بار رد انطباق طراحی یا اجرای ساختمان با مدارک فنی بدون دلیل موجه و مستند یا اخطار نایجا به صاحب‌کاران یا عدم اخطار به موقع توقف کار و رفع توقف کار به صاحب‌کاران، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۲۱- انجام کار حرفه‌ای یا خرید خدمات حرفه‌ای بدون قرارداد کتبی به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه دو.

۲۲- نقض سایر الزامات اخلاق و شئون رفتار حرفه‌ای مذکور در نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاق مهندسی ساختمان ابلاغی وزارت راه و شهرسازی موضوع ماده (۲ مکرر) که در بندهای دیگر این ماده مجازاتی برای ارتکاب به آنها تعیین نشده، به مجازات انتظامی درجه یک تا درجه دو.

۲۳- استفاده از پروانه اشتغال به کار در دوره محکومیت انتظامی قطعی به عدم استفاده از آن، به مجازات انتظامی افزایش دوره محکومیت به دو برابر.

۲۴- اعلام نکردن یا کتمان محکومیت انتظامی خود در مواردی که فقدان آن شرط انجام کار یا گرفتن امتیاز حرفه‌ای است، به مجازات انتظامی درجه دو تا سه به علاوه سلب امتیاز کسب شده تا حدی که قابل سلب است.

تبصره ۱- چنانچه اعضای ارکان سازمان استان مرتکب تخلفات فوق شوند، این عضویت عامل مشدد مجازات در نظر گرفته خواهد شد.

تبصره ۲- شورای انتظامی می‌تواند در مواردی که وقوع تخلف را ناشی از ضعف اطلاعات و مهارت فنی متخلف یا عدم آشنایی وی با ضوابط و مقررات تشخیص دهد در حکم صادره خود، او را مکلف به گذراندن دوره آموزشی یا کارآموزی خاص در مدت معین و حداکثر شش ماه کند و تا زمان گذراندن دوره مذکور صلاحیت حرفه‌ای او را محدودتر کند.

تبصره ۳- در مواردی که تخلف دارای جنبه مجرمانه باشد استناد به آن برای صدور رأی محکومیت انتظامی منوط به قطعیت حکم کیفری صادره از مراجع قضایی است.

تبصره ۴- چنانچه شوراهای انتظامی در حین رسیدگی به تخلفات انتظامی در جریان وقوع جرم غیر قابل گذشت قرار گیرند، مکلفند مراتب را به دادستان محل اعلام نمایند.

تبصره ۵- احکام محرومیت از استفاده از پروانه اشتغال به کار مهندسی در مورد اعضای سازمان استان که فاقد پروانه مذکور بوده یا اعتبار پروانه آنان منقضی شده به وزارت راه و شهرسازی اعلام می‌شود و در زمان صدور یا تمدید پروانه اشتغال به کار اعمال می‌شود.

تبصره ۶- اعمال مجازات تبعی در مورد آرای محکومیتی که متضمن لغو اعتبارنامه‌ها و یا احکام صادره توسط وزارت راه و شهرسازی، وزیر راه و شهرسازی و یا رئیس جمهور است، نیازمند رأی مثبت دو نماینده وزیر راه و شهرسازی در شورای انتظامی نظام مهندسی و تأیید صاحب سمت امضاءکننده آن اعتبارنامه یا حکم در زمان اجراء خواهد بود.

■ ماده ۹۲- تشخیص اهمیت تخلف و انطباق آن با هر یک از مجازات‌های مقرر در بندهای ماده ۹۰ این آئین‌نامه به عهده شورای انتظامی استان است و تکرار تخلف از هر نوع که باشد مستوجب مجازات شدیدتر خواهد بود.

تبصره ۱- در صورتی که متخلف در یک پرونده مرتکب دو یا چند تخلف شده باشد برای هر تخلف مجازات جداگانه تعیین می‌شود، لیکن فقط مجازاتی که شدیدتر است اعمال خواهد شد و چنانچه مجازات‌های مذکور همگی از یک درجه باشد در این صورت مجازات مناسب با توجه به تعداد تخلفات تعیین می‌شود.

تبصره ۲- در صورت تکرار تخلف، مجازات مناسب، با رعایت تبصره ماده (۹۰) این آئین‌نامه تعیین می‌شود.

■ ماده ۹۳- آرای شورای انتظامی استان باید مستند و مستدل و صریح بوده و در ذیل برگ رأی، نحوه اعتراض و مهلت آن به طور دقیق قید شود.

آرای شورای انتظامی استان اعم از اینکه مبنی بر عدم وقوع تخلف و یا تعیین مجازات باشد ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظر است.

■ ماده ۹۴- مرجع تجدیدنظر از تصمیمات و آرای شورای انتظامی استان‌ها، شورای انتظامی نظام مهندسی است.

تبصره- آراء بدوی که توسط شورای انتظامی استان در اجرای قانون آزمایشی نظام مهندسی ساختمان مصوب ۱۳۷۱ صادر شده به قوت خود باقی و ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ و در صورتی که قبلاً ابلاغ شده ولی قبل از پایان مهلت تجدیدنظر خواهی و یا رسیدگی مجدد و صدور رأی قطعی، اجرای قانون آزمایشی متوقف شده است، ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آئین‌نامه، قابل تجدیدنظر خواهی در شورای انتظامی نظام مهندسی است.

فصل ششم: شورای انتظامی نظام مهندسی

■ ماده ۹۵- شورای انتظامی نظام مهندسی مرجع تجدیدنظر آراء صادر شده از شورای انتظامی استان‌ها است و دارای پنج عضو می‌باشد و اعضای آن برای مدت سه سال به شرح زیر منصوب می‌شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

الف- یک عضو حقوقدان به معرفی ریاست قوه قضائیه.

ب- دو عضو به معرفی وزیر راه و شهرسازی.

ج- دو عضو به معرفی شورای مرکزی.

جلسات شورای انتظامی نظام مهندسی با حضور حداقل دو سوم اعضاء رسمیت یافته و آرای صادرشده با (۳) رأی موافق معتبر خواهد بود.

■ ماده ۹۶- شورای انتظامی نظام مهندسی در اولین جلسه از بین خود یک رئیس، یک نایب رئیس و یک دبیر برای مدت یک سال انتخاب می‌نماید و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

■ ماده ۹۷- تقاضای تجدیدنظر در دبیرخانه شورای انتظامی استان ثبت و دبیرخانه مذکور تقاضا را به انضمام پرونده مربوط، حاوی تمامی اوراق و مدارک و مستندات، رأی صادرشده و پروانه عضویت مشتکی عنه، مهر و موم کرده و از طریق پست سفارشی به دبیرخانه شورای انتظامی نظام مهندسی ارسال می‌دارد. در صورتی که تجدیدنظرخواه درخواست خود را مستقیماً به دبیرخانه شورای انتظامی نظام مهندسی تسلیم یا ارسال دارد، دبیرخانه مذکور کلیه سوابق و مدارک لازم را از دبیرخانه شورای انتظامی استان دریافت می‌دارد.

■ ماده ۹۸- در صورتی که درخواست تجدیدنظر در مهلت مقرر تسلیم و به ثبت رسیده باشد شورای انتظامی نظام مهندسی با رعایت نوبت به موضوع رسیدگی کرده و کلیه اختیارات لازم از قبیل دعوت طرفین و یا هر شخص دیگری که در ارتباط با موضوع است و کسب نظر کارشناسان و متخصصین و کمیسیون‌های تخصصی و غیره را دارد. مرجع تجدیدنظر پس از ختم رسیدگی نسبت به صدور رأی مبنی بر تأیید یا تعدیل یا تغییر رأی تجدیدنظر خواسته شده اقدام می‌نماید.

آراء صادرشده از مرجع تجدیدنظر باید مستدل و صریح بوده و در آن قید شود که رأی قطعی است و در مواردی که رأی مبنی بر محرومیت است باید تاریخ شروع محرومیت با رعایت فرجه لازم جهت ابلاغ رأی در متن رأی درج شود.

تبصره- در صورتی که پرونده در شورای انتظامی استان در اجرای مواد (۸۶) و (۸۹) این آیین‌نامه خارج از نوبت رسیدگی شده باشد یا رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی رسیدگی

خارج از نوبت را ضروری تشخیص دهد در شورای انتظامی نظام مهندسی نیز خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

■ **ماده ۹۹-** دبیرخانه شورای انتظامی نظام مهندسی پس از ثبت آراء قطعی شده در دفتر مخصوص و حفظ سوابق، آراء مذکور را ظرف یک هفته حضوری یا به وسیله پست سفارشی به طرفین شکایت ابلاغ و نسخه‌ای از آنها را جهت اجراء به نظام مهندسی استان ارسال می‌دارد. نظام مهندسی استان ضمن اینکه یک نسخه از رأی مذکور را در پرونده عضویت ضبط و یک نسخه دیگر را جهت ثبت در سوابق امر به اداره کل راه و شهرسازی استان ارسال می‌کند، مفاد رأی را به مورد اجراء می‌گذارد.

■ **ماده ۱۰۰-** در کلیه مواردی که آرای قطعی شده دایر بر محرومیت موقت استفاده از پروانه اشتغال باشد نظام مهندسی استان مربوط موظف است پروانه اشتغال عضو محکوم را اخذ و به اداره کل راه و شهرسازی استان ارسال نماید و تصویر پروانه اشتغال ضبط شده را به دبیرخانه شورای انتظامی نظام مهندسی ارسال دارد. پروانه اشتغال تا پایان مدت محرومیت در اداره کل راه و شهرسازی استان نگاهداری می‌شود.

تبصره- در صورتی که عضو متخلف، بلافاصله از تاریخ مندرج در رأی قطعی مبنی بر محرومیت موقت استفاده از پروانه اشتغال از تحویل پروانه اشتغال خود به نظام مهندسی استان یا مرجع صدور پروانه اشتغال امتناع ورزد، مرجع صادرکننده پروانه اشتغال، محکومیت وی را در پرونده او درج و پروانه اشتغال بعدی وی را با تأخیری معادل دو برابر مدت محرومیت مذکور تمدید و تجدید خواهد کرد و مراتب را به کلیه شهرداری‌ها و مراجع ذیربط نیز ابلاغ خواهد نمود. مفاد این تبصره باید به صورت فرم در کلیه آرای صادر شده درج شود.

■ **ماده ۱۰۱-** جهات رد اعضای شورای انتظامی برای رسیدگی در پرونده‌های انتظامی به شرح زیر است و هر یک از اعضای شورای انتظامی در صورت وجود هر یک از شرایط زیر در یک پرونده شکایت، در خصوص خود، باید قبل از آغاز رسیدگی به شکایت، کتباً مراتب را به رئیس شورای انتظامی استان و رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی اعلام کرده و از جریان رسیدگی و حضور در جلسات رسیدگی به آن شکایت و صدور رأی در آن کناره‌گیری نماید. هر یک از طرف‌های شکایت نیز می‌توانند ایراد رد را مطرح کنند:

- ۱- وجود رابطه استخدامی یا قراردادی یا مشارکت انتفاعی بین هر یک از طرفهای شکایت با عضوی از شورای انتظامی استان یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی.
  - ۲- عضویت هر یک از طرفهای شکایت یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی در شورای انتظامی.
  - ۳- عضویت هر یک از طرفهای شکایت یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی در هیأت مدیره انتخابکننده عضو شورای انتظامی به عضویت آن شورا.
  - ۴- عضو شورای انتظامی پیش از آن در شکایت مطروحه به عنوان عضو شورای انتظامی، داور یا کارشناس یا گواه اظهارنظر کرده باشد.
  - ۵- عضو شورای انتظامی یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی یا شرکای تجاری و قراردادی وی دارای نفع شخصی در موضوع شکایت مطروحه باشند.
  - ۶- قبل از طرح شکایت انتظامی بین عضو شورای انتظامی و یکی از طرفهای شکایت یا همسر یا فرزند وی دعوای انتظامی یا حقوقی یا جزایی مطرح شده باشد و از تاریخ صدور حکم قطعی دو سال نگذشته باشد.
- تبصره ۱-** چنانچه در شکایتی تعداد اعضای دارای جبهات رد شورای انتظامی استان از یک عضو بیشتر شود، مراتب به وسیله رئیس شورای انتظامی استان کتباً به رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی اطلاع داده می‌شود و وی رسیدگی به آن شکایت را به شورای انتظامی هم‌عرض متشکل از پنج نفر از اعضای شوراهای انتظامی سایر استان‌ها که یکی از آنها قاضی دادگستری خواهد بود و برای سه سال در ابتدای هر دوره شورای مرکزی به وسیله این شورا انتخاب می‌شوند، ارجاع می‌کند. شوراهای انتظامی هم‌عرض حداقل دو شورا خواهد بود و استقرار آنها در محل شورای انتظامی نظام مهندسی و دوره تصدی عضویت اعضای هر یک سه سال است که قابل تجدید پس از انقضای سه سال یا قابل جایگزینی پیش از انقضای سه سال می‌باشند.
- تبصره ۲-** هرگاه عضو شورای انتظامی ایراد رد خود را قبول نکند و در جریان رسیدگی و صدور حکم شرکت کند، این رأی حتی بدون درخواست تجدیدنظر در مهلت قانونی تا زمان تایید به وسیله شورای انتظامی نظام مهندسی قابل اجراء نخواهد بود.

تبصره ۳- آئین رسیدگی به تخلفات در شوراهای انتظامی بدوی و تجدیدنظر و نحوه ابلاغ و اجرای احکام قطعی، با تصویب و ابلاغ وزیر راه و شهرسازی، ملاک عمل کلیه مراجع مربوط خواهد بود.

فصل هفتم: هیأت عمومی

■ ماده ۱۰۲- در اجرای ماده (۱۹) قانون به منظور ایجاد هماهنگی در امور نظام مهندسی استان‌ها، هیأت عمومی متشکل از اعضای هیأت مدیره‌ها در سطح کشور، تشکیل می‌شود. جلسات عادی هیأت عمومی با دعوت رئیس سازمان از اعضای هیأت مدیره‌ها سالی یک بار با حضور نماینده وزیر راه و شهرسازی تشکیل می‌شود. در دعوت‌نامه تاریخ، محل و دستور جلسه باید قید شود.

تبصره- اولین جلسه عادی هیأت عمومی پس از انتخاب و آغاز به کار هیأت مدیره‌ها در دو سوم استان‌های کشور مشروط بر اینکه در هر گیرنده تمام نظام مهندسی استان‌هایی که دارای ۷۰۰ نفر عضو یا بیشتر هستند باشد، به دعوت وزارت راه و شهرسازی تشکیل خواهد شد.

■ ماده ۱۰۳- جلسات فوق‌العاده هیأت عمومی بنا به تصمیم آخرین جلسه عادی هیأت عمومی و یا به تقاضای دو سوم اعضای شورای مرکزی و یا دعوت وزیر راه و شهرسازی تشکیل می‌شود.

■ ماده ۱۰۴- جلسات هیأت عمومی با حضور دو سوم از تعداد کل اعضای هیأت مدیره نظام مهندسی استان‌ها که تا آن تاریخ تشکیل شده است رسمیت خواهد یافت. افتتاح و اداره جلسات هیأت عمومی تا تعیین هیأت رئیسه بر عهده دستگاه دعوت‌کننده خواهد بود. هیأت رئیسه هر اجلاس شامل یک رئیس، یک نایب رئیس، یک دبیر و دو نفر ناظر می‌باشد که از بین عده حاضر در جلسه با رأی اکثریت انتخاب خواهند شد. دبیرخانه هیأت عمومی همان دبیرخانه شورای مرکزی می‌باشد.

■ ماده ۱۰۵- اداره جلسات هیأت عمومی به عهده رئیس جلسه و در غیاب او به عهده نایب رئیس است. طرح دستور جلسه و تنظیم صورت مذاکرات و تصمیمات به عهده دبیر و نظارت در

حصول اکثریت در رأی‌گیری مصوبات به عهده ناظر خواهد بود. تصمیمات جلسه با آرای اکثریت نصف به علاوه یک عده حاضر در جلسه معتبر می‌باشد.

■ **ماده ۱۰۶-** جلسات عادی هیأت عمومی سالی یک بار در تیر ماه به مدت دو تا چهار روز در یکی از استان‌ها تشکیل می‌شود و در پایان هر جلسه، تاریخ و مکان و دستور جلسه بعدی و در صورت لزوم تاریخ و مکان جلسات فوق‌العاده‌ای که در حد فاصل جلسه عادی بعد باید در همان استان تشکیل شود، با رأی اکثریت اعضاء تعیین می‌شود.
هیأت عمومی می‌تواند جلسات غیر رسمی نیز داشته باشد.

■ **ماده ۱۰۷-** وظایف و اختیارات هیأت عمومی به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- انتخاب افراد واجد شرایط عضویت در شورای مرکزی به میزان حداقل دو برابر تعداد مورد نیاز در هر رشته با قید اصلی و علی‌البدل و معرفی به وزیر راه و شهرسازی به منظور انتخاب نمودن اعضای اصلی و علی‌البدل شورای مرکزی از بین آنها.

ب- شنیدن گزارش سالانه شورای مرکزی.

پ- بررسی و تصویب ترازنامه شورای مرکزی.

ت- بررسی و تصویب خط‌مشی عمومی و پیشنهادی شورای مرکزی.

ث- شنیدن گزارش عملکرد نظام مهندسی استان‌های مختلف که به وسیله دبیرخانه هیأت عمومی ارائه می‌شود و حصول اطلاع از فعالیت‌ها، وضعیت و مشکلات نظام مهندسی استان‌ها و ارائه طریق به آنها.

ج- شنیدن سایر گزارش‌ها و پیشنهادات مختلف که به وسیله دبیرخانه هیأت عمومی یا هر یک از نظام مهندسی استان‌ها ارائه می‌شود و اتخاذ تصمیم یا ارائه طریق مناسب.

چ- اتخاذ تصمیم در مورد تنظیم روابط بین نظام مهندسی استان‌ها با یکدیگر از لحاظ تبادل تجارب و اطلاعات و نیز همکاری با شهرداری‌ها و مراجع دولتی و عمومی بنا به پیشنهاد دبیرخانه هیأت عمومی.

ح- بررسی و تصویب ضوابط و مقررات نظام‌نامه‌های پیشنهادی اداری، استخدامی و غیره مربوط به شورای مرکزی.

خ- بررسی و تصویب نظام‌نامه‌های داخلی نحوه اداره هیأت عمومی.

د- تصویب میزان ورودیه و حق عضویت سالانه اعضای نظام مهندسی استان‌ها با توجه به موقعیت و امکانات هر استان.

ذ- بررسی و تصویب نظام‌نامه پیشنهادی شورای مرکزی در خصوص نحوه تشکیل و اداره امور صندوق مشترک نظام مهندسی استان‌ها.

ر- بررسی و تصویب سایر ضوابط و مقررات و نظام‌نامه‌ها و پیشنهادات ارائه شده از سوی شورای مرکزی یا دبیرخانه هیأت عمومی.

فصل هشتم: شورای مرکزی

■ ماده ۱۰۸- شورای مرکزی متشکل از ۲۵ عضو اصلی و ۷ عضو علی‌البدل با ترکیب رشته‌های اصلی طبق جدول زیر می‌باشد، که از بین دو برابر افراد معرفی شده به وسیله هیأت عمومی در هر رشته با قید اصلی و علی‌البدل توسط وزیر راه و شهرسازی انتخاب می‌شوند.

جدول تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای مرکزی

گروه	رشته	تعداد حداقل عضو در هر رشته	تعداد اعضای اصلی هر گروه	تعداد اعضای علی‌البدل
عمران	عمران	۱	۱۲	۱
	نقشه برداری	۱		۱
	ترافیک	۱		۱
تأسیسات	تأسیسات برق	۱	۶	۱
	تأسیسات مکانیک	۱		۱
معماری و شهرسازی	معماری	۱	۷	۱
	شهرسازی	۱		۱
		تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای مرکزی	۲۵	۷

اعضای شورای مرکزی باید علاوه بر داشتن عضویت در هیأت مدیره، خوشنام و دارای سابقه انجام کارهای طراحی، اجرایی، علمی، تحقیقی یا آموزشی برجسته و ارزشمند و فاقد محکومیت انتظامی از درجه ۳ به بالا در ۵ سال گذشته باشند.

تبصره - اعضای هیأت مدیره که به عضویت شورای مرکزی انتخاب می‌شوند، می‌توانند همچنان در عضویت نظام مهندسی استان خود نیز باقی بمانند.

■ ماده ۱۰۹ - مدت عضویت اعضای شورای مرکزی سه سال است. تجدید انتخاب اعضای شورای مرکزی در صورت بقای شرایط لازم، در دوره‌های بعد بلامانع است.

■ ماده ۱۱۰ - شورای مرکزی دارای هیأت رئیسه‌ای متشکل از یک رئیس و دو دبیر اجرایی و دو منشی می‌باشد که دبیران و منشی‌ها با اکثریت آراء از بین اعضای شورای مرکزی انتخاب می‌شوند و دوره مسئولیت آنها یک ساله و انتخاب مجدد ایشان بلامانع است. رئیس شورای مرکزی نیز به شرح مندرج در ماده (۱۱۵) این آئین‌نامه منصوب می‌شود.

■ ماده ۱۱۱ - جلسات شورای مرکزی در مواقع لزوم به دعوت رئیس شورای مرکزی و در غیاب وی به دعوت یکی از دبیران اجرایی در محل شورای مرکزی تشکیل و با حضور دو سوم اعضاء رسمیت خواهد یافت و تصمیمات و مصوبات آن با حداقل ۱۳ رأی موافق معتبر است. اعضای علی‌البدل بدون داشتن حق رأی می‌توانند در جلسات شورای مرکزی شرکت کنند. تصمیمات شورای مرکزی، پس از ثبت در دفتر مخصوص از طریق دبیرخانه شورای مرکزی به اشخاص و مراجع ذیصلاح ابلاغ می‌شود و پیگیری لازم به عمل خواهد آمد.

■ ماده ۱۱۲ - انجام هزینه‌های اداری و استخدامی و جاری شورای مرکزی و دبیرخانه آن و همچنین پرداخت هزینه سفر اعضای شورای مرکزی که از استان‌ها در جلسات شورای مرکزی شرکت می‌کنند به موجب نظام‌نامه مالی و اداری سازمان است که به پیشنهاد شورای مرکزی به تصویب هیأت عمومی می‌رسد.

■ ماده ۱۱۳ - هزینه‌های سازمان و ارکان آن از محل حق عضویت اعضاء، صندوق مشترک نظام مهندسی استان‌ها، کمک‌های اعطایی دولت، نهادها، اشخاص حقیقی و حقوقی، دریافت بهای ارائه خدمات پژوهشی، فنی و آموزشی، فروش نشریات و سایر مواد کمک آموزشی و مهندسی تأمین خواهد شد.

نحوه و چگونگی و میزان دریافت از هر یک از منابع مذکور و همچنین تشکیل صندوق مشترک نظام مهندسی استان‌ها و تأمین بودجه آن و نحوه هزینه و اداره امور آن به موجب نظام‌نامه‌ای که به پیشنهاد شورای مرکزی به تصویب هیأت عمومی می‌رسد خواهد بود. صندوق مشترک مذکور زیر نظر رئیس شورای مرکزی اداره می‌شود.

■ ماده ۱۱۴- وظایف و اختیارات شورای مرکزی به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- برنامه‌ریزی و فراهم آوردن زمینه اجرای اهداف و خطمشی‌های قانون با جلب مشارکت نظام مهندسی استان‌ها و هماهنگی وزارت راه و شهرسازی.

ب- بررسی مسائل مشترک نظام مهندسی استان‌ها و سازمان و تعیین خطمشی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و درازمدت در چارچوب قانون و مقررات و مصوبات هیأت عمومی و ابلاغ آنها.

پ- ایجاد زمینه‌های مناسب برای انجام وظایف ارکان سازمان از طریق مذاکره و مشاوره با مراجع ملی و محلی، در امور برنامه‌ریزی، مدیریت، اجراء و کنترل طرح‌های ساختمانی و شهرسازی و با مراجع قضایی در مورد اجرای مواد قانون که به امور قضایی و انتظامی مربوط می‌باشد.

ت- حل و فصل اختلافات بین ارکان داخلی نظام مهندسی استان‌ها یا بین نظام مهندسی استان‌ها با یکدیگر یا بین اعضای نظام مهندسی استان‌ها با نظام مهندسی استان خود از طریق داوری.

ث- همکاری با وزارت راه و شهرسازی در امر نظارت بر عملکرد نظام مهندسی استان‌ها و اصلاح خطمشی نظام مهندسی استان‌ها از طریق مذاکره و ابلاغ دستورالعمل‌ها.

ج- همکاری با مراکز تحقیقاتی و علمی و آموزشی و ارائه مشورت‌های لازم در زمینه تهیه مواد درسی و محتوای آموزش علوم و فنون مهندسی در سطوح مختلف به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و فرهنگ و آموزش عالی.

چ- همکاری با وزارت راه و شهرسازی و سایر دستگاه‌های اجرایی در زمینه تدوین مقررات ملی ساختمان و ترویج و کنترل اجرای آن و تهیه شناسنامه فنی و ملکی ساختمان‌ها و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی.

- ح- همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی در زمینه ارتقای سطح مهارت کارگران ماهر شاغل در مهندسی ساختمان و تعیین استاندارد مهارت و کنترل آن.
- خ- تلاش در جهت جلب مشارکت و تشویق به سرمایه‌گذاری اشخاص و مؤسسات در طرح‌های مسکن و تأسیسات و مستحقات عمرانی عام‌المنفعه و همکاری با دستگاه‌های اجرایی در ارتقای کیفیت این گونه طرح‌ها.
- د- جمع‌آوری کمک‌های داخلی و بین‌المللی جهت کمک به دستگاه‌های مسئول در امر امداد و نجات در زمان وقوع حوادث غیر مترقبه.
- ذ- همکاری در برگزاری آزمون‌های تخصصی مهندسان، کاردانان فنی و کارگران ماهر و آموزش‌های تکمیلی برای به هنگام نگاه داشتن دانش فنی و همچنین شناسایی و تدارک فرصت‌های کارآموزی و معرفی به دانشگاه‌ها.
- ر- حمایت اجتماعی از اعضای نظام مهندسی استان‌ها و دفاع از حیثیت و حقوق حقه آنها و همچنین دفاع از حقوق متقابل جامعه به عنوان مصرف‌کنندگان محصولات، تولیدات و خدمات مهندسی در مشاغل مهندسی و حرف‌بخش‌های ساختمان، عمران و شهرسازی.
- ز- مشارکت در برگزاری کنفرانس‌ها و گردهمایی‌های تخصصی و تبادل اطلاعات در داخل کشور و در سطح بین‌المللی.
- ژ- ارائه گزارش عملکرد به هیأت عمومی و وزیر راه و شهرسازی.
- س- تهیه مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی با توجه به پیشنهادات نظام مهندسی استان‌ها و پیشنهاد آن به وزارت راه و شهرسازی جهت تصویب و همچنین بررسی مستمر پیشنهادات نظام مهندسی استان‌ها در این زمینه و انعکاس نظارت مناسب به وزارت مذکور.
- ش- تشکیل کمیته نظام پیشنهادات و هیأت مشورتی سازمان.
- ص- تهیه و تصویب نظام‌نامه داخلی نحوه اداره هیأت عمومی و پیشنهاد آن به هیأت عمومی جهت تصویب.
- ض- تهیه و پیشنهاد نظام‌نامه نحوه تشکیل صندوق مشترک نظام مهندسی استان‌ها و چگونگی اداره آن، به هیأت عمومی جهت تصویب.
- ط- تصویب برنامه و بودجه سالانه سازمان به پیشنهاد رئیس سازمان.
- ظ- تعیین امضاهای مجاز برای امضای اوراق و اسناد مالی و تعهدآور و قراردادهای.

- ع- انتشار نشریه سازمان و سایر نشریات تخصصی.
- غ- ارائه نظرات مشورتی به دولت و دستگاه‌های اجرایی در زمینه برنامه‌های توسعه و طرح‌های بزرگ ساختمانی، عمرانی و شهرسازی حسب درخواست دستگاه‌های مربوط.
- ف- تهیه و تنظیم نظام‌نامه‌های اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی، تشکیلاتی، کمیسیون‌های تخصصی و دفاتر نمایندگی و سایر نظام‌نامه‌های ساختاری نظام مهندسی استان‌ها به طور همسان برای سراسر کشور.
- ق- انجام هر نوع وظیفه دیگری که به موجب قانون و آئین‌نامه اجرایی و سایر مقررات و یا عرفاً ضروری باشد.

فصل نهم: رئیس سازمان

■ ماده ۱۱۵- شورای مرکزی در اولین جلسه خود که به دعوت وزیر راه و شهرسازی و به ریاست وی در وزارت راه و شهرسازی تشکیل می‌شود، از میان خود سه نفر را به منظور تعیین رئیس شورای مرکزی به وزیر راه و شهرسازی پیشنهاد می‌نماید و وزیر راه و شهرسازی از بین آنها یک نفر را به عنوان رئیس شورای مرکزی که رئیس سازمان نیز محسوب می‌شود جهت صدور حکم به رئیس جمهور معرفی خواهد نمود.

دوره تصدی رئیس شورای مرکزی مدت ۳ سال است و انتخاب مجدد او مشروط به تحقق شرایط فوق بلامانع می‌باشد.

■ ماده ۱۱۶- وظایف و اختیارات رئیس سازمان به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- رئیس سازمان بالاترین مقام اجرایی و اداری سازمان بوده و نمایندگی سازمان را در مراجع ملی و بین‌المللی بر عهده دارد.

ب- مسئولیت اجرای مصوبات شورای مرکزی.

پ- نظارت بر عملکرد سازمان و تهیه پیشنهادات و توصیه‌های لازم به منظور تحقق اهداف مندرج در قانون و اصلاح خط‌مشی سازمان و ارائه آن به شورای مرکزی.

ت- نظارت بر عملکرد نظام مهندسی استان‌ها با هماهنگی شورای مرکزی به منظور حسن جریان امور و حفظ حقوق، منافع، حیثیت، شئون حرفه‌ای و اموال سازمان و ارائه نظرات،

معرفی رئیس سازمان برنامه و بودجه تشکیل می‌شود که ۴ عضو آن از جمله دو عضو سازمان برنامه و بودجه ثابت و ۳ عضو آن بر حسب موضوعات مطروحه متغیر خواهد بود. شورای یاد شده می‌تواند کمیته‌های تخصصی نیز داشته باشد.

تبصره ۲- فهرست‌های قیمت خدمات مهندسی پس از تصویب وزیر راه و شهرسازی جهت اطلاع عموم آگهی خواهد شد.

■ **ماده ۱۱۸-** عوارض مربوط به صدور و تمدید پروانه اشتغال یا المثنی بر اساس ماده (۳۸) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳ وصول می‌شود و به حسابی که به همین منظور توسط خزانه افتتاح می‌شود واریز می‌گردد. معادل ۱۰۰٪ (صد درصد) وجوه واریزی فوق از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر ساله منظور می‌شود، در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار خواهد گرفت تا جهت تدوین مقررات ملی ساختمان، نظام کنترل ساختمان، توسعه نظام مهندسی، کمک به نظام مهندسی استان‌ها و برقراری دوره‌های آموزشی در سطوح مختلف مذکور به مصرف برسد.

■ **ماده ۱۱۹-** ذیحسابان و مسئولان امور مالی موظفند نسخه‌ای از اسناد مالی مربوط به وجوهی را که در اجرای ماده (۳۹) قانون کسر یا وصول نموده و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نموده‌اند در تهران برای وزارت راه و شهرسازی و در استان‌ها به اداره کل راه و شهرسازی استان ارسال دارند تا وزارت راه و شهرسازی با توجه به وجوه دریافتی هر ساله برنامه‌های لازم را جهت انجام وظایف و تحقق اهداف مندرج در قانون تهیه و به مورد اجرا گذارد. شهرداری‌ها موظفند در هنگام صدور پروانه ساختمانی فیش واریز مبلغ تعیین شده موضوع ماده (۳۹) قانون به حساب خزانه که توسط وزارت راه و شهرسازی اعلام می‌شود را به عنوان یکی از مدارک صدور پروانه از متقاضی دریافت نمایند.

■ **ماده ۱۲۰-** وزارت راه و شهرسازی و اداره کل راه و شهرسازی استان، تسهیلات لازم برای تأسیس و شروع به کار سازمان و نظام مهندسی استان‌ها را فراهم آورده و در تنظیم روابط آنان با دستگاه‌های اجرایی و مراجع قضایی در سطوح ملی و محلی با توجه به اهداف قانون اقدام می‌نماید.

- **ماده ۱۲۱-** در اجرای ماده (۳۸) قانون به منظور تأمین محل و مکان استقرار نهادهای سازمان نظیر شورای مرکزی، نظام مهندسی استان‌ها و تشکلهای تخصصی و مهندسی در شهرهای کشور، وزارت راه و شهرسازی در مراکز استان‌ها جهت تأمین زمین یا ساختمان، متناسب با نیازهای نظام مهندسی استان مساعدت لازم را معمول می‌دارد تا بر اساس طرح مصوب، نیازهای اداری و تأسیساتی تشکل مربوط در آن تأمین شود.
- **ماده ۱۲۲-** وزارت راه و شهرسازی ضمن بررسی عملکرد نظام مهندسی استان‌ها و گزارش‌های هیأت عمومی توصیه‌های لازم را ارائه خواهد داد. در صورتی که به توصیه‌های مذکور توجه نشود و انحراف از اهداف سازمان حاصل شود، وزارت مذکور پیشنهاد انحلال سازمان منتخب را به هیأت مندرج در ماده (۲۶) قانون ارائه و بر اساس تصمیمات هیأت مذکور عمل خواهد شد.
- تبصره- انجام وظایف قانونی سازمان و نظام مهندسی استان تا زمانی که تشکیل نشده و همچنین در زمان تعطیل یا انحلال با وزارت راه و شهرسازی است و در هر حال وزارت مذکور موظف است ظرف مدت شش ماه نسبت به برگزاری انتخابات برای تشکیل سازمان‌های مذکور اقدام نماید.
- **ماده ۱۲۳-** دستورالعمل‌های موضوع مواد این آئین‌نامه ظرف شش ماه به وسیله وزارت راه و شهرسازی تهیه و ابلاغ می‌شود و در موارد سکوت یا ابهام در نحوه اجراء یا اعمال مواد آئین‌نامه یا دستورالعمل‌های مربوط طبق نظر وزیر راه و شهرسازی عمل خواهد شد.
- **ماده ۱۲۴-** در اجرای مفاد ماده (۴۱) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴- در مورد اجراء و نظارت بر طرح‌های عمرانی (منظور در بودجه عمومی کشور) قانون برنامه و بودجه و ضوابط منبعت از آن جایگزین ضوابط مندرج در این آئین‌نامه خواهد بود.

اصلاحات و الحاقات آئین نامه اجرایی تا پایان سال ۱۳۹۴

بسمه تعالی

وزارت مسکن و شهرسازی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۰۴/۳۰ بنا به پیشنهاد شماره ۵۰۲۳/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۸۰/۰۹/۲۴ وزارت مسکن و شهرسازی و به استناد ماده (۴۲) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان- مصوب ۱۳۷۴- آئین نامه اجرایی قانون یاد شده (موضوع تصویب نامه های شماره ۱۲۳۳۷۹/ت/۱۷۴۹۶هـ - مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ و ۹۸۰۷/ت/۱۸۹۷۲هـ - مورخ ۱۳۷۹/۰۳/۱۱) را به شرح زیر اصلاح نمود:

۱- ماده (۵۳) و تبصره (۱) آن به شرح زیر اصلاح می شوند:

ماده ۵۳- جلسات مجمع عمومی به دعوت هیأت مدیره در موارد زیر تشکیل می شوند:
الف- جلسات مجمع عمومی به طور عادی سالی یک بار.

ب- جلسات مجمع عمومی به طور فوق العاده به تعداد دفعات و در زمان هایی که در جلسه عادی تعیین می شود و یا در مواردی که وزارت راه و شهرسازی یا بازرس (بازرسان) و یا با تصویب شورای مرکزی و یا دو سوم اعضای هیأت مدیره و یا حداقل بیست درصد اعضای نظام مهندسی استان تشکیل آن را از هیأت مدیره خواستار می شوند.

تبصره ۱- در مواردی که اشخاص و مراجع مذکور در بند (ب) درخواست تشکیل مجمع عمومی به طور فوق العاده را نمایند، هیأت مدیره مکلف است به فاصله حداکثر ۴۵ روز نسبت به تشکیل جلسه مجمع عمومی اقدام نماید. در صورت استنکاف هیأت مدیره از تشکیل جلسه مجمع عمومی در مدت مذکور، بازرس (بازرسان) مکلفند با اطلاع وزارت راه و شهرسازی اقدامات لازم را به منظور تشکیل جلسه مجمع عمومی به عمل آورند.

۲- ماده (۵۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

جلسات مجمع عمومی با حضور حداقل نصف به اضافه یک نفر کلیه اعضا، رسمیت می یابد و تصمیمات آن با رأی موافق نصف به اضافه یک عده حاضر در جلسه معتبر می باشد، در صورت

عدم حصول اکثریت لازم برای رسمیت یافتن جلسه در نوبت اول، جلسه دوم به فاصله حداکثر ۲۰ روز پس از آن مجدداً تشکیل و با حضور هر تعداد شرکت‌کننده رسمیت خواهد یافت و تصمیمات آن با رأی مثبت نصف به اضافه یک عده حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

۳- ماده (۵۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۶- مجمع عمومی توسط هیأت رئیسه موقت مرکب از مسن‌ترین عضو به عنوان رئیس سنی و جوان‌ترین عضو به عنوان منشی و دو ناظر که با رأی اعضای حاضر انتخاب می‌شوند، تشکیل می‌گردد. هیأت رئیسه اصلی مجمع عمومی استان از بین اعضای داوطلب و با رأی اعضای حاضر در مجمع عمومی، با اکثریت نسبی انتخاب خواهند شد. هیأت رئیسه اصلی مجمع عمومی مرکب از رئیس و یک منشی و دو ناظر خواهد بود.

از مذاکرات و تصمیمات مجمع عمومی صورتجلسه‌ای در سه نسخه توسط منشی تدوین و پس از امضای هیأت رئیسه مجمع عمومی، به رؤیت و امضای بازرس (بازرسان) سازمان استان می‌رسد و نسخ آن به ترتیب به دبیرخانه نظام مهندسی استان، اداره کل راه و شهرسازی استان و دفتر شورای مرکزی ارسال می‌شود.

۴- ماده (۷۱) به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

هیأت مدیره که از اعضای اصلی تشکیل می‌شود، در اولین جلسه خود هیأت رئیسه‌ای مرکب از یک رئیس، دو نایب رئیس و یک دبیر با تعداد آرای نصف به علاوه یک نفر اعضای اصلی هیأت مدیره برای مدت یک سال انتخاب می‌کند و تجدید انتخاب آنان در سال‌های بعد بلامانع است. هیأت رئیسه از بین خود و یا از میان هیأت مدیره یک نفر را با تأیید هیأت مدیره به عنوان خزانه‌دار انتخاب می‌کند. رئیس هیأت مدیره، رئیس سازمان نظام مهندسی استان می‌باشد.

تبصره- چنانچه آرای مأخوذه در مورد هر یک از اعضای هیأت رئیسه مساوی باشد و هیأت مدیره نتواند حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز نسبت به انتخاب عضوی که در مورد آن توافق حاصل نگردیده اقدام نماید و نیز اگر هیأت مدیره نتواند پس از انقضای مدت یک ساله عضویت و یا در صورت فوت یا حجر یا تعلیق یا لغو عضویت هر یک از اعضای هیأت رئیسه نسبت به انتخاب جایگزین ظرف مدت مذکور اقدام کند، هیأت مدیره مکلف است موضوع را بلافاصله به

شورای مرکزی منعکس نماید و شورای مزبور مکلف است عضو یا اعضای جایگزین را از بین اعضای هیأت مدیره به طور موقت تا زمان حصول توافق برای انتخاب اعضای مزبور توسط هیأت مدیره تعیین و معرفی نماید.

۵- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۷۳) اضافه می شود:

تبصره- در مواردی که مجمع عمومی پس از استماع گزارش بازرس (بازرسان) عملکرد یا ترازنامه سالیانه هیأت مدیره را تأیید و تصویب نکند، موارد اشکال و ابهام را دقیقاً مشخص و به انضمام ترازنامه جهت انجام اصلاحات لازم به هیأت مدیره اعاده می نماید. هیأت مدیره مکلف است ظرف یک ماه مراتب را مورد رسیدگی قرار داده و پس از انجام اصلاحات لازم و تأیید بازرس یا بازرسان، ترازنامه را جهت تصویب به مجمع عمومی تسلیم نماید. چنانچه مجدداً ترازنامه به تصویب مجمع عمومی نرسد هیأت مدیره بلافاصله مراتب را به شورای مرکزی منعکس می نماید، و نظر نهایی شورای مرکزی برای هیأت مدیره لازم الاجراء خواهد بود.

۶- ماده (۱۰۱) به شرح زیر اصلاح می گردد:

مرجع رسیدگی به شکایات از اعضای هیأت مدیره و شورای انتظامی استان و تخلفات آنان به اعتبار وظایف آنها در هیأت مدیره یا شورای انتظامی استان، شورای انتظامی نظام مهندسی خواهد بود.

۷- متن زیر به عنوان بند (ف) به ماده (۱۱۴) اضافه می شود:

ف- رسیدگی و اتخاذ تصمیم در خصوص ترازنامه و عملکرد مالی هیأت مدیره که به تصویب مجمع عمومی سازمان استان نرسیده باشد.

۸- در انتهای ماده (۱۱۴) بند (ف) به بند (ق) تبدیل می شود.

تأمین باقیمانده اعضای هیأت مدیره از رشته‌ها و گروه‌های دیگر بدون توجه به رشته و به ترتیب حائزین اکثریت آراء انتخاب خواهند شد.

جدول تعداد اعضای هیأت مدیره در هر یک از رشته‌های اداری

ردیف	گروه ۱		گروه ۲		گروه ۳		گروه ۴		گروه ۵		گروه ۶		گروه ۷		تعداد اعضای هیأت مدیره	رشته‌ها
	حقیق	افتقار	حقیق	افتقار	حقیق	افتقار	حقیق	افتقار	حقیق	افتقار	حقیق	افتقار	حقیق	افتقار		
۱	۵۰ تا ۳۰۰ نفر		۱ نفر		۱۱ نفر		۱۱ نفر		۵ نفر		۱ نفر		۲ نفر		۲	عمومی
	۳۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر		۱ نفر		۱۳ نفر		۱۳ نفر		۷ نفر		۱ نفر		۲ نفر			
۲	۱۰۰ تا ۵۰۰ نفر		۱ نفر		۱۱ نفر		۱۱ نفر		۵ نفر		۱ نفر		۲ نفر		۲	گروه تخصصی
	۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر		۱ نفر		۱۳ نفر		۱۳ نفر		۷ نفر		۱ نفر		۲ نفر			
۳	۱۰ تا ۱۵۰۰۰ نفر		۱ نفر		۱۵ نفر		۱۵ نفر		۸ نفر		۱ نفر		۲ نفر		۲	گروه تخصصی
	۱۵۰۰۰ تا ۱۵۰۰۰۰ نفر		۱ نفر		۱۵ نفر		۱۵ نفر		۸ نفر		۱ نفر		۲ نفر			
۴	۲۵ عضو		۱ نفر		۲۵ عضو		۲۵ عضو		۱۳ عضو		۱ نفر		۱ نفر		۲	گروه تخصصی
	۱۵۰۰۰۰ تا ۱۵۰۰۰۰۰ نفر		۱ نفر		۲۵ عضو		۲۵ عضو		۱۳ عضو		۱ نفر		۱ نفر			
۵	۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۲	گروه تخصصی
	۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر			
۶	۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۲	گروه تخصصی
	۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر			
۷	۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۲	گروه تخصصی
	۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر		۱ نفر			

انجمن ملی حقوق بشر ایران
(NSHR)

۵- در ماده (۶۲) اصلاحات زیر انجام می شود:

الف- عبارت «حداقل ده سال» به عبارت «حداقل هفت سال» تغییر می یابد.

ب- اعداد (۳۰۰) و (۲۵۰۰) به ترتیب به (۲۰۰۰) و (۵۰۰۰) و عبارت «۳ نفر» به عبارت «۳ تا ۵ نفر» تغییر می یابد.

۶- در ماده (۶۶) اصلاحات زیر انجام می شود:

الف- عبارت های «هیأت اجرایی انتخابات» به عبارت «رئیس سازمان مسکن و شهرسازی استان» اصلاح می شود.

ب- عبارت «مراجع ذیربط استعلام و رونوشت آن را برای دستگاه و نظارت ارسال» به عبارت «ادارات کل اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی استان و شورای انتظامی استان استعلام و نتایج را به هیأت اجرایی ارائه نماید هیأت اجرایی موظف است» اصلاحی می شود.

۷- در ماده (۷۱) بعد از عبارت «یک دبیر» عبارت «را به ترتیب و به طور مجزا با اکثریت آرای نسبی اعضای اصلی هیأت مدیره» اضافه می شود؛ همچنین متون زیر به عنوان تبصره (۱) و (۲) به ماده یاد شده الحاق می شود:

تبصره ۱- رئیس نظام مهندسی استان باید موظف بوده و به طور تمام وقت در محل حضور داشته باشد، چنانچه شخص یاد شده در یکی از ادارات دولتی یا مؤسسات و نهادهای عمومی اشتغال به کار داشته باشد، مسئولان مراجع یاد شده مکلفند با مأموریت شخص مذکور به نظام مهندسی استان موافقت نمایند.

تبصره ۲- چنانچه آرای مأخوذه در مورد هر یک از اعضای هیأت رئیسه مساوی باشد عضو مربوط به قید قرعه انتخاب می شود و یا چنانچه در صورت فوت یا حَجْر یا تعلیق یا لغو عضویت هر یک از اعضای هیأت رئیسه نسبت به انتخاب جایگزین، ظرف یک ماه توافق حاصل نشود هیأت مدیره مکلف است موضوع را بلافاصله به شورای مرکزی منعکس نماید، شورای مزبور مکلف است ظرف یک ماه عضو یا اعضای مورد نظر را از بین اعضای هیأت مدیره تعیین معرفی نماید.

۸- متن زیر جایگزین ماده (۷۲) می شود:

ماده ۷۲- جلسات هیأت مدیره حداقل ماهی سه بار تشکیل می‌شود و با حضور دو سوم اعضای اصلی رسمیت می‌یابد. تصمیمات و مصوبات هیأت مدیره با رعایت نصاب اکثریت نصف به اضافه یک اعضای حاضر معتبر بوده و توسط دبیر در دفتر مخصوصی ثبت و به امضای اعضای حاضر در جلسه می‌رسد و اسامی غائبین ذیل آن ذکر می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه هر یک از اعضای اصلی هیأت مدیره چهار جلسه پیاپی یا هشت جلسه متناوب در مدت شش ماه بدون عذر موجه و به تشخیص شورای مرکزی غیبت نمایند مستعفی شناخته می‌شوند و عضو علی‌البدل جایگزین آنها خواهد شد.

تبصره ۲- در صورت فوت، استعفاء، حجر یا سلب صلاحیت قانونی هر یک از اعضای هیأت مدیره، عضو علی‌البدل جایگزین آنها خواهد شد.

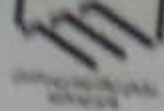
تبصره ۳- در صورتی که هر یک از اعضاء هیأت مدیره به اعتبار عضویت در هیأت مدیره نظام مهندسی استان در شوراها، کمیسیون‌ها، کارگروه‌ها و امثال آن عضویت داشته باشند، در صورت خروج از عضویت هیأت مدیره به هر دلیل، عضویت ایشان در نهادهای مذکور نیز منتفی می‌شود.

تبصره ۴- در مواقعی که هنگام جایگزینی عضو علی‌البدل به عنوان عضو اصلی در رشته یا رشته‌های مربوط به تعداد کافی عضو علی‌البدل در همان رشته یا گروه نباشد، از اعضای علی‌البدل رشته‌های دیگر به ترتیب آرای مأخوذه در زمان برگزاری انتخابات تعیین می‌شود به نحوی که تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره از چهار پنجم اعضای اصلی کمتر نباشد، هیأت مدیره به ادامه وظایف خود تا پایان دوره ادامه می‌دهد ولی هرگاه تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره از چهار پنجم کل اعضای اصلی کمتر شود، بلافاصله نسبت به برگزاری انتخابات برای تکمیل تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل برای مدت باقیمانده دوره اقدام خواهد شد.

این تصویبنامه در تاریخ ۱۳۸۸/۰۲/۱۴ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

پرویز داودی

معاون اول رئیس جمهور

شماره: ۵۳۳۱۴ رهت ۵۲۸ هـ

تاریخ: ۱۳۸۷/۲/۱۰

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

وزارت مسکن و شهرسازی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۰۲/۰۶ بنا به پیشنهاد شماره ۱۱۷۸۰/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۸۷/۰۲/۰۴ وزارت مسکن و شهرسازی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمودند:

این نامه اصلاحی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان موضوع تصویب نامه شماره ۴۳۳۲۸/۳۳۳۱۴ مورخ ۱۳۸۷/۰۲/۱۶ به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- متن زیر جایگزین تبصره الحاقی به ماده (۵۹) می گردد:

تبصره- هرگاه اعضای هیئت مدیره در دوره مدیریت خود هر یک از شرایط فوق را از دست دهند ادامه عضویت آنان در هیئت مدیره منتفی می شود.

۲- در ماده (۶۰) عبارت «رشته های اصلی» به عبارت «رشته های اصلی ساختمان» اصلاح می گردد.

- ۳- در ماده (۶۶) اصلاح عبارت «هیأت اجرایی انتخابات» به عبارت «رئیس سازمان مسکن و شهرسازی استان» کان لم یکن می‌گردد.
- ۴- شماره بندهای (۵)، (۶)، (۷) و (۸) به ترتیب به شماره (۴)، (۵)، (۶) و (۷) تغییر می‌یابد.

پرویز داودی
معاون اول رئیس جمهور

شماره: ۱۹۳۰۵۰/ت ۴۳۸۷۳ ک

تاریخ: ۱۳۸۸/۱۰/۰۱

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

وزارت مسکن و شهرسازی

وزیران عضو کارگروه مسکن در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۰۹/۲۹ با توجه به نظر رئیس مجلس شورای اسلامی، موضوع نامه شماره ۵۳۲/۴۲۸۱۷ هـ/پ مورخ ۱۳۸۸/۰۸/۲۶ تصویب نمودند:

آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، موضوع تصویب نامه شماره ۲۳۱۴۰/ت/۴۲۴۲۸ ک مورخ ۱۳۸۸/۰۲/۱۶ به شرح زیر اصلاح می شود:

متن زیر به عنوان تبصره های (۱) و (۲) به ماده (۶۰) الحاق می گردد:

تبصره ۱- تا زمانی که تعداد اعضای نظام مهندسی هیچ یک از استان ها به نصاب مقرر برای تعیین هیأت مدیره ۲۵ نفره نرسیده باشد، تعداد اعضای هیأت مدیره استانی که بالاترین اعضای را در سازمان های نظام مهندسی دارد، ۲۵ نفر خواهد بود. در استان هایی که شرایط مذکور در این تبصره را داشته باشند، بر اساس انتخابات به عمل آمده و آرای مأخوذه که به تأیید هیأت اجرایی رسیده است، وزارت راه و شهرسازی با رعایت ماده (۱۲) قانون، اعتبارنامه اعضای هیأت مدیره را صادر خواهد نمود.

تبصره ۲- در صورتی که در مورد سازمان های نظام مهندسی استانی که تعداد اعضای آن تا دو هزار نفر باشد، داوطلب واجد شرایط برای تشکیل هیأت مدیره ۷ نفره به ازای یک نفر در هر رشته اصلی وجود نداشته باشد، تعداد اعضای هیأت مدیره ۵ نفر خواهد بود.
این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۷/۰۹/۲۹ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمد رضا رحیمی
معاون اول رئیس جمهور

شماره: ۱۶۰۲۷۷/ت ۵۲۶۶۰ هـ

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۲/۰۵

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت مسکن و شهرسازی

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۱۲/۰۲ به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:
آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان- مصوب ۱۳۷۵- موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۳۳۷۹/ت/۱۷۴۹۶ هـ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می شود:

- ۱- متن زیر به عنوان ماده (۲ مکرر) به آئین نامه الحاق می شود:
ماده ۲ مکرر- اصول اخلاق حرفه ای که همه اشخاص در ارائه خدمات مهندسی خود ملتزم به رعایت و لحاظ کردن آن هستند به شرح زیر می باشد:
۱- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع.

- ۲- انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه‌ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق عمومی، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد.
  - ۳- رفتار شرافتمندانه، مسئولانه، توأم با امانتداری، رازداری، انصاف و حسن نیت و منطبق بر دانش حرفه‌ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد.
  - ۴- احتراز از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد.
  - ۵- اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد.
- مصادیق رفتارهای مشمول رعایت یا نقض اصول فوق در حرفه‌های مهندسی موضوع قانون، بر اساس نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان خواهد بود که پس از کسب نظر از شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تشکلهای قانونی و رسمی مرتبط با حرفه، با تصویب وزیر راه و شهرسازی ابلاغ می‌شود.
- تبصره ۱-** از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این تصویب‌نامه، نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به مواد آزمون‌های اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی موضوع ماده (۵) آئین‌نامه افزوده می‌شود.
- تبصره ۲-** در هر سازمان استان با انتخاب هیأت مدیره، کارگروهی متشکل از مهندسان موجه و مشهور به پایبندی به اخلاق حرفه‌ای در رشته‌های اصلی مهندسی تحت عنوان کارگروه ترویج و پایش اخلاق حرفه‌ای تشکیل می‌شود. این کارگروه‌ها در چارچوب ترتیباتی که شورای مرکزی معین و ابلاغ می‌کند عهده‌دار وظایف زیر خواهند بود:
- ۱- آموزش و ترویج اصول اخلاق حرفه‌ای و نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به اعضای سازمان استان.
  - ۲- پایش مستمر و ارزیابی ادواری میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای و همه‌گیری رعایت آن به وسیله اعضای سازمان استان و تشخیص موانع توسعه آن و پیگیری رفع آنها و ارسال آن برای انتشار عمومی در ارکان نظام مهندسی در سطح کشور.

۳- پیشنهاد اعمال اصلاحات اعم از تغییر و تکمیل مصادیق و معیارهای رفتار حرفه‌ای اخلاقی به شورای مرکزی برای ارائه به وزارت راه و شهرسازی.

۲- در ماده (۳) واژه "اجراء"، پیش از عبارتهای "کنترل، نظارت و نظایر آن" و "کنترل و نظارت" اضافه می‌شود.

۳- متن زیر به عنوان بند (ح) به ماده (۷) اضافه می‌شود و بند (ح) قبلی به عنوان بند (خ) تلقی می‌شود:

ح- کارت پایان خدمت نظام وظیفه یا کارت معافیت.

۴- در بند (الف) ماده (۴۶) عبارت "نقل مکان" به عبارت "تغییر اقامتگاه" اصلاح و متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده مذکور الحاق و تبصره قبلی به عنوان تبصره (۱) تلقی می‌شود:

تبصره ۲- احراز شرایط و مدارک عضویت در نظام مهندسی استان به عهده هیأت مدیره است. هیأت مدیره موظف است اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای شرایط عضویت را با اخذ مدارک لازم به عضویت نظام مهندسی استان بپذیرد. در صورت احراز هر یک از شرایط فوق، به صورت مستند، این عضویت توسط هیأت مدیره نظام مهندسی استان پس از دو اختطار کتبی، هر یک به فاصله پانزده روز، قطع می‌شود.

۵- تبصره (۱) ماده (۵۲) به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به ماده مذکور اضافه می‌شود:

تبصره ۱- هر عضو حقیقی نظام مهندسی استان می‌تواند حداکثر از دو عضو دیگر برای حضور در مجمع عمومی و دادن رأی، وکالت بگیرد. وکالت‌نامه باید در دفتر اسناد رسمی یا حداقل بیست و چهار ساعت قبل در سازمان استان تنظیم و امضاء شده باشد. اعضای که حق رأی خود را تفویض می‌کنند باید کارت عضویت خود را برای حضور در مجمع عمومی ضمیمه وکالت‌نامه کنند و نمی‌توانند جداگانه در مجمع عمومی و رأی‌گیری شرکت نمایند.

تبصره ۳- نحوه تشکیل و اداره مجمع عمومی طبق شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد شورای مرکزی توسط هیأت عمومی تصویب و توسط وزیر راه و شهرسازی تأیید می‌شود.

۶- در ماده (۵۴)، عبارت "۲۰ روز" به عبارت "۳۰ روز" اصلاح می‌شود.

۷- ماده (۵۹) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۹- احراز شرط حسن شهرت اجتماعی و شغلی و رعایت اخلاق و شئون مهندسی، موضوع بند (۳) ماده (۱۱) قانون و دارا بودن حداقل صلاحیت علمی و حرفه‌ای، موضوع بند (۶) ماده یاد شده، برای داوطلبان عضویت در هیأت مدیره نظام مهندسی استان به شرح زیر می‌باشد:

الف- حسن شهرت اجتماعی و شغلی و رعایت اخلاق و شئون مهندسی:

۱- نداشتن محکومیت انتظامی قطعی درجه سه یا بالاتر در زمان تسلیم درخواست داوطلبی، یا گذشت ۷ سال از زمان صدور رأی قطعی مذکور.

۲- نداشتن محکومیت قضایی در امور مدنی و حقوقی مرتبط با فعالیت‌های حرفه‌ای بیش از یک بار.

۳- نداشتن سابقه ورشکستگی به تقصیر یا تقلب در فعالیت‌های حرفه‌ای خود یا بیش از دو بار خلع ید در پیمانکاری عمرانی خود.

۴- عدم تخطی از اصول و شئون اخلاق و رفتار حرفه‌ای مذکور در ماده (۲ مکرر) و نظام‌نامه آن به نحوی که منجر به محکومیت انتظامی قطعی درجه سه یا بالاتر شده باشد.

تبصره- اثبات تخطی از اصول مذکور مستلزم ارائه دلیل معتبر و دادن فرصت مناسب به داوطلب برای پاسخ نسبت به آن می‌باشد.

ب- صلاحیت علمی:

۱- دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در یکی از رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان که درخواست عضویت برای آن را در هیأت مدیره دارد. عناوین رشته‌ها از جهت اصلی یا مرتبط بودن مدرک تحصیلی توسط کمیسیون موضوع تبصره (۲) ماده (۷) قانون تعیین و به تصویب وزیر راه و شهرسازی می‌رسد.

تبصره- مدارک پیوسته بالاتر از کارشناسی در تمام رشته‌های اصلی یا مدرک ناپیوسته بالاتر از کارشناسی در رشته‌های اصلی که فاقد دوره کارشناسی در ایران در زمان فراغت از تحصیل تا ۱۰ سال پس از تصویب قانون بوده یا دارای مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های اصلی دیگر باشد، پذیرفته خواهد بود.

۲- گذراندن سه دوره آموزشی مصوب وزارت راه و شهرسازی مربوط به حرفه مهندسی پس از دوره کارشناسی و اخذ گواهینامه مورد قبول وزارت راه و شهرسازی.

پ- صلاحیت حرفه‌ای:

۱- دارا بودن پروانه اشتغال به کار مهندسی پایه یک معتبر در رشته‌ای که داوطلب خواهان عضویت در هیأت مدیره در آن رشته است به علاوه حداقل دو سال سابقه فعالیت حرفه‌ای از تاریخ صدور پروانه اشتغال به کار در صلاحیت پایه یک.

۲- اشتغال به یکی از امور فنی زیر در رشته مهندسی که برای آن درخواست عضویت در هیأت مدیره دارد در ۵ سال مداوم آخر یا ۱۰ سال متناوب متصل به زمان تسلیم درخواست داوطلبی:

یک- انجام طراحی، محاسبه، نظارت، عملیات اجرایی، تولید و نصب، نقشه‌برداری، راهبری، نگهداری، کنترل و بازرسی، امور آزمایشگاهی و کارشناسی و مانند این عناوین.

دو- مدیریت مستقیم همراه با مشارکت حرفه‌ای در فعالیت‌های فوق.

سه- آموزش و تحقیق در زمینه‌های حرفه‌ای رشته مورد تقاضا.

تبصره ۱- برای داوطلبانی که به دلیل ریاست نظام مهندسی استان اشتغال تمام وقت آنان به امور حرفه‌ای در تمام یا بخشی از ۵ سال مذکور ناممکن بوده، داشتن مجموعاً ۵ سال فعالیت حرفه‌ای یا آموزشی و تحقیقی در سال‌های متصل به زمان داوطلبی بدون احتساب دوران ریاست نظام مهندسی استان الزامی است.

تبصره ۲- داشتن حداقل یک سال سابقه عضویت در نظام مهندسی همان استان، قبل از تقاضای داوطلبی الزامی است.

تبصره ۳- به منظور رفع تعارض منافع و تسهیل رقابت سالم و اجتناب از اختلال در انجام وظایف، تصدی همزمان کارکنان دستگاه‌های نظارتی یا اجرایی مرتبط با موضوع قانون، مجاز نمی‌باشد.

تبصره ۴- داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون و این ماده در تمام دوره عضویت در هیأت مدیره الزامی است و هرگاه عضو هیأت مدیره شرایط مذکور را از دست دهد، علاوه بر از دست دادن عضویت در هیأت مدیره از کلیه سمت‌هایی که به اعتبار این عضویت احراز کرده، ساقط می‌شود.

۸- در ماده (۶۰)، عبارت "با توجه به حایزین اکثریت آراء در همان رشته (قبل از تعیین علی‌البدل) انتخاب خواهند شد و در صورت نبودن واجد شرایط" حذف و عبارت "اعضای مذکور هیأت مدیره شامل اعضای اصلی و علی‌البدل می‌باشد." به انتهای تبصره (۲) ماده (۶۰) اضافه می‌شود:

۹- در تبصره (۴) ماده (۷۲)، بعد از عبارت "در همان رشته یا گروه نباشد" عبارت "از اعضای علی‌البدل رشته‌های دیگر به ترتیب آرای ماخوذه در زمان برگزاری انتخابات تعیین می‌شود به نحوی که" اضافه می‌شود و حرف "و" قبل از عبارت "تعداد اعضای" حذف می‌شود.

۱۰- بندهای (۱۸)، (۳۰) و (۳۱) ماده (۷۳) حذف و به عنوان بند (ف) به شرح زیر به ماده (۱۱۴) اضافه و شماره و عنوان سایر بندها در مواد مذکور به ترتیب اصلاح می‌شود:

ف- تهیه و تنظیم نظام‌نامه‌های اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی، تشکیلاتی، کمیسیون‌های تخصصی و دفاتر نمایندگی و سایر نظام‌نامه‌های ساختاری نظام مهندسی استان‌ها به طور همسان برای سراسر کشور.

۱۱- در ماده (۷۵)، بعد از واژه "نمایندگی" عبارت "و اداره" اضافه می‌شود.

۱۲- ماده (۷۹) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۹- هر یک از گروه‌های تخصصی دارای یک هیأت رئیسه متشکل از هفت نفر خواهد بود که از بین داوطلبان در رشته مربوط که شرایط آنان به ترتیب زیر احراز می‌شود به وسیله اعضای نظام مهندسی استان در همان رشته به ترتیب اکثریت آراء برای سه سال انتخاب می‌شوند. تجدید انتخاب آنان برای دوره‌های بعد بلامانع است. اعضای هیأت رئیسه گروه‌های تخصصی باید دارای کلیه شرایط داوطلبان عضویت در هیأت مدیره بوده و ضمناً از اشخاص دارای سوابق و اشتغال علمی و حرفه‌ای شاخص در رشته خود باشند.

بررسی احراز شرایط مذکور به وسیله کارگروه‌های پنج نفره سنجش در هر رشته متشکل از دو عضو به انتخاب شورای مرکزی خارج از اعضای این شورا، دو عضو به انتخاب شورای تدوین مقررات ملی ساختمان و یک عضو آن رئیس نظام مهندسی استان ذیربط خواهد بود. اعضای

کارگروه هر رشته غیر از رئیس نظام مهندسی استان، از اشخاص شاخص همان رشته معرفی می‌شود.

دبیرخانه کارگروه‌های سنجش در شورای مرکزی مستقر می‌باشد و وزارت راه و شهرسازی بر فعالیت آنها نظارت خواهد نمود.

هیأت رئیسه گروه تخصصی، هیأت مشورتی علمی و حرفه‌ای بوده و در موضوعات تخصصی مرجعیت دارد.

۱۳- متن زیر به عنوان ماده (۸۲ مکرر) به آئین‌نامه الحاق می‌شود:

ماده ۸۲ مکرر- الف- بازرسان نظام مهندسی استان باید علاوه بر داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون برای اعضای هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه یک، اطلاعات کافی در زمینه وظایف خود و عدم سابقه محکومیت انتظامی از درجه سه به بالا از پنج سال قبل از انتخاب باشند.
ب- اعضای شورای انتظامی نظام مهندسی استان باید علاوه بر داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون برای اعضای هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه یک، اطلاعات کافی حقوقی مرتبط با حرفه مهندسی و عدم سابقه محکومیت انتظامی از درجه سه به بالا باشند.

۱۴- در ماده (۸۵)، عبارت "دبیرخانه نظام مهندسی استان" به عبارت "دبیرخانه شورای انتظامی استان" و در تبصره (۴) ماده مذکور واژه "می‌تواند" به عبارت "مکلف است" اصلاح می‌شود.

۱۵- در ماده (۸۶)، عبارت "دبیرخانه نظام مهندسی استان که دبیرخانه شورای انتظامی استان نیز محسوب می‌شود" به عبارت "دبیرخانه شورای انتظامی استان" اصلاح می‌شود.

۱۶- ماده (۹۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹۰- مجازات‌های انتظامی به قرار زیر است:

الف- مجازات‌های انتظامی اصلی:

درجه ۱- اخطار کتبی با درج در پرونده عضویت در نظام مهندسی استان.

درجه ۲- توبیخ کتبی با درج در پرونده عضویت در نظام مهندسی استان.

- درجه ۳- محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت سه ماه تا یک سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت محرومیت.
- درجه ۴- محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت یک سال تا سه سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت محرومیت.
- درجه ۵- محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت سه سال تا پنج سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت محرومیت.
- درجه ۶- محرومیت دائم از عضویت نظام مهندسی استان‌ها و استفاده از پروانه اشتغال.

ب- مجازات‌های انتظامی تبعی:

- ۱- سلب امتیاز کسب‌شده در مواردی که کسب امتیاز حرفه‌ای یا سازمانی از قبیل عضویت در سازمان استان و ارکان آن یا اخذ و ارتقای پایه پروانه اشتغال از طریق انجام تخلف انتظامی باشد، در صورت محکومیت قطعی درجه سه به بالا.
- ۲- محرومیت از انتخاب شدن به سمت عضو هیأت مدیره سازمان استان تا پنج سال پس از قطعیت حکم مجازات انتظامی درجه سه تا درجه پنج و محرومیت از تصدی یا انتخاب شدن به سمت عضو شورای انتظامی و بازرس نظام مهندسی استان، شورای مرکزی و شورای انتظامی نظام مهندسی به مدت دو برابر مدت محرومیت استفاده از پروانه اشتغال فقط برای محکومان به مجازات انتظامی درجه‌های چهار و پنج و محرومیت دائم از انتخاب شدن یا تصدی تمام سمت‌های مذکور در این بند برای محکومان به مجازات انتظامی درجه شش.

تبصره ۱- شورای انتظامی مکلف است محکومیت به مجازات‌های انتظامی تبعی را در متن احکام صادره آن شورا ذکر کند.

تبصره ۲- اشخاصی که به سه مرتبه محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال محکوم شده باشند، در صورتی که برای دفعات بعدی مرتکب تخلفی شوند که باز هم مستلزم اعمال مجازات محرومیت موقت از درجه چهار یا پنج باشد، به مجازات مربوط به اضافه یک برابر مجموع مدت محرومیت‌های قبلی از استفاده از پروانه اشتغال و ضبط آن یا مجازات درجه شش محکوم خواهند شد.

تبصره ۳- محکومان به مجازات درجه شش پس از گذراندن ۱۰ سال از زمان قطعیت رأی انتظامی می‌توانند از **شورای انتظامی** نظام مهندسی تقاضای عضویت مجدد و رفع منع استفاده از پروانه اشتغال نمایند. در صورت نظر مثبت شورای انتظامی نظام مهندسی و موافقت رئیس شورای مرکزی، موضوع توسط رئیس شورای مرکزی به وزیر راه و شهرسازی پیشنهاد و با تصویب وی عضویت متقاضی در نظام مهندسی استان و اخذ پروانه اشتغال جدید با احراز شرایط و آزمون و آموزش اعمال می‌شود. مجازات تبعی مشمول بخشودگی فوق نمی‌شود.

تبصره ۴- مجازات انتظامی اشخاص حقوقی که به صورت محرومیت آنها از استفاده از پروانه اشتغال به کار اعمال می‌شود مانع اعمال مجازات انتظامی بر مدیر عامل و سایر اشخاص حقیقی که به طور مستقیم و مؤثر در تخلف شخص حقوقی دخیل بوده‌اند، نیست.

تبصره ۵- اشخاصی که به سه مرتبه محرومیت موقت از استفاده از پروانه اشتغال محکوم شده باشند، در صورتی که برای دفعات بعدی مرتکب تخلفی شوند که باز هم مستلزم اعمال مجازات محرومیت موقت از درجه چهار یا پنج باشد، به مجازات مربوط به اضافه یک برابر مجموع مدت محرومیت‌های قبلی از استفاده از پروانه اشتغال و ضبط آن و یا مجازات از نوع درجه شش محکوم خواهند شد.

۱۷- ماده (۹۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹۱- تخلفات انتظامی موضوع قانون شامل تخلفات حرفه‌ای و تخلفات انضباطی زیر است و انجام آنها توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی عضو سازمان نظام مهندسی یا نظام کاردانی ساختمان، مستوجب محکومیت به مجازات‌های انتظامی در محدوده حداقل و حداکثرهای ذکر شده برای ارتکاب هر یک می‌باشد که متناسب با نوع، درجه اهمیت و آثار تخلف و حسن و سوء سابقه متخلف و درجه تجری وی به هنگام تخلف از حیث قصد، آگاهی، بی‌پروایی و بی‌مبالاتی تعیین و مورد صدور حکم قرار می‌گیرد:

الف- تخلفات حرفه‌ای:

۱- عدم رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی، الزامات مقررات ملی ساختمان، آئین کارها و آئین‌نامه‌های لازم‌الرعایه و استانداردهای اجباری در انجام خدمات مهندسی یا انجام هرگونه فعل یا

ترک فعل که مخالف یا متناقض با آنها باشد اعم از آن که مستقیماً یا توسط عوامل تحت مدیریت، کنترل و نظارت شخص صورت پذیرد به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه پنج.

۲- عدم انجام یا قصور و تقصیر در انجام وظایف حرفه‌ای که به موجب قوانین و مقررات موظف به آن است یا تعهدات قراردادی یا خلف وعده مکرر در مورد انجام آنها به نحوی که موجب زیان یا تضییع حقوق صاحب‌کار یا اشخاص ثالث شود یا به اموال عمومی، منابع مواد و انرژی یا محیط‌زیست آسیب رساند، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.

۳- تحمیل هزینه‌های عرفاً فاحش غیر ضروری به کارفرما، اعم از آنکه خود در آن ذینفع باشد یا نباشد به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.

۴- اشتغال به حرفه‌های مهندسی موضوع قانون یا پذیرفتن یا تمهد به انجام کاری که شرایط روانی- به تشخیص قطعی مراجع قضایی- یا شرایط قانونی یا مدرک صلاحیت معتبر یا ظرفیت اشتغال یا شرایط جسمی یا امکانات مالی و فنی لازم برای انجام آن را ندارد یا از دست بدهد یا مهلت اعتبار پروانه اشتغال به کار وی برای انجام آن کار خاتمه یافته باشد، یا تصدی یا اشتغال همزمان به دو یا چند شغل یا حرفه که انجام همزمان آنها با قوانین، مقررات یا ماده (۲ مکرر) این آیین‌نامه مغایرت داشته باشد، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

تبصره ۵- انجام خدمات مهندسی به عنوان کارآموز یا استخدامی برای مهندسی که دارای شرایط قانونی باشد و تحت مسئولیت او صورت می‌گیرد، مشمول این بند نمی‌باشد.

۵- ارائه خدمات یا مشارکت در ارائه خدمات طراحی، محاسبه، اجرای طرح توسط اشخاص حقیقی و حقوقی که مسئولیت بررسی و تأیید نقشه و یا امور مربوط به کنترل و بازرسی آن طرح را در شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، سایر مراجع صدور پروانه ساختمان یا سازمان‌های دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی بر عهده دارند، در مدت تصدی همان شغل، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه پنج.

۶- تصدی همزمان مسئولیت در دو مرجع که یکی بر دیگری وظیفه نظارتی دارد، به مجازات انتظامی درجه دو تا چهار.

۷- تأیید غیر واقعی میزان عملیات انجام شده و صورت‌وضعیت یا مدارک فنی و مالی مشابه، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۸- امتناع از اظهارنظر کارشناسی پس از قبول انجام آن در مواردی که از طریق مراجع ذیصلاح قانونی نظرخواهی شده است، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.

۹- تعلل در تنظیم و تسلیم به موقع گزارش‌هایی که به موجب ضوابط و مقررات یا دستور مراجع ذیصلاح قانونی موظف به تهیه و تسلیم آنها به مراجع ذیربط بوده است، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.

۱۰- صدور گواهی یا ادای شهادت فنی خلاف واقع یا اعلام نظر رسمی و داوری و کارشناسی در موضوعات فنی بدون داشتن صلاحیت لازم به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۱- عدم رعایت بی‌طرفی در داوری یا کارشناسی یا عدم اعلام جهات رد به طرفین اختلاف، در صورت وجود، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۲- سپردن انجام کار حرفه‌ای به اشخاص فاقد صلاحیت فنی، حرفه‌ای و اخلاقی لازم برای انجام آن کار، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۳- قصور یا تقصیر مؤثر در خلع ید از شرکت تحت مدیریت یا محل اشتغال خود در امور ساختمانی، بیش از دو بار، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.

ب- تخلفات انضباطی:

۱- نقض مقررات انضباطی وضع شده به وسیله و در محدوده اختیارات مراجع نانونی سازمان نظام مهندسی ساختمان، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه دو.

۲- درج یا نشر یا نقل قول هر گونه متن، تصویر یا سایر موارد مغایر با اصول اخلاقی و شئون حرفه‌ای در رسانه‌های گروهی و شبکه‌های اجتماعی و پیام انبوه از درجه دو تا درجه پنج.

۳- سوء استفاده از عضویت یا موقعیت‌های شغلی و اداری نظام مهندسی استان به نفع خود یا غیر به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.

۴- تعلل یا عدم انجام به هنگام وظایف قانونی در هیأت مدیره، شورای انتظامی یا بازرسان نظام مهندسی استان به وسیله آن عضو یا اعضای ارکان مذکور که در تخلف دخیل باشند، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.

۵- انجام اقداماتی که موجب ایجاد اخلال در انجام وظایف قانونی و جاری سازمان نظام مهندسی ساختمان و ارکان آن شود یا نامه‌پراکنی یا سخنرانی که موجب اتهام، وهن و لطمه به حیثیت سایر مهندسان شود، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه چهار.

- ۶- بی‌توجهی به مفاد شیوه‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، اطلاعیه‌ها و اخطاریه‌های قانونی و مانند آنها، ابلاغی مراجع ذیربط قانونی که مکلف به رعایت آنها بوده، یا مبادرت به انجام کارهایی که در مقررات کاری از آن منع شده، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه چهار.
- ۷- تمکین در برابر دستور یا تقاضای نقض الزامات قانونی در امور حرفه‌ای بدون وجود اجبار و اکراه، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.
- ۸- تأسیس هر گونه مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه تحت هر نام برای انجام خدمات فنی و مهندسی بدون داشتن مدرک صلاحیت مربوط، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه سه.
- ۹- مراعات نکردن کامل حقوق معنوی مربوط به حرفه مهندسی همکاران مهندس خود اعم از شخص حقیقی یا حقوقی و معرفی محصول کار حرفه‌ای متعلق به دیگری به نام خود یا کارفرما یا مؤسسه خود، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.
- ۱۰- قرار دادن محصول کار حرفه‌ای خود در اختیار دیگری برای استفاده از آن به نام وی، به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه سه.
- ۱۱- اجازه سوء استفاده از نام و نشان خود یا شخص حقوقی متبوع خود به شخصی که به فعالیت اقتصادی یا مهندسی فریبکارانه یا غیر درستکارانه مبادرت می‌ورزد، به مجازات انتظامی از درجه سه تا پنج.
- ۱۲- عدم مراقبت از مهر، نشان، سربرگ و گذرواژه‌های خصوصی مورد استفاده در خدمات مهندسی و امضاهای الکترونیک خود به نحوی که منجر به سوء استفاده اشخاص ثالث شود، به مجازات انتظامی از درجه یک تا دو.
- ۱۳- استتکاف از امضای نقشه‌هایی که انفراداً یا به صورت گروهی به منظور اجرای تهیه و ارائه می‌کند، ولو آنکه در قبال آن حق‌الزحمه دریافت نکند، به مجازات انتظامی از درجه یک تا دو.
- ۱۴- جعل در اوراق و اسناد و مدارک حرفه‌ای و مدارک لازم برای دریافت پروانه اشتغال به کار و تصاویر آنها یا استفاده از سند مجعول، به مجازات انتظامی از درجه چهار تا درجه شش.
- ۱۵- دادن یا گرفتن هر گونه مال یا امتیاز خارج از ضوابط یا تبانی یا توسل به وسایل متقلبانه در انجام وظایف حرفه‌ای یا برای گرفتن یا برای واگذاری کار یا گرفتن یا دادن تأییدیه یا ردیه و مانند آنها در امور فنی و مهندسی، به مجازات انتظامی از درجه چهار تا درجه شش.
- ۱۶- سوء استفاده از اضطرار یا عدم اطلاع کارفرما برای گرفتن امتیاز یا حق‌الزحمه بسیار نامتناسب با عرف رایج برای انجام خدمات مهندسی از وی به مجازات انتظامی از درجه یک تا سه.

۱۷- تبانی در ارائه پیشنهاد قیمت در مناقصه و مزایده‌های مرتبط با طرح‌های ساختمانی و عمرانی، به مجازات از درجه چهار تا درجه شش.

۱۸- ارائه مدارک تقلب‌آمیز یا سابقه یا صلاحیت حرفه‌ای خود یا دیگری یا تقلب در آزمون‌ها یا توسل به راه‌های متقلبانه یا اظهارات خلاف واقع برای کسب امتیاز شغلی و حرفه‌ای یا احراز سمت یا جلب آراء در هر گونه انتخابات مربوط به حرفه، جز در موارد مقرر در جزء (۱۴) بند (ب) این ماده، به مجازات انتظامی از درجه سه تا درجه پنج.

۱۹- ورشکستگی به تقصیر و تقلب در فعالیت حرفه‌ای به موجب حکم قطعی قضایی، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.

۲۰- مبادرت مأموران کلیه نهادهای کنترل و بازرسی ساختمان از جمله شاغلان در شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان و شرکت‌های عهده‌دار کنترل طراحی و بازرسی ساختمان و طرح‌های شهرسازی و ترافیکی به بیش از دو بار رد انطباق طراحی یا اجرای ساختمان با مدارک فنی بدون دلیل موجه و مستند یا اخطار نابجا به صاحب‌کاران یا عدم اخطار به موقع توقف کار و رفع توقف کار به صاحب‌کاران، به مجازات انتظامی از درجه دو تا درجه پنج.

۲۱- انجام کار حرفه‌ای یا خرید خدمات حرفه‌ای بدون قرارداد کتبی به مجازات انتظامی از درجه یک تا درجه دو.

۲۲- نقض سایر الزامات اخلاق و شئون رفتار حرفه‌ای مذکور در نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاق مهندسی ساختمان ابلاغی وزارت راه و شهرسازی موضوع ماده (۲ مکرر) که در بندهای دیگر این ماده مجازاتی برای ارتکاب به آنها تعیین نشده، به مجازات انتظامی درجه یک تا درجه دو.

۲۳- استفاده از پروانه اشتغال به کار در دوره محکومیت انتظامی قطعی به عدم استفاده از آن، به مجازات انتظامی افزایش دوره محکومیت به دو برابر.

۲۴- اعلام نکردن یا کتمان محکومیت انتظامی خود در مواردی که فقدان آن شرط انجام کار یا گرفتن امتیاز حرفه‌ای است، به مجازات انتظامی درجه دو تا سه به علاوه سلب امتیاز کسب شده تا حدی که قابل سلب است.

تبصره ۱- چنانچه اعضای ارکان سازمان استان مرتکب تخلفات فوق شوند، این عضویت عامل تشدید مجازات در نظر گرفته خواهد شد.

تبصره ۲- شورای انتظامی می‌تواند در مواردی که وقوع تخلف را ناشی از ضعف اطلاعات و مهارت فنی متخلف یا عدم آشنایی وی با ضوابط و مقررات تشخیص دهد در حکم صادره خود، او را مکلف به گذراندن دوره آموزشی یا کارآموزی خاص در مدت معین و حداکثر شش ماه کند و تا زمان گذراندن دوره مذکور صلاحیت حرفه‌ای او را محدودتر کند.

تبصره ۳- در مواردی که تخلف دارای جنبه مجرمانه باشد استناد به آن برای صدور رأی محکومیت انتظامی منوط به قطعیت حکم کیفری صادره از مراجع قضایی است.

تبصره ۴- چنانچه شوراها انتظامی در حین رسیدگی به تخلفات انتظامی در جریان وقوع جرم غیر قابل گذشت قرار گیرند، مکلفند مراتب را به دادستان محل اعلام نمایند.

تبصره ۵- احکام محرومیت از استفاده از پروانه اشتغال به کار مهندسی در مورد اعضای سازمان استان که فاقد پروانه مذکور بوده یا اعتبار پروانه آنان منقضی شده به وزارت راه و شهرسازی اعلام می‌شود و در زمان صدور یا تمدید پروانه اشتغال به کار اعمال می‌شود.

تبصره ۶- اعمال مجازات تبعی در مورد آرای محکومیتی که متضمن لغو اعتبارنامه‌ها و یا احکام صادره توسط وزارت راه و شهرسازی، وزیر راه و شهرسازی و یا رئیس جمهور است، نیازمند رأی مثبت دو نماینده وزیر راه و شهرسازی در شورای انتظامی نظام مهندسی و تأیید صاحب سمت امضاءکننده آن اعتبارنامه یا حکم در زمان اجراء خواهد بود.

۱۸- در ماده (۹۷)، عبارت "دبیرخانه نظام مهندسی استان" به عبارت "دبیرخانه شورای انتظامی استان" اصلاح می‌شود.

۱۹- در تبصره ماده (۱۰۰)، عبارت ظرف "سه ماه" به واژه "بلافاصله" اصلاح می‌شود.

۲۰- ماده (۱۰۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۰۱- جهات رد اعضای شورای انتظامی برای رسیدگی در پرونده‌های انتظامی به شرح زیر است و هر یک از اعضای شورای انتظامی در صورت وجود هر یک از شرایط زیر در یک پرونده شکایت، در خصوص خود، باید قبل از آغاز رسیدگی به شکایت، کتباً مراتب را به رئیس شورای انتظامی استان و رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی اعلام کرده و از جریان رسیدگی و حضور در جلسات رسیدگی به آن شکایت و صدور رأی در آن کناره‌گیری نماید. هر یک از طرف‌های شکایت نیز می‌توانند ایراد رد را مطرح کنند:

۱- وجود رابطه استخدامی یا قراردادی یا مشارکت انتفاعی بین هر یک از طرف‌های شکایت با عضوی از شورای انتظامی استان یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی.

۲- عضویت هر یک از طرف‌های شکایت یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی در شورای انتظامی.

۳- عضویت هر یک از طرف‌های شکایت یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی در هیأت مدیره انتخاب‌کننده عضو شورای انتظامی به عضویت آن شورا.

۴- عضو شورای انتظامی پیش از آن در شکایت مطروحه به عنوان عضو شورای انتظامی، داور یا کارشناس یا گواه اظهارنظر کرده باشد.

۵- عضو شورای انتظامی یا بستگان نسبی و سببی درجه اول وی یا شرکای تجاری و قراردادی وی دارای نفع شخصی در موضوع شکایت مطروحه باشند.

۶- قبیل از طرح شکایت انتظامی بین عضو شورای انتظامی و یکی از طرف‌های شکایت یا همسر یا فرزند وی دعوی انتظامی یا حقوقی یا جزایی مطرح شده باشد و از تاریخ صدور حکم قطعی دو سال گذشته باشد.

تبصره ۱- چنانچه در شکایتی تعداد اعضای دارای جهت رد شورای انتظامی استان از یک عضو بیشتر شود، مراتب به وسیله رئیس شورای انتظامی استان کتباً به رئیس شورای انتظامی نظام مهندسی اطلاع داده می‌شود و وی رسیدگی به آن شکایت را به شورای انتظامی هم‌عرض متشکل از پنج نفر از اعضای شوراهای انتظامی سایر استان‌ها که یکی از آنها قاضی دادگستری خواهد بود و برای سه سال در ابتدای هر دوره شورای مرکزی به وسیله این شورا انتخاب می‌شوند، ارجاع می‌کند. شوراهای انتظامی هم‌عرض حداقل دو شورا خواهد بود و استقرار آنها در محل شورای انتظامی نظام مهندسی و دوره تصدی عضویت اعضای هر یک سه سال است که قابل تجدید پس از انقضای سه سال یا قابل جایگزینی پیش از انقضای سه سال می‌باشند.

تبصره ۲- هرگاه عضو شورای انتظامی ایراد رد خود را قبول نکند و در جریان رسیدگی و صدور حکم شرکت کند، این رأی حتی بدون درخواست تجدیدنظر در مهلت قانونی تا زمان تأیید به وسیله شورای انتظامی نظام مهندسی قابل اجراء نخواهد بود.

تبصره ۳- آئین رسیدگی به تخلفات در شوراهای انتظامی بدوی و تجدیدنظر و نحوه ابلاغ و اجرای احکام قطعی، با تصویب و ابلاغ وزیر راه و شهرسازی، ملاک عمل کلیه مراجع مربوط خواهد بود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

آئین نامه ماده (۴) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر

وزارت مسکن و شهرسازی - وزارت کار و امور اجتماعی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۰۴/۰۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۰/۱۶۷۰۴ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۵ و وزارت راه و شهرسازی و به استناد ماده (۴) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴ - آئین نامه صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر را به شرح زیر تصویب نمود:

آئین نامه صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر

ماده ۱- اشتغال به کار کارگران به آن دسته از امور فنی در بخش های ساختمان و شهرسازی در هر محل - حسب مورد - از تاریخی که وزارت راه و شهرسازی با کسب نظر وزارت کشور، تعیین و اعلام کند، مستلزم داشتن صلاحیت فنی است که از طریق صدور پروانه مهارت فنی توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور که از این پس به اختصار سازمان نامیده می شود، احراز شود.

ماده ۲- پروانه مهارت فنی به درجات زیر تقسیم می شود که با رعایت سایر شرایط مندرج در این آئین نامه به متقاضی داده می شود:

الف- پروانه مهارت فنی درجه سه:

به افرادی که پس از طی دوره آموزشی یا پس از کسب تجربه، مهارت لازم در حد استاندارد درجه ۳ سازمان را فرا گرفته و در آزمون مربوط موفقیت کسب نمایند.

ب - پروانه مهارت فنی درجه دو:

به افرادی که پس از اخذ پروانه مهارت فنی درجه ۳ حداقل به مدت یک سال در پروژه های ساختمانی تحت نظارت دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کاردانی سابقه کار داشته باشند، پس از طی یک دوره آموزشی بر اساس استاندارد مهارت درجه ۲ سازمان و قبولی در آزمون مربوط.

ج - پروانه مهارت فنی درجه یک:

به افرادی که پس از اخذ پروانه مهارت درجه ۲ حداقل به مدت دو سال در پروژه‌های ساختمانی، تحت نظارت دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی، سابقه کار داشته باشند، پس از طی یک دوره آموزشی بر اساس استاندارد درجه ۱ سازمان و قبولی در آزمون مربوط.

تبصره- به افرادی که مهارت خود را از طریق تجربه کسب کرده‌اند، در صورت موفقیت در آزمون بر اساس استاندارد مربوط و با رعایت سایر شرایط، پروانه مهارت فنی در همان درجه داده می‌شود.

ماده ۳- در پروانه مهارت فنی، صلاحیت فرد برای آن قسمت از امور فنی در بخش ساختمان و شهرسازی که دارنده آن می‌تواند به تنهایی یا تحت نظارت کارگران ماهرتر انجام دهد قید می‌شود.

ماده ۴- متقاضیان واجد شرایط دریافت پروانه مهارت فنی باید تقاضای خود را به انضمام برگ معافیت یا دفترچه پایان خدمت (برای مشمولین) به سازمان ارائه دهند.

تبصره- سابقه تجربی با توجه به سنوات پرداخت حق بیمه و گواهی صادر شده توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت، شهرداری‌ها و نهادهای عمومی غیر دولتی یا دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کاردانی احراز می‌شود.

ماده ۵- مدت اعتبار پروانه مهارت فنی از تاریخ صدور سه سال است که در صورت استمرار اشتغال دارنده آن در امور ساختمانی هر سه سال یک بار تمدید خواهد شد.

تبصره- استمرار اشتغال دارندگان پروانه مهارت فنی نیز از طریق گواهی سازمان‌ها یا اشخاص فوق‌الذکر، مشروط به تحت پوشش بودن بیمه تأمین اجتماعی احراز می‌شود.

ماده ۶- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی جهت انجام خدمات موضوع این آئین‌نامه باید پروانه مهارت فنی موقت کسب نمایند.

ماده ۷- افرادی که در رشته‌های مربوط به امور فنی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی دارای گواهینامه کارگر ماهر درجه ۱ یا طرح ۱۸ ماهه از سازمان باشند، می‌توانند با رعایت و احراز سایر شرایط، از جمله داشتن سابقه کار تجربی به مدت لازم و قبولی در آزمون مربوط از وزارت راه و شهرسازی تقاضای دریافت پروانه اشتغال به کار تجربی نمایند.

ماده ۸- وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کار و امور اجتماعی موظفند ظرف ۱۰ سال اجرای مفاد این آئین‌نامه را به کل کشور تسری دهند.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

انجمن مهندسان و معماران
ایران

آئین نامه ماده (۲۷) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

ارجاع امور کارشناسی به مهندسان دارای پروانه اشتغال

شماره: ۹۷۹۴/ت/۲۲۶۸۵ هـ

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۱۱

بسمتعالی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

وزارت دادگستری - وزارت مسکن و شهرسازی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۰۳/۰۸ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های دادگستری و مسکن و شهرسازی و به استناد ماده (۲۷) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴ - آئین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

آئین نامه اجرایی ماده (۲۷) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

ماده ۱- تعاریف: واژه‌ها و اصطلاحات مندرج در این آئین نامه با توجه به قانون نظام مهندسی و

کنترل ساختمان و آئین نامه‌های آن به شرح زیر تعریف می‌شود:

الف- سازمان استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان.

ب- شورای مرکزی: شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان.

ج- مهندس واجد شرایط: مهندس دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی معتبر که بر اساس

آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۱۷ هیأت

وزیران و دستورالعمل مصوب وزارت مسکن و شهرسازی، در یک یا چند رشته تخصصی

مهندسی، صلاحیت ارائه خدمات مهندسی کارشناسی را دارا باشد.

د- خدمات مهندسی کارشناسی: کلیه خدمات مهندسی از قبیل طراحی، محاسبه، نظارت، اجراء،

بهره‌برداری، کنترل و بازرسی، آزمایش، متره، برآورد، ارزیابی و تقویم، تشخیص علل خرابی که در

چارچوب معیارهای پذیرفته شده تخصصی قابل عرضه بوده و در زمره امور حرفه‌ای ناشی از

پروانه اشتغال موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان یا عضویت در سازمان

استان می‌باشد.

ه- مراجع درخواست کننده: وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، نهادهای عمومی غیر دولتی، نیروهای

نظامی و انتظامی، شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها که متقاضی خدمات مهندسی کارشناسی

باشند.

ماده ۲- مرجع درخواست کننده می‌تواند به موجب ضوابط این آئین نامه برای خدمات مهندسی

کارشناسی از سازمان استان درخواست معرفی مهندس یا مهندسان واجد شرایط نماید. در این

صورت سازمان استان فرد یا افرادی را بر اساس دستورالعمل خاصی که از سوی شورای مرکزی

سازمان نظام مهندسی پیشنهاد و به تصویب وزارت مسکن و شهرسازی می‌رسد، انتخاب و به

مرجع درخواست کننده معرفی می‌کند.

ماده ۳- مرجع درخواست‌کننده مهندس یا مهندسان واجد شرایط، باید در برگ درخواست خود موارد زیر را درج کند:

الف- موضوع خدمات مهندسی کارشناسی درخواستی اعم از امور تخصصی یا ارزیابی یا ذکر جزئیات لازم.

ب- تعداد مهندسان واجد شرایط مورد درخواست و تخصص‌های هر یک از آنان.

ج- محل انجام خدمات مهندسی کارشناسی.

د- مهلت زمانی معرفی مهندس یا مهندسان واجد شرایط.

ه- مهلت زمانی برای اعلام نظریه خدمات مهندسی کارشناسی.

و- تعهد پرداخت حق‌الزحمه خدمات مهندسی کارشناسی بر اساس تعرفه مندرج در ماده (۶) این آئین‌نامه.

ماده ۴- معرفی مهندس یا مهندسان واجد شرایط به مرجع درخواست‌کننده، تنها توسط سازمان استان با رعایت ماده (۲۴) آئین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان صورت می‌گیرد و مراجع درخواست‌کننده برای خدمات مهندسی کارشناسی، مجاز به مراجعه مستقیم به مهندسان دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی موضوع این آئین‌نامه نیستند.

ماده ۵- نظریه مهندس یا مهندسان معرفی‌شده از طرف سازمان استان، پس از ثبت در دفتر سازمان استان، توسط هیأت مدیره سازمان استان به مرجع درخواست‌کننده ارسال یا تسلیم خواهد شد.

ماده ۶- تعرفه حق‌الزحمه خدمات مهندسی کارشناسی موضوع این آئین‌نامه، عیناً معادل تعرفه مربوط به دستمزد کارشناسان رسمی دادگستری است و در مواردی که تعرفه خاصی وجود ندارد، در چارچوب بند (۱۵) ماده (۱۵) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان استان و تصویب وزیر مسکن و شهرسازی تعیین خواهد شد.

ماده ۷- مرجع درخواست‌کننده **مهندس یا مهندسان** واجد شرایط مجاز به پرداخت مستقیم حق‌الزحمه خدمات مهندسی کارشناسی به فرد یا افراد معرفی شده نیستند و باید حق‌الزحمه مربوط را به حساب سازمان استان واریز و یک نسخه از فیش بانکی را به سازمان استان مذکور تسلیم کنند. سازمان استان پس از وصول اصل نظریه مهندس یا مهندسان معرفی‌شده، حق‌الزحمه را بعد از کسر کسورات زیر به مهندس یا مهندسان معرفی شده پرداخت می‌کند:

الف - پنج درصد (۵٪) بابت مالیات علی‌الحساب موضوع ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم به حساب وزارت امور اقتصادی و دارایی.

ب - پنج درصد (۵٪) به حساب سازمان استان بابت ارجاع کار در چهارچوب ماده (۳۷) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان.

ماده ۸- هرگاه مرجع درخواست‌کننده تخلفی از **مهندس یا مهندسان** معرفی‌شده توسط سازمان استان مشاهده کند، باید موضوع را به هیأت مدیره سازمان استان و شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان استان مربوط گزارش کند.

ماده ۹- مرجع درخواست‌کننده و سازمان استان مکلفند جهت رد **مهندس یا مهندسان** معرفی‌شده را که همان جهت رد مربوط به کارشناس رسمی دادگستری است، بررسی و از عدم شمول آن اطمینان حاصل کنند، این تکلیف متوجه **مهندس یا مهندسان** معرفی‌شده، نیز می‌باشد. عدم رعایت این ماده از ناحیه مرجع درخواست‌کننده، تخلف اداری و از ناحیه سازمان استان و مهندس و مهندسان معرفی‌شده، تخلف انتظامی محسوب می‌شود.

آئین نامه ماده (۲۸) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

آئین نامه تشکیلات حرفه ای کاردان های فنی

با لحاظ تصویب نامه شماره ۴۲۰۱۴/ت/۴۶۴۶۴ ک مورخ ۹۰/۰۲/۲۷

کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

شماره: ۲۹۲۵۳ ت/۱۹۲۹۵ هـ

تاریخ: ۱۳۷۹/۰۷/۰۹

بسمتعالی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

وزارت مسکن و شهرسازی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۷/۳ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۰/۲۱۵۳۸ مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۱۳ وزارت مسکن و شهرسازی و به استناد ماده (۲۸) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴ - این نامه تشکیلات حرفه‌ای کاردان‌های فنی را به شرح زیر تصویب نمود:

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

آئین نامه تشکیلات حرفه‌ای کاردان های فنی

ماده ۱- به منظور انتظام و انسجام امور حرفه‌ای کاردان‌های فنی (موضوع ماده ۲۶) آئین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان که منبع در این آئین‌نامه کاردان نامیده می‌شود، شاغل در رشته‌های معماری، شهرسازی، عمران، تأسیسات مکانیکی، تأسیسات برقی، نقشه‌برداری، ترافیک و رشته‌های مرتبط با آن و همچنین ارتقای دانش فنی صاحبان حرفه‌های مذکور و بالا بردن کیفیت خدمات آنها، در تهران و در مراکز استان‌هایی که وزارت مسکن و شهرسازی اعلام می‌کند، سازمان نظام کاردانی ساختمان که از این پس در این آئین‌نامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود، تشکیل می‌گردد.

ماده ۲- کانون دارای شخصیت حقوقی و غیر انتفاعی بوده و تابع قوانین و مقررات مربوط به مؤسسات غیر انتفاعی می‌باشد و می‌تواند در شهرستان‌های تابع هر استان دارای شعبه یا نمایندگی باشد.

ماده ۳- برای تشکیل کانون در هر استان وجود حداقل ۳۰ نفر کاردان فنی در رشته‌های مذکور در ماده (۱) این آئین‌نامه یا مرتبط با آن ضروری است.

ماده ۴- برای عضویت در کانون احراز شرایط زیر لازم است:

- الف- دارا بودن مدرک کاردانی (فوق دیپلم) در رشته‌های موضوع ماده (۱) این آئین‌نامه.
- ب- نداشتن محکومیت قطعی به محرومیت از اشتغال به کار در هنگام تقاضای عضویت.
- پ- ساکن آن استان بودن و حداقل شش ماه ممتد قبل از تسلیم درخواست عضویت، در حوزه استان مقیم باشد؛ به طوری که فعالیت حرفه‌ای وی در آن استان متمرکز بوده و اقامت غالب وی در آن استان باشد.

ت- پرداخت ورودیه و حق عضویت سالانه طبق تعرفه‌های مصوب مربوط.

ث- تنظیم و تسلیم تقاضای عضویت، طبق فرم مخصوصی که در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد، همراه با مدارک مقرر در فرم مذکور.

تبصره- عضویت اشخاص حقوقی جهت اخذ پروانه اشتغال به کار کردانی فنی حقوقی در سازمان استان الزامی و میزان ورودیه و حق عضویت سالانه اشخاص مذکور طبق بند (ث) ماده (۱۷) آئین‌نامه تعیین می‌شود.

ماده ۵- به منظور تشکیل کانون در هر استان، وزارت مسکن و شهرسازی با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و شورای مرکزی سازمان موظف است حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این آئین‌نامه اقدام به انتشار آگهی‌های لازم و ثبت نام واجدین شرایط و صدور کارت عضویت موقت بنماید.

ماده ۶- در هر استان که تعداد متقاضیان واجد شرایط به حد نصاب مقرر رسید وزارت مسکن و شهرسازی با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان با رعایت مواد آتی اقدام به برگزاری انتخابات اولین هیأت مدیره کانون خواهد کرد.

در دوره‌های بعدی، برگزاری انتخابات توسط هیأت مدیره کانون با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان به شرح مندرج در مواد آتی این آئین‌نامه صورت خواهد گرفت.

ماده ۷- پس از پایان برگزاری اولین انتخابات کانون هر استان شروع به کار کرده و از آن پس وظایف عضوگیری و صدور کارت عضویت برای اعضای موجود و آتی و انجام سایر وظایف و تکالیف مربوطه با رعایت مفاد این آئین‌نامه به عهده هیأت مدیره کانون خواهد بود.

در دوره‌های بعدی نیز به محض تأیید انتخابات از طرف هیأت نظارت، هیأت مدیره سابق موظف است کلیه اسناد، مدارک، دفاتر، اموال و دارایی کانون را رسماً طی صورتجلسه‌ای به هیأت مدیره جدید تحویل نماید.

ماده ۸- متقاضی نمی‌تواند به طور همزمان عضویت سازمان استان و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و یا عضویت بیش از یک سازمان استان را دارا باشد.

تبصره- اعضای سازمان که موفق به ارتقاء مدرک تحصیلی در رشته‌های موضوع این آئین‌نامه شده‌اند فقط تا زمانی که به عضویت سازمان نظام مهندسی استان پذیرفته نشده باشند می‌توانند عضویت و فعالیت خود را در سازمان ادامه بدهند.

ماده ۹- در موارد زیر عضویت اعضاء قطع می‌شود و در هر زمان، علی‌که موجب قطع عضویت شده برطرف شود، بنا به تقاضای کتبی متقاضی عضویت او تجدید خواهد شد.

الف- استعفاء از عضویت کانون.

ب- اخراج از کانون به موجب حکم شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان.

پ- سلب هر یک از شرایط عضویت موضوع ماده (۴) این آئین‌نامه.

ماده ۱۰- در استان‌هایی که به واسطه کافی نبودن تعداد متقاضیان و نجد شرایط یا عدم ضرورت، کانون تشکیل نمی‌شود، به تشخیص وزارت مسکن و شهرسازی متقاضیان حوزه آن استان می‌توانند به عضویت کانون استان مجاوری که تشکیل و رسمیت یافته پذیرفته شوند.

تبصره- در استان‌هایی که سازمان به دلیل انحراف از اهداف قانونی نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آئین‌نامه‌های مربوط منحل یا تعطیل شده است، به تشخیص وزارت راه و شهرسازی، امور سازمان در آن استان تا تشکیل هیأت مدیره جدید با سرپرستی اداره کل راه و شهرسازی استان انجام خواهد شد.

ماده ۱۱- ارکان کانون متشکل است از:

الف- مجمع عمومی.

ب- هیأت مدیره.

ج- شورای رابط.

د- بازرس

ه- کمیته انتظامی.

الف- مجمع عمومی

ماده ۱۲- مجمع عمومی کانون از اجتماع تمامی اعضای کانون که دارای کارت عضویت معتبر باشند (اعم از اصالتاً یا وکالتاً) تشکیل می‌گردد.

تبصره- اعضای که حق رأی خود را تفویض می‌کنند باید کارت عضویت خود را ضمیمه برگه اعطای نمایندگی نمایند و نمی‌توانند جداگانه در رأی‌گیری شرکت کنند.

ماده ۱۳- جلسات مجمع عمومی به طور عادی سالی یک بار و به طور فوق‌العاده بنا به پیشنهاد هیأت مدیره یا بازرس (بازرسان) یا ۲۰٪ از اعضای سازمان یا نظر وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل می‌گردد.

ماده ۱۴- دعوت به تشکیل مجمع عمومی باید حداقل ۱۵ روز قبل از تشکیل جلسه از طریق دعوت‌نامه ارسالی با پست سفارشی و یا آگهی در روزنامه کثیرالانتشار یا محلی صورت گیرد.

تبصره- اولین مجمع عمومی در تهران به دعوت وزارت مسکن و شهرسازی و در استان‌ها به دعوت سازمان مسکن و شهرسازی استان به ترتیب فوق تشکیل می‌گردد.

ماده ۱۵- جلسات مجمع عمومی با حصول اکثریت مطلق اعضاء اعم از اینکه شخصاً حضور یافته و یا به عضو دیگری نمایندگی داده باشند، رسمیت خواهد یافت. در صورت عدم حصول اکثریت لازم جلسه بعد با حداقل ۱۵ روز فاصله تشکیل و با هر تعداد عضو شرکت‌کننده، جلسه رسمیت می‌یابد. تصمیمات مجمع عمومی با اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضر در جلسه (اصالتاً یا وکالتاً) معتبر خواهد بود.

تبصره- در مجامع عمومی که دستور کار جلسه، انتخاب اعضای هیأت مدیره و بازرس می‌باشد احراز حد نصاب فوق‌الذکر ضروری نیست و انتخاب از طریق مراجعه مستقیم اعضای مجمع عمومی به صندوق‌ها و با رأی مخفی انجام می‌شود.

ماده ۱۶- مجمع عمومی توسط هیأت رئیسه‌ای مرکب از رئیس، یک منشی و دو ناظر اداره می‌شود. ریاست مجمع عمومی با رئیس هیأت مدیره خواهد بود و منشی و دو ناظر از، بین

اعضای حاضر در جلسه با اکثریت نسبی آراء انتخاب خواهد شد. در اولین مجمع عمومی رئیس نیز انتخابی خواهد بود. مذاکرات مجمع در صورت جلسه‌های توسط منشی درج و پس از امضای هیأت رئیسه مجمع عمومی یک نسخه آن به دبیرخانه نظام مهندسی استان و یک نسخه به سازمان مسکن و شهرسازی استان و یک نسخه به دبیرخانه کانون ارسال می‌شود.

ماده ۱۷- وظایف و اختیارات مجمع عمومی اعم از اینکه به طور عادی یا فوق‌العاده تشکیل شده باشد به شرح زیر است:

الف- انتخاب اعضای هیأت مدیره.

ب- انتخاب یا عزل بازرس اصلی و علی‌البدل.

پ- بررسی گزارش عملکرد سالانه هیأت مدیره و اعلام نظر نسبت به آن.

ت- بررسی و تصویب ترازنامه سالانه کانون و بودجه پیشنهادی هیأت مدیره.

ث- تعیین و تصویب ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء و سایر منابع درآمد کانون بر اساس پیشنهاد هیأت مدیره.

ج- اتخاذ تصمیم در مورد پرداخت حق الزحمه اعضای هیأت مدیره، شورای رابط و بازرس.

چ- تعیین روزنامه کثیرالانتشار.

ح- بررسی گزارش فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فرهنگی و تصویب پیشنهادات مربوط به آن.

خ- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهادات واصله از سوی هیأت مدیره کانون، شورای رابط یا سازمان نظام مهندسی استان.

د- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قوانین و آئین‌نامه‌های مربوط به عهده و یا در صلاحیت مجمع عمومی است.

ب- هیأت مدیره

ماده ۱۸- هر سازمان استان دارای هیأت مدیره‌ای خواهد بود که تعداد اعضای اصلی آن با توجه به تعداد اعضای سازمان استان و به شرح زیر تعیین می‌شود:

تعداد اعضای سازمان	تا ۲۵۰۰ نفر	۲۵۰۱ تا ۶۰۰۰ نفر	۶۰۰۱ نفر به بالا
تعداد اعضای هیأت مدیره	۷ عضو	۹ عضو	۱۱ عضو

تبصره ۱- نحوه تعیین تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره متناسب با تعداد اعضای سازمان استان به تفکیک رشته‌های اصلی بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط وزارت راه و شهرسازی ابلاغ می‌شود.

تبصره ۲- در تمامی موارد اعضای هر یک از رشته‌های اصلی باید حداقل مشتمل بر ۱۵ نفر باشند تا حسب مورد، نماینده آن رشته بتواند یک عضو اصلی در هیأت مدیره داشته باشد.

تبصره ۳- هیأت مدیره در هر یک از رشته‌های اصلی یک عضو علی‌البدل خواهد داشت.

تبصره ۴- چنانچه در گروهی به تعداد کافی از رشته‌ای داوطلب واجد شرایط وجود نداشته باشد، از سایر رشته‌های آن گروه به تعداد مورد نیاز از حائزین بالاترین آراء انتخاب خواهد شد و اگر در هیچ یک از رشته‌های یک گروه داوطلب واجد شرایط در حد نصاب لازم وجود نداشته باشد، جهت تأمین باقیمانده اعضای هیأت مدیره از رشته‌ها و گروه‌های دیگر بدون توجه به رشته و به ترتیب حائزین اکثریت آراء انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۹- مدت عضویت در هیأت مدیره ۳ سال است و انتخاب مجدد آنان نیز بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۰- داوطلبان عضویت در هیأت مدیره کانون باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.
- ۳- نداشتن پیشینه کیفری و عدم وابستگی به گروه‌های غیر قانونی.
- ۴- داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی و تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام.
- ۵- داشتن حداقل ۹ سال سابقه کار مفید و عملی در رشته و حرفه مربوط (دارنده پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه ۲)
- ۶- فاقد محکومیت انتظامی از درجه ۳ به بالا از سه سال قبل از تاریخ اعلام داوطلبی.

تبصره ۱- اقلیت‌های دینی رسمی از شرط تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام مستثناء هستند.

تبصره ۲- احراز سابقه کار در اولین دوره انتخابات با وزارت مسکن و شهرسازی با همکاری سازمان نظام مهندسی استان خواهد بود و در دوره‌های بعد احراز آن به وسیله شورای رابط و با نظارت سازمان نظام مهندسی ساختمان استان به شرح مواد آتی انجام می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه در هر رشته داوطلبی با سابقه مندرج در بند (۵) این ماده وجود نداشته باشد داشتن حداقل ۵ سال سابقه کار مفید و عملی (دارنده پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه ۳) الزامی است.

ماده ۲۱- برای انجام انتخابات هیأت مدیره سازمان استان، هیأت اجرایی انتخابات مرکب از ۳ یا ۵ نفر عضو سازمان استان با داشتن حداقل ۹ سال سابقه کار مفید و عملی در رشته و حرفه مربوط و پروانه اشتغال به کار کاردانی حداقل در پایه ۲ تعیین می‌شوند. اداره کل راه و شهرسازی استان دو برابر مورد نیاز از اعضای سازمان استان تعیین می‌نماید. نصف افراد یادشده با انتخاب خود آنها و با اکثریت آراء به عنوان هیأت اجرایی انتخابات تعیین و به اداره کل راه و شهرسازی استان معرفی می‌شوند. هیأت اجرایی انتخابات حداقل سه ماه قبل از شروع انتخابات مشخص شوند.

تبصره ۱- وزارت راه و شهرسازی در اولین دوره انتخابات، هیأت اجرایی را رأساً از بین اعضای سازمان استان انتخاب می‌نماید.

تبصره ۲- هیأت اجرایی انتخابات سازمان برای استان‌هایی که تا ۲۵۰۰ عضو دارند ۳ نفر و بیش از ۲۵۰۰ عضو ۵ نفر خواهد بود.

تبصره ۳- اداره کل راه و شهرسازی استان نظارت بر انتخابات استان را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۴- اعضای هیأت اجرایی و هیأت نظارت نمی‌توانند نامزد عضویت در هیأت مدیره سازمان استان باشند.

تبصره ۵- وزارت راه و شهرسازی نظارت عالی بر انتخابات سازمان را در سراسر کشور عهده‌دار خواهد بود.

ماده ۲۲- جلسات هیأت اجرایی با حضور دو سوم اعضای مذکور و نماینده دستگاه نظارت (بدون حق رأی) رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت آراء معتبر خواهد بود.

ماده ۲۳- هیأت اجرایی انتخابات پس از تشکیل موظف است ظرف یک هفته اقدامات زیر را انجام و به روش‌های مقتضی آنها را اعلام نماید:

الف- اعلام شرایط عضویت در هیأت مدیره و مدارکی که داوطلب باید همراه تقاضای خود ارسال کند.

ب- تعیین مهلت قبول تقاضای نامزدی عضویت در هیأت مدیره که مدت آن نباید کمتر از ۱۰ روز از تاریخ انتشار آگهی باشد و تعیین نشانی و محل‌های ثبت‌نام.

ت- اعلام روز و ساعت و محل‌های برگزاری انتخابات که باید در یک روز انجام شود.

ث- تعیین و اعلام تعداد اعضای هیأت مدیره در استان مربوط.

ماده ۲۴- هیأت اجرایی موظف است با رعایت ماده (۲۰) این آئین‌نامه ظرف یک هفته از پایان مهلت ثبت‌نام جهت احراز شرایط داوطلبان از مراجع ذیربط استعلام و ظرف یک ماه از تاریخ مذکور اعم از اینکه پاسخ استعلام‌ها واصل شده یا نشده باشد با اکثریت آراء نسبت به صلاحیت نامزدها اتخاذ تصمیم و نتیجه را به هیأت نظارت و متقاضی اعلام نماید. افرادی که صلاحیت آنها رد شده است، می‌توانند ظرف مدت سه روز از تاریخ وصول نظریه، شکایت خود را به طور کتبی به هیأت نظارت تسلیم و رسید دریافت دارند. هیأت نظارت موظف است ظرف یک هفته پس از وصول شکایات به آنها رسیدگی و نظر قطعی خود را در مورد صلاحیت شاکیان و سایر داوطلبان به هیأت اجرایی انتخابات اعلام دارد. پس از تأیید فهرست نهایی نامزدها به

وسیله هیأت نظارت، هیأت اجرایی فهرست مذکور را تکثیر و توزیع نموده و حداقل ۱۰ روز قبل از برگزاری انتخابات آن را در روزنامه محلی یا کثیرالانتشار یا از طریق مقتضی دیگر به اطلاع اعضاء برساند.

ماده ۲۵- هر یک از اعضاء کانون می‌توانند با ارائه کارت عضویت همان استان به تمام یا هر یک از نامزدها و حداکثر به تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره رأی دهند. در صورتی که بیش از تعداد مذکور در ورقه رأی نوشته شود، اسامی اضافی از آخر حذف می‌شود و چنانچه اسامی افرادی غیر از داوطلبان اعلام شده، نوشته شود آن اسامی نیز حذف می‌گردد.

تبصره- در اولین انتخابات، اعضای کانون با ارائه کارت موقت صادره از طرف وزارت مسکن و شهرسازی در انتخابات شرکت خواهند کرد.

ماده ۲۶- پس از خاتمه رأی‌گیری، هیأت اجرایی زیر نظر هیأت نظارت اقدام به شمارش آراء نموده و افرادی که با رعایت مفاد ماده (۱۸) و تبصره‌های آن دارای رأی بیشتر باشند به ترتیب در فهرست به عنوان اعضای اصلی و علی‌البدل تعیین شده و اسامی مذکور، صورتجلسه و به امضای اعضای هیأت اجرایی و نظارت رسیده و به وزارت مسکن و شهرسازی ارسال می‌گردد تا پس از تأیید جهت اطلاع اعضاء به نحو مقتضی اعلام و کلیه مدارک مربوط به انتخابات به دبیرخانه کانون ارسال و وظیفه هیأت اجرایی و نظارت خاتمه می‌یابد.

ماده ۲۷- هیأت مدیره که از اعضای اصلی تشکیل می‌شود در اولین جلسه از بین خود یک رئیس و یک نایب رئیس و یک دبیر و یک خزانهدار برای مدت یک سال انتخاب می‌کند. انتخاب مجدد اعضای هیأت رئیس در سال‌های بعدی بلامانع است.

رئیس هیأت مدیره رئیس کانون استان نیز می‌باشد.

ماده ۲۸- جلسات هیأت مدیره حداقل ماهی دو بار تشکیل و با حضور اکثریت اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات هیأت مدیره بر حسب تعداد اعضای اصلی (۷، ۹، ۱۱ نفر) به ترتیب با ۴، ۵ و ۶

رای معتبر خواهد بود. اعضای علی‌البدل می‌توانند بدون داشتن حق رأی در کلیه جلسات هیأت مدیره شرکت نمایند.

تبصره ۵- در صورت فوت، استعفاء یا سلب صلاحیت قانونی هر یک از اعضای هیأت مدیره یا غیبت غیر موجه ۴ جلسه متوالی یا ۸ جلسه متناوب در مدت شش ماه عضو مذکور مستعفی شناخته شده و از عضو علی‌البدل به عنوان عضو اصلی دعوت به عمل خواهد آمد.

ماده ۲۹- اختیارات و وظایف هیأت مدیره به شرح زیر است:

۱- برنامه‌ریزی به منظور جلب مشارکت افرادی که در امور حرفه‌ای موضوع این آئین‌نامه فعالیت دارند.

۲- ارتقای دانش فنی و کیفیت کار شاغلان در بخش‌های **کاردانی فنی** مربوط به ساختمان از طریق ایجاد پایگاه‌های علمی، فنی، آموزشی و انتشارات.

۳- دفاع از حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای اعضاء و تشویق و حمایت از فعالیتهای با ارزش آنها.

۴- تنظیم روابط بین کاردان‌های فنی با **صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان** موضوع **قانون نظام مهندسی ساختمان** و سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان.

۵- تنظیم روابط بین کاردان‌های فنی با کارفرمایان.

۶- همکاری با مراجع استان در هنگام بروز سوانح و بلایای طبیعی.

۷- تهیه و تنظیم برنامه‌ها و بودجه و ترازنامه سالانه کانون و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

۸- تهیه و تصویب نظام‌نامه اداری، تشکیلات، مالی و داخلی کانون.

۹- تنظیم امور اداری و مالی کانون طبق مقررات و نظام‌های مربوط.

۱۰- تعیین میزان ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

- ۱۱- افتتاح حساب بانکی به نام کانون نزد بانکها و برداشت از این حسابها جهت انجام امور کانون و پرداخت هزینه‌ها.
- ۱۲- تعیین امضاء یا امضاهای مجاز به منظور برداشت از حسابهای بانکی، امضای قراردادهای اسناد و اوراق تعهدآور، اقامه دعوی و صلح و سازش و انتخاب وکیل.
- ۱۳- همکاری در برگزاری آزمونهای موضوع قانون نظام مهندسی ساختمان و این آئین‌نامه‌ها.
- ۱۴- ایجاد تسهیلات لازم به منظور بازآموزی یا آموزشهای لازم حرفه‌ای.
- ۱۵- فعالیت و ایجاد تسهیلات برای ارتقای دانش فنی و حرفه‌ای آنها.
- ۱۶- انتشار خبرنامه.
- ۱۷- انجام مشورت و کسب رهنمودهای لازم از سازمان نظام مهندسی ساختمان استان در زمینه‌های آموزشی، حرفه‌ای و فنی.
- ۱۸- ارسال شکایات واصله به شورای انتظامی استان و همکاری با شورای مذکور.
- ۱۹- اجرای وظایفی که از طرف وزارت مسکن و شهرسازی در جهت نیل به اهداف قانون نظام مهندسی ساختمان به عهده کانون گذاشته می‌شود.
- ۲۰- تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت اعلام آگهی‌ها و اعلامیه‌های کانون.
- ۲۱- ایجاد شعبه یا نمایندگی در شهرستان‌های استان.

پ- شورای رابط

ماده ۳۰- به منظور ایجاد هماهنگی و انسجام بیشتر بین حرفه مهندسی و سایر حرفه‌های وابسته به آن و همکاری بین سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان و کانون کاردان‌های فنی ساختمان، شورایی به نام شورای رابط متشکل از ۵ عضو، دو نفر از اعضای هیأت مدیره کانون به معرفی هیأت مدیره کانون، دو نفر از اعضای هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی استان به معرفی هیأت مدیره سازمان و یک نفر نماینده وزارت مسکن و شهرسازی استان در هر کانون تشکیل می‌گردد.

تبصره - مدت تصدی اعضای مذکور ۳ سال است و تجدید انتخاب آنها بلامانع است.

ماده ۳۱ - وظایف شورای رابط

۱- همکاری و هماهنگی با هیأت مدیره کانون جهت ایجاد ارتباط مناسب حرفه‌ای بین اعضای کانون و سازمان مهندسی استان.

۲- همکاری و هماهنگی با هیأت مدیره کانون جهت برگزاری دوره‌های بازآموزی و ایجاد امکانات و تسهیلات آموزشی برای اعضای کانون.

۳- ارائه برنامه و نظرات مشورتی به هیأت مدیره در نحوه راهبرد کانون و ارائه گزارش به هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی استان و سازمان مسکن و شهرسازی استان.

۴- نظارت بر نحوه عملکرد اعضاء و هیأت مدیره کانون و ارائه گزارش به هیأت مدیره سازمان نظام مهندسی استان و سازمان مسکن و شهرسازی استان.

ماده ۳۲ - جلسات شورای رابط حداقل هر دو ماه یک بار تشکیل و تصمیمات آن با ۳ رأی معتبر خواهد بود.

د - بازرسی (بازرسان)

ماده ۳۳ - هر سازمان استان بر حسب تعداد اعضاء تا ۲۵۰۰ نفر عضو یک بازرسی اصلی و یک بازرسی علی‌البدل و بیش از آن دو بازرسی اصلی و یک بازرسی علی‌البدل خواهد داشت که همزمان با انجام انتخابات هیأت مدیره به وسیله مجمع عمومی از بین اعضای کانون برای مدت ۳ سال انتخاب می‌گردند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

تبصره - در مورد داوطلبان تصدی بازرسی کانون به همان شیوه انتخاب داوطلبان برای اعضای هیأت مدیره عمل می‌گردد.

ماده ۳۴- وظایف و اختیارات بازرس (بازرسان) به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- اظهارنظر درباره صحت صورت‌داری‌ها و صورت‌حساب‌های دوره عملکرد و ترازنامه‌هایی که هیأت مدیره برای ارائه به مجمع عمومی تهیه نموده است و تهیه گزارش و تسلیم آن به هیأت مدیره حداقل ۱۵ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی.

۲- اظهارنظر درباره صحت مطالب و گزارش‌ها و اطلاعاتی که هیأت مدیره برای مجمع عمومی تهیه نموده است.

۳- اظهارنظر در مورد اقدامات و عملکرد هیأت مدیره و ارائه آن به مجمع عمومی.

۴- بازرس یا بازرسان با اطلاع هیأت مدیره حق دارند در هر موقع هر گونه رسیدگی و بازرسی لازم را انجام داده و اسناد و مدارک و اطلاعات مربوط به کانون را از هیأت مدیره مطالبه و مورد رسیدگی قرار دهند. این رسیدگی نباید به گونه‌ای باشد که موجب وقفه در عملیات جاری شود.

ث- کمیته انتظامی

ماده ۳۵- در هر کانون کمیته‌ای تحت عنوان کمیته انتظامی مشتمل از ۳ نفر، یک نفر به انتخاب هیأت مدیره کانون از بین اعضای کانون، یک نفر به انتخاب شورای رابط و یک نفر به انتخاب شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان تشکیل می‌شود. کمیته مذکور در ارتباط با تخلفات انضباطی و انتظامی اعضای کانون با شورای انتظامی استان همکاری و انجام وظیفه می‌نماید.

کمیته انتظامی پس از وصول شکایت و یا با دریافت اعلامیه شورای انتظامی استان اقدام به تشکیل پرونده و رسیدگی مقدماتی نموده و حسب مورد از محل بازدید و از اظهارات شاکی و مشتکی‌عنه و سایر اشخاصی که با موضوع شکایت ارتباط دارند صورت‌مجلس و گزارش تهیه کرده و سپس به انضمام نظر خود مبنی بر رد یا ورود شکایت، پرونده تکمیل شده را جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به شورای انتظامی استان ارسال می‌دارد. تصمیمات کمیته انتظامی با ۲ رأی موافق معتبر است.

ماده ۳۶- به منظور ایجاد تمرکز، انسجام و انتظام حرفه‌ای بیشتر بین سازمان استان‌ها و بهره‌برداری از تجارب و رفع ابهامات و مشکلات موجود در استان، شورای مرکزی سازمان از بین اعضای هیأت مدیره سازمان استان‌ها، بر اساس دستورالعملی که توسط وزارت راه و شهرسازی ابلاغ می‌شود برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند.

تبصره- وزارت راه و شهرسازی با همکاری شورای سازمان نظام مهندسی ساختمان و شورای مرکزی سازمان می‌تواند در فواصل زمانی مناسب (یک بار در سال) نسبت به تشکیل گردهمایی اعضای اصلی هیأت مدیره سازمان در یکی از استان‌های متقاضی اقدام نماید.

ماده ۳۷- درصدی از وجوه واریزی که از محل پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال به کار کاردانی در اختیار وزارت راه و شهرسازی می‌باشد و یا به استناد ماده (۳۹) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به منظور انجام وظایف قانونی در جهت اعتلای نظام مهندسی، امور کنترل ساختمان، ترویج، توسعه و برقراری دوره‌های آموزشی در سطوح مختلف و ترویج روش‌های صرفه‌جویی در مصرف انرژی تعیین شده، در اختیار سازمان‌ها قرار می‌گیرد.

ماده ۳۸- حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار کاردان‌های فنی در بخش‌های نظارت و اجراء و سایر موارد، طبق دستورالعمل‌هایی خواهد بود که وزارت راه و شهرسازی با همکاری شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی و شورای مرکزی سازمان، ابلاغ می‌نماید.

انجمن مهندسان
کشور ایران (ن.س.م)

اصلاحیه آئین نامه ماده (۲۸) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

تصویب نامه شماره ۴۲۰۱۴/ت/۴۶۴۶۴ کی مورخ ۹۰/۰۲/۲۷

کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

شماره: ۱۴/۴۲۰/ت ۴۶۴۴۴

تاریخ: ۱۳۹۰/۰۲/۲۷

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

وزارت مسکن و شهرسازی

وزیران عضو کارگروه مسکن در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۶ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۵۲۷۵۳/ت/۴۳۵۰۵ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۲ تصویب نمودند:

«آئین نامه تشکیلات حرفه‌ای کاردان‌های فنی» موضوع تصویب نامه شماره ۲۹۲۵۳/ت/۱۹۲۹۵ هـ مورخ ۱۳۷۹/۷/۹ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- در ماده (۱) عبارت «کانون کاردان‌های فنی ساختمان که از این پس در این آئین نامه به اختصار کانون نامیده می‌شود» به عبارت «سازمان نظام کاردانی ساختمان که از این پس در این آئین نامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود» تغییر می‌یابد.

۲- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۴) اضافه می‌شود:
تبصره- عضویت اشخاص حقوقی جهت اخذ پروانه اشتغال به کار کاردانی فنی حقوقی در سازمان استان الزامی و میزان ورودیه و حق عضویت سالانه اشخاص مذکور طبق بند (ث) ماده (۱۷) آئین نامه تعیین می‌شود.

۳- در ماده (۵) بعد از عبارت «با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان استان» عبارت «و شورای مرکزی سازمان» اضافه می‌شود.

۴- ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸- متقاضی نمی‌تواند به طور همزمان عضویت سازمان استان و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و یا عضویت بیش از یک سازمان استان را دارا باشد.
تبصره- اعضای سازمان که موفق به ارتقاء مدرک تحصیلی در رشته‌های موضوع این آئین‌نامه شده‌اند فقط تا زمانی که به عضویت سازمان نظام مهندسی استان پذیرفته نشده باشند می‌توانند عضویت و فعالیت خود را در سازمان ادامه بدهند.

۵- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۱۰) اضافه می‌شود:

تبصره- در استان‌هایی که سازمان به دلیل انحراف از اهداف قانونی نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آئین‌نامه‌های مربوط منحل یا تعطیل شده است، به تشخیص وزارت راه و شهرسازی، امور سازمان در آن استان تا تشکیل هیأت مدیره جدید با سرپرستی اداره کل راه و شهرسازی استان انجام خواهد شد.

۶- در ماده (۱۳) بعد از واژه «بازرس» واژه «بازرسان» اضافه می‌شود و عبارت «یا ۱۵ نفر از اعضای کانون» به عبارت «۲۰٪ از اعضای سازمان تغییر می‌یابد».

۷- ماده (۱۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۸- هر سازمان استان دارای هیأت مدیره‌ای خواهد بود که تعداد اعضای اصلی آن با توجه به تعداد اعضای سازمان استان و به شرح زیر تعیین می‌شود:

تعداد اعضای سازمان	تا ۲۵۰۰ نفر	۲۵۰۱ تا ۶۰۰۰ نفر	۶۰۰۱ نفر به بالا
تعداد اعضای هیأت مدیره	۷ عضو	۹ عضو	۱۱ عضو

تبصره ۱- نحوه تعیین تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره متناسب با تعداد اعضای سازمان استان به تفکیک رشته‌های اصلی بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط وزارت راه و شهرسازی ابلاغ می‌شود.

تبصره ۲- در تمامی موارد اعضای هر یک از رشته‌های اصلی باید حداقل مشتمل بر ۱۵ نفر باشند تا حسب مورد، نماینده آن رشته بتواند یک عضو اصلی در هیأت مدیره داشته باشد.

تبصره ۳- هیأت مدیره در هر یک از رشته‌های اصلی یک عضو علی‌البدل خواهد داشت.

تبصره ۴- چنانچه در گروهی به تعداد کافی از رشته‌ای داوطلب واجد شرایط وجود نداشته باشد، از سایر رشته‌های آن گروه به تعداد مورد نیاز از حائزین بالاترین آراء انتخاب خواهد شد و اگر در هیچ یک از رشته‌های یک گروه داوطلب واجد شرایط در حد نصاب لازم وجود نداشته باشد، جهت تأمین باقیمانده اعضای هیأت مدیره از رشته‌ها و گروه‌های دیگر بدون توجه به رشته و به ترتیب حائزین اکثریت آراء انتخاب خواهد شد.

۸- ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۱- برای انجام انتخابات هیأت مدیره سازمان استان، هیأت اجرایی انتخابات مرکب از ۳ یا ۵ نفر عضو سازمان استان با داشتن حداقل ۹ سال سابقه کار مفید و عملی در رشته و حرفه مربوط و پروانه اشتغال به کار کاردانی حداقل در پایه ۲ تعیین می‌شوند. اداره کل راه و شهرسازی استان دو برابر مورد نیاز از اعضای سازمان استان تعیین می‌نماید. نصف افراد یادشده با انتخاب خود آنها و با اکثریت آراء به عنوان هیأت اجرایی انتخابات تعیین و به اداره کل راه و شهرسازی استان معرفی می‌شوند. هیأت اجرایی انتخابات حداقل سه ماه قبل از شروع انتخابات مشخص شوند.

تبصره ۱- وزارت راه و شهرسازی در اولین دوره انتخابات، هیأت اجرایی را رأساً از بین اعضاء سازمان استان انتخاب می‌نماید.

تبصره ۲- هیأت اجرایی انتخابات سازمان برای استان‌هایی که تا ۲۵۰۰ عضو دارند ۳ نفر و بیش از ۲۵۰۰ عضو ۵ نفر خواهد بود.

تبصره ۳- اداره کل راه و شهرسازی استان نظارت بر انتخابات استان را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۴- اعضای هیأت اجرایی و هیأت نظارت نمی‌توانند نامزد عضویت در هیأت مدیره سازمان استان باشند.

تبصره ۵- وزارت راه و شهرسازی نظارت عالی بر انتخابات سازمان را در سراسر کشور عهده‌دار خواهد بود.

۹- ماده (۲۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۲- جلسات هیأت اجرایی با حضور دو سوم اعضای مذکور و نماینده دستگاه نظارت (بدون حق رأی) رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت آراء معتبر خواهد بود.

۱۰- در ماده (۳۳) عبارت «هر سازمان استان بر حسب تعداد اعضاء تا ۲۵۰۰ نفر عضو یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل و بیش از آن دو بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل خواهد داشت که» جایگزین عبارت «هر کانون بر حسب تعداد اعضاء تا ۱۵۰ نفر عضو یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل و بیش از آن دو بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل خواهد داشت» می‌شود.

۱۱- ماده (۳۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۶- به منظور ایجاد تمرکز، انسجام و انتظام حرفه‌ای بیشتر بین سازمان استان‌ها و بهره‌برداری از تجارب و رفع ابهامات و مشکلات موجود در استان، شورای مرکزی سازمان از بین اعضای هیأت مدیره سازمان استان‌ها، بر اساس دستورالعملی که توسط وزارت راه و شهرسازی ابلاغ می‌شود برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند.

تبصره- وزارت راه و شهرسازی با همکاری شورای سازمان نظام مهندسی ساختمان و شورای مرکزی سازمان می‌تواند در فواصل زمانی مناسب (یک بار در سال) نسبت به تشکیل گردهمایی اعضای اصلی هیأت مدیره سازمان در یکی از استان‌های متقاضی اقدام نماید.

۱۲- متن زیر به عنوان ماده (۳۷) به آئین‌نامه اضافه می‌شود:

ماده ۳۷- درصدی از وجوه واریزی که از محل پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال به کار کاردانی در اختیار وزارت راه و شهرسازی می‌باشد و یا به استناد ماده (۳۹) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به منظور انجام وظایف قانونی در جهت اعتلای نظام مهندسی، امور کنترل

ساختمان، ترویج، توسعه و برقراری دوره‌های آموزشی در سطوح مختلف و ترویج روش‌های صرفه‌جویی در مصرف انرژی تعیین شده، در اختیار سازمان‌ها قرار می‌گیرد.

۱۳- متن زیر به عنوان ماده (۳۸) به آئین‌نامه اضافه می‌شود:

ماده ۳۸- حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار کاردان‌های فنی در بخش‌های نظارت و اجراء و سایر موارد، طبق دستورالعمل‌هایی خواهد بود که وزارت راه و شهرسازی با همکاری شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی و شورای مرکزی سازمان، ابلاغ می‌نماید.
این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۴ به تأیید مقاوم محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمد رضا رحیمی

معاون اول رئیس جمهور

آیین نامه ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

شماره: ۴۶۰۵ ت/۲۸۵۴۹ هـ

تاریخ: ۱۳۸۳/۰۴/۲۲

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه هیأت وزیران

وزارت مسکن و شهرسازی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

وزارت کشور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۰۴/۱۷ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۴۸۱/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۶ وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و کشور و به استناد ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴ - آئین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آئین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - اصطلاحات زیر در معانی مربوط به کار می‌روند:

دفتر مهندسی: هر گونه محل انجام خدمات مهندسی ساختمان که طبق ماده (۹) آئین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مجوز فعالیت دریافت نموده باشد.

شخص حقیقی: مهندسان دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی، کاردان‌های فنی و معماران تجربی دارای پروانه اشتغال به کار کاردانی یا تجربی می‌باشند.

شخص حقوقی: شرکت، مؤسسه، سازمان و نهاد عمومی یا خصوصی که برای انجام خدمات مهندسی، دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی شخص حقوقی معتبر از وزارت مسکن و شهرسازی باشد.

فصل دوم - مقررات ملی ساختمان

ماده ۲- مقررات ملی ساختمان، مجموعه اصول و قواعد فنی و ترتیب کنترل اجرای آنهاست که باید در طراحی، محاسبه، اجراء، بهره‌برداری و نگهداری ساختمان‌ها در جهت تأمین ایمنی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش، صرفه اقتصادی، حفاظت محیط‌زیست و صرفه‌جویی در مصرف انرژی و حفظ سرمایه‌های ملی رعایت شود.

ماده ۳- مقررات ملی ساختمان دارای اصول مشترک و یکسان لازم‌الاجراء در سراسر کشور است و بر هرگونه عملیات ساختمانی نظیر تخریب، احداث بنا، تغییر در کاربری بنای موجود، توسعه بنا، تعمیر اساسی و تقویت بنا حاکم می‌باشد.

ماده ۴- مقررات ملی ساختمان به عنوان تنها مرجع فنی و اصل حاکم در تشخیص صحت طراحی، محاسبه، اجراء، بهره‌برداری و نگهداری ساختمان‌ها اعم از مسکونی، اداری، تجاری، عمومی، آموزشی، بهداشتی و نظایر آن است.

تبصره- در مباحثی که مقررات ملی ساختمان تدوین نگردیده باشد، تا زمان تصویب، منابع معتبر (به طور ترجیحی منتشر شده توسط مراجع ملی ذیربط) ملاک عمل خواهند بود.

فصل سوم - اشخاص حقوقی و دفاتر مهندسی طراحی ساختمان

ماده ۵- به منظور تنسيق امور صنفی و شغلی مهندسان متخصص در رشته‌های هفتگانه ساختمان و در جهت ارائه خدمات مهندسی کارآمد، کلیه طراحی‌ها از جمله معماری، سازه، تأسیسات برقی و مکانیکی باید توسط اشخاص حقوقی یا دفاتر مهندسی طراحی ساختمانی صلاحیتدار دارای پروانه اشتغال، بعنوان طراح تهیه گردد.

تبصره ۱- برای تعیین فعالیت‌های اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال، وزارت مسکن و شهرسازی نسبت به تهیه و ابلاغ دستورالعمل لازم اقدام خواهد نمود.

تبصره ۲- اشخاص حقیقی دارنده پروانه اشتغال به کار مهندسی می‌توانند دفتر مهندسی طراحی تشکیل دهند مشروط به آن که برای دفتر یادشده از وزارت مسکن و شهرسازی مجوز فعالیت دریافت نمایند و در محل اشتغال به این فعالیت تابلوی دفتر مهندسی نصب کنند.

ماده ۶- اشخاص حقوقی، مؤسس یا مؤسسين دفاتر مهندسی طراحی ساختمان باید دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی معتبر از وزارت مسکن و شهرسازی باشند و مطابق با قراردادی که با مالک منعقد می‌نمایند عهده‌دار انجام خدمات بر اساس دستورالعمل ابلاغی از طرف وزارت مسکن و شهرسازی خواهند بود.

ماده ۷- شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمانی مکلفند تنها نقشه‌هایی را بپذیرند که توسط اشخاص حقوقی، یا مسئولین دفاتر مهندسی طراحی ساختمان و طراح آن در حدود صلاحیت و ظرفیت مربوط امضاء و مهر شده است.

ماده ۸- سازمان نظام مهندسی استان موظف به نظارت بر حسن انجام خدمات اشخاص حقوقی و دفاتر مهندسی طراحی ساختمان می‌باشد و در صورت مشاهده تخلف باید مراتب را حسب مورد برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم به شورای انتظامی استان، سازمان مسکن و شهرسازی استان و سایر مراجع قانونی ذیربط اعلام نمایند. در صورت احراز هرگونه تخلف، برخورد انضباطی تا حد ابطال پروانه اشتغال صورت خواهد پذیرفت.

فصل چهارم - اشخاص حقوقی و دفاتر مهندسی اجرای ساختمان

ماده ۹- کلیه عملیات اجرایی ساختمان باید توسط اشخاص حقوقی و دفاتر مهندسی اجرای ساختمان به عنوان مجری، طبق دستورالعمل ابلاغی از طرف وزارت مسکن و شهرسازی انجام شود و مالکان برای انجام امور ساختمانی خود مکلفند از اینگونه مجریان استفاده نمایند.

ماده ۱۰- مجری ساختمان در زمینه اجراء، دارای پروانه اشتغال به کار از وزارت مسکن و شهرسازی است و مطابق با قراردادهای همسان که با صاحبان کار منعقد می‌نماید اجرای عملیات ساختمان را بر اساس نقشه‌های مصوب و کلیه مدارک منضم به قرارداد بر عهده دارد. مجری ساختمان نماینده فنی مالک در اجرای ساختمان بوده و پاسخگوی کلیه مراحل اجرای کار به ناظر و دیگر مراجع کنترل ساختمان می‌باشد.

تبصره- شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمانی موظفند نام و مشخصات مجری واجد شرایط را که توسط مالک معرفی شده و نسخه‌ای از قرارداد منعقد شده با او را که در اختیار شهرداری و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان قرار داده است، در پروانه مربوط قید نمایند. مالکانی که دارای پروانه اشتغال به کار در زمینه اجراء می‌باشند نیازی به ارائه قرارداد ندارند.

ماده ۱۱- مجری ساختمان مسئولیت صحت انجام کلیه عملیات اجرایی ساختمان را بر عهده دارد و در اجرای این عملیات باید مقررات ملی ساختمان، ضوابط و مقررات شهرسازی، محتوای پروانه ساختمان و نقشه‌های مصوب مرجع صدور پروانه را رعایت نماید.

ماده ۱۲- رعایت اصول ایمنی و حفاظت کارگاه و مسائل زیست‌محیطی به عهده مجری می‌باشد.

ماده ۱۳- مجری موظف است برنامه زمانبندی کارهای اجرایی را به اطلاع ناظر برساند و کلیه عملیات اجرایی به ویژه قسمت‌هایی از ساختمان که پوشیده خواهند شد با هماهنگی ناظر انجام داده و شرایط نظارت در چهارچوب وظایف ناظر (ناظرین) در محدوده کارگاه را فراهم سازد.

ماده ۱۴- مجری موظف است قبل از اجراء، کلیه نقشه‌ها را بررسی و در صورت مشاهده اشکال، نظرات پیشنهادی خود را برای اصلاح به طور کتبی به طراح اعلام نماید.

تبصره- مجری موظف است در حین اجراء، چنانچه تغییراتی در برنامه تفصیلی اجرایی ضروری تشخیص دهد، قبل از موعد انجام کار، مراتب را با ذکر دلیل به طور کتبی به مالک اطلاع دهد. اعمال هرگونه تغییر، مستلزم کسب مجوز کتبی ناظر خواهد بود.

ماده ۱۵- مجری مکلف است حسب مورد از مهندسان رشته‌های دیگر ساختمان، کاردان‌های فنی، معماران تجربی، کارگران و استادکاران و همچنین عوامل فنی ماهر استفاده کند و در هر محل که به موجب ماده (۴) **قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان** داشتن پروانه مهارت فنی الزامی شده باشد، مقررات مذکور را رعایت نماید.

ماده ۱۶- مجری مکلف است از مصالح مناسب مطابق مشخصات فنی ارائه شده در نقشه‌ها استفاده نموده و در صورتی که مصالحی دارای استاندارد اجباری است از این نوع مصالح استفاده نماید.

ماده ۱۷- مجری مکلف است پس از پایان کار نسبت به تهیه نقشه‌ها به همان صورتی که اجراء شده، (یعنی نقشه‌های چون ساخت) اعم از معماری، سازه‌ای و تأسیساتی و مانند آن اقدام نموده و پس از امضاء و اخذ تأیید ناظر (ناظران) یک نسخه از آنها را تحویل مالک و یک نسخه هم به شهرداری مربوط تحویل نماید.

ماده ۱۸- مجری مکلف است نسبت به تضمین کیفیت اجرای ساختمانی که به مسئولیت خود می‌سازد، بر اساس دستورالعمل ابلاغی وزارت مسکن و شهرسازی اقدام نماید و مواردی که مکلف به ارائه بیمه‌نامه تضمین کیفیت شده باشد، بیمه مزبور را به نفع مالک و یا مالکان بعدی تهیه و در اختیار ایشان قرار دهد.

ماده ۱۹- سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و سایر مراجع کنترل ساختمان می‌توانند عملکرد اجرایی اشخاص حقوقی و دفاتر مهندسی اجرای ساختمان را بررسی نمایند و مکلفند در صورت اطلاع و مشاهده هرگونه تخلف، مراتب را برای بررسی و اتخاذ تصمیم، حسب مورد به

سازمان مسکن و شهرسازی استان و شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان اعلام، تا در صورت محکومیت نسبت به برخورد انضباطی تا حد ابطال پروانه اشتغال اقدام نمایند. تبصره- در صورت بروز خسارت ناشی از عملکرد مجری، وی موظف است خسارت مربوط را که به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده است جبران نماید.

ماده ۲۰- اشخاص حقوقی یا دفاتر مهندسی طراحی ساختمان که توانائی طراحی و اجرای پروژه را به صورت توأم دارند، می‌توانند از وزارت مسکن و شهرسازی درخواست صلاحیت طرح و ساخت بنمایند.

فصل پنجم - ناظر

ماده ۲۱- ناظر شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار در یکی از رشته‌های موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان است که بر اجرای صحیح عملیات ساختمانی در حیطه صلاحیت مندرج در پروانه اشتغال خود نظارت می‌نماید. عملیات اجرایی تمامی ساختمان‌های مشمول ماده (۴) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان باید تحت نظارت ناظر انجام پذیرد.

ماده ۲۲- ناظران مکلفند بر عملیات اجرایی ساختمانی که تحت نظارت آنها احداث می‌گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی ضمیمه آن نظارت کرده و در پایان کار مطابقت عملیات اجرایی ساختمان را با مدارک فوق، گواهی نمایند.

ماده ۲۳- ناظران باید گزارش پایان هر یک از مراحل اصلی کار خود را به مرجع صدور پروانه ساختمان ارائه نمایند. مراحل اصلی کار عبارتند از:

- الف) پی‌سازی
- ب) اجرای اسکلت
- پ) سفت‌کاری
- ت) نازک‌کاری

ث) پایان کار

هرگاه ناظران در حین اجراء با تخلفی برخورد نمایند باید مورد را به مرجع صدور پروانه ساختمان و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و یا دفاتر نمایندگی آن (حسب مورد) اعلام نمایند.
تبصره- تغییرات بعدی مراحل اصلی کار، با توجه به نوع ساختمان، توسط وزارت مسکن و شهرسازی اعلام خواهد شد.

ماده ۲۴- ناظر به هنگام صدور پروانه ساختمان، توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان انتخاب شده و به مالک و مراجع صدور پروانه ساختمان معرفی می‌گردد. ناظر نمی‌تواند شاغل در دستگاه صادرکننده پروانه ساختمان در منطقه‌ای باشد که ساختمان در آن منطقه احداث می‌شود.
تبصره ۱- تا زمانی که سازمان نظام مهندسی ساختمان استان در شهرها و مناطقی که پروانه در آن صادر می‌گردد دفتر نمایندگی تأسیس ننموده باشد، مراجع صدور پروانه ساختمانی با هماهنگی با آن سازمان، وظیفه معرفی ناظر را انجام می‌دهند.

تبصره ۲- دستورالعمل مربوط به نحوه ارجاع کار، نظارت، میزان حق الزحمه و نحوه دریافت و پرداخت آن و همچنین رفع اختلاف نظر بین ناظر و مجری، توسط وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۵- ناظر نمی‌تواند مجری تمام یا بخشی از ساختمان تحت نظارت خود باشد، اما انجام نظارت ساختمان توسط طراح ساختمان بلامانع است. ناظر همچنین نمی‌تواند هیچگونه رابطه مالی با مالک ایجاد نماید یا به نحوی عمل نماید که دارای منافی در پروژه گردد.

فصل ششم: شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان

ماده ۲۶- شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان در صورت برخورد با تخلف ناظران باید موارد را جهت بررسی و اقدام به سازمان نظام مهندسی ساختمان استان اعلام نمایند.

ماده ۲۷- شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان موظفند با اعلام کتبی وزارت مسکن و شهرسازی یا سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یا ناظران، در خصوص وقوع تخلف

ساختمانی، در اسرع وقت با اطلاع ناظر، دستور اصلاح را صادر نمایند و تا زمان رفع تخلف از ادامه کار جلوگیری نمایند.

ماده ۲۸- شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان برای ساختمان‌هایی که طبق تشخیص ناظران و تایید سازمان نظام مهندسی ساختمان استان، مقررات ملی ساختمان در آنها رعایت نشده باشد، تا زمان رفع نقص، پایان کار صادر نخواهند نمود.

فصل هفتم: سازمان نظام مهندسی ساختمان

ماده ۲۹- سازمان نظام مهندسی ساختمان استان در زمینه رعایت مقررات ملی ساختمان و حسن اجرای عملیات ساختمانی دارای وظایف زیر می‌باشد:

- الف- نظارت بر حسن انجام خدمات مهندسی که توسط اعضای آن سازمان ارائه می‌گردد و انجام کنترل‌های لازم به صورت کامل و یا موردی برای انجام وظایف قانونی سازمان.
- ب- تعقیب اعضای متخلف از طریق شورای انتظامی و مراجع قانونی ذیصلاح.
- پ- تنظیم روابط بین شاغلان حرفه مهندسی ساختمان و کارفرمایان به طرق مختلف، از جمله ارائه پیشنهاد برای تعیین حداقل شرح خدمات مهندسی، تعیین تعهدات متعارف مهندسی و اخلاقی در قبول مسئولیت‌های کار و تهیه و تنظیم قراردادهای یکسان مورد عمل.
- ت- ارجاع مناسب کارها به افراد صلاحیت‌دار حرفه‌ای و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت حرفه‌ای در امور ساخت و ساز از طریق کشف موارد نقض ماده (۳۲) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و اعلان آن به مراجع قضایی صلاحیت‌دار و نیروی انتظامی و تعقیب قضایی تا رفع تخلف.

فصل هشتم- وزارت مسکن و شهرسازی

ماده ۳۰- وزارت مسکن و شهرسازی به عنوان ناظر عالی در زمینه ساخت و ساز، بر عملکرد سازمان‌های عهده‌دار کنترل و اجراء در زمینه رعایت دقیق مقررات ملی ساختمان و ضوابط شهرسازی نظارت می‌نماید و در صورت مشاهده هر گونه تخلف، موارد را به مراجع صدور پروانه

ساختمان و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان اعلام نموده و تا رفع تخلف، موضوع را از مراجع قانونی و در صورت لزوم مراجع قضایی پیگیری می‌نماید.

فصل نهم - شناسنامه فنی و ملکی ساختمان

ماده ۳۱- شناسنامه فنی و ملکی ساختمان سندی است که حاوی اطلاعات فنی و ملکی ساختمان بوده و توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان صادر می‌گردد. چگونگی رعایت مقررات ملی ساختمان و ضوابط شهرسازی باید در شناسنامه فنی و ملکی ساختمان قید گردد.

تبصره ۱- مجریان مکلفند پس از اتمام کار، برای تهیه شناسنامه فنی و ملکی ساختمان به ترتیبی که وزارت مسکن و شهرسازی تعیین می‌نماید، اطلاعات فنی و ملکی ساختمان و تاییدیه‌های لازم را در اختیار سازمان نظام مهندسی ساختمان استان قرار دهند. یک نسخه از شناسنامه فنی و ملکی ساختمان گواهی ناظر (موضوع ماده ۲۲ این آئین‌نامه) در اختیار شهرداری و یا سایر مراجع صدور پروانه برای صدور پایان کار قرارداد می‌شود.

تبصره ۲- هزینه‌های خدمات مهندسی‌ای که در قالب شناسنامه فنی و ملکی به مالک ساختمان ارائه می‌شود بر اساس تعرفه خدمات فوق که سالانه به پیشنهاد شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی به تصویب وزارت مسکن و شهرسازی می‌رسد در قالب ماده (۳۷) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، دریافت می‌شود.

ماده ۳۲- شناسنامه فنی و ملکی ساختمان در کلیه نقل و انتقالات ساختمان‌هایی که پس از ابلاغ این آئین‌نامه، پروانه ساختمانی دریافت می‌دارند همراه با نقشه‌های چون ساخت باید تحویل خریدار گردد تا از مشخصات ساختمانی که خریداری می‌نماید، مطلع شود.

ماده ۳۳- ابعاد، شکل، عناوین و محتوای شناسنامه فنی و ملکی ساختمان که در سراسر کشور یکسان است، توسط وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ خواهد شد.